

З В І Т

про виконання заходів

**Програми економічного і соціального
розвитку Чернігівської області
за підсумками 2018 року**

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
3. Зростання конкурентоспроможності економіки регіону, забезпечення умов стійкого економічного розвитку		
3.1. Податково-бюджетна політика		
Завдання 1. Ефективності адміністрування податків, посилення фінансової дисципліни		
1.	Забезпечення контролю за надходженнями до бюджету податків і зборів відповідно до макроекономічних показників розвитку основних галузей економіки.	Протягом 2018 року до Зведеного бюджету зібрано 9759,5 млн грн податків та зборів, які контролюються Головним управлінням Державної фіскальної служби в області, що на 26,5% або на 2042,6 млн грн більше ніж за 2017 рік, в тому числі до Державного бюджету – 4791,8 млн грн, до місцевих бюджетів – 4967,7 млн гривень.
2.	Організація роботи по залученню до бюджету додаткових коштів за рахунок відпрацювання тіньового сектору економіки.	Протягом 2018 року проведено 563 перевірки суб'єктів господарювання, в т.ч. 282 документальні перевірки. За результатами проведених перевірок донараховано 22,3 млн грн, до бюджетів. Проведеними документальними перевірками до зведеного бюджету донараховано 85,6 млн грн, надійшло до бюджету 41,9 млн гривень. Проводяться заходи по запобіганню використанню неоформленої найманої праці, за результатами яких трудові відносини оформили 3007 найманих працівників. За результатами проведених заходів податковими інспекціями області до державної реєстрації було залучено 991 громадянина. Додатково до місцевого бюджету надійшло 13,0 млн грн податків. До Єдиного реєстру досудових розслідувань внесено відомості щодо 116 кримінальних правопорушень, забезпечено відшкодування збитків по кримінальним провадженням у сумі 11,5 млн гривень.
3.	Реалізація комплексу заходів, спрямованих на погашення податкового боргу.	Станом на 01 січня 2019 року податковий борг до Зведеного бюджету склав 1867,0 млн грн, що на 62,0 млн грн менше ніж на початок 2018 року. У 2018 році погашено податковий борг на суму 121,6 млн грн, з них до зведеного бюджету надійшло 58,9 млн грн, до державного 17,9 млн грн, списано як безнадійний 62,7 млн грн, з них 61,0 млн грн по банкрутству. За 2018 рік в результаті вжитих до боржників заходів стягнуто з банківських рахунків 1,4 млн грн, за рахунок реалізації описаного майна надійшло 3,0 млн гривень. В податкову заставу описано майно боржників на суму 52,8 млн гривень.
Завдання 2. Збалансованість місцевих бюджетів та підвищення ефективності використання бюджетних коштів		
4.	Прогнозування надходжень місцевих бюджетів на основі реальних прогнозних макропоказників економічного і соціального розвитку області,	Дохідна частина бюджету області на 2018 рік була розроблена на основі прогнозних макропоказників економічного і соціального розвитку регіону, вимог Бюджетного та Податкового кодексів України, Закону України «Про Державний бюджет України на 2018 рік» і динаміки надходження податків, зборів та інших платежів у минулі роки.

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	фактичного рівня відповідних надходжень.	До місцевих бюджетів області за 2018 рік надійшло 5776,9 млн грн власних надходжень, що на 15,2 % більше у порівнянні з 2017 роком.
5.	Першочергове направлення коштів на фінансування оплати праці та інших захищених статей видатків при збалансованому підході до фінансування інших видатків.	Питання своєчасної виплати заробітної плати працівникам бюджетної сфери знаходиться під постійним контролем органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування області. Питома вага зазначених видатків у бюджетах міст обласного значення, районів та об'єднаних територіальних громад області складала 73,5% від їх загальної суми, на захищені статті видатків – 90,0% асигнувань. Станом на 01.01.2019 протермінована заборгованість із виплати заробітної плати відсутня.
6.	Приведення мережі бюджетних установ, які утримуються за рахунок коштів місцевих бюджетів, до реальних можливостей їх фінансового забезпечення.	З метою вирішення питання дефіциту коштів у місцевих бюджетах проводилась постійна робота щодо оптимізації мережі та штатів бюджетних установ і приведення до реальних можливостей щодо їх фінансування. Зменшується кількість установ та штатних посад, які не завантажені або працюють неефективно. У 2018 році мережа шкіл зменшилась на 24 одиниці. В області продовжувалась робота на виконання вимог постанови Кабінету Міністрів України від 25.11.2015 № 1024. «Про затвердження нормативу забезпечення стаціонарними лікарняними ліжками у розрахунку на 10 тис. населення». У 2018 році реорганізовано 10 закладів охорони здоров'я обласного підпорядкування. Згорнуто роботу 266 лікарняних ліжок, які не були завантажені та працювали неефективно.
Завдання 3. Ефективне проведення публічних закупівель		
7.	Надання методично-консультативної допомоги розпорядникам бюджетних коштів області з питань публічних закупівель.	Департаментом економічного розвитку облдержадміністрації постійно надається методично-консультативна допомога розпорядникам бюджетних коштів області щодо здійснення публічних закупівель. Проводились виїзні семінари з питань здійснення допорогових закупівель для фахівців з питань публічних закупівель об'єднаних територіальних громад області. Розпорядженням голови облдержадміністрації від 26 липня 2016 року № 408 розпорядникам бюджетних коштів області рекомендовано проводити допорогові закупівлі з використанням електронної системи публічних закупівель ProZorro.
8.	Проведення семінарів-навчань з питань здійснення публічних закупівель.	На базі Чернігівського центру перепідготовки та підвищення кваліфікації на постійній основі проводяться навчання для розпорядників бюджетних коштів області. Протягом 2018 року проведено семінари-навчання з питань: Особливості організації та проведення публічних закупівель; Публічні закупівлі: від теорії до практики; Нормативно-правова база щодо державних закупівель в Україні та її сучасний стан. Організація та здійснення закупівель. Проводились виїзні семінари для ОТГ з метою надання методологічної та консультаційної допомоги з питань проведення процедур закупівель за державні кошти.

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
3.2. Розвиток підприємництва та удосконалення системи надання адміністративних послуг		
Завдання 1. Створення сприятливого середовища для розвитку малого і середнього підприємництва		
1.	Реалізація державної регуляторної політики в області, забезпечення її прозорості та відкритості.	<p>Усі проекти рішень, що мають ознаки регуляторних актів, проходять встановлену Законом України “Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності” процедуру їх розробки та прийняття.</p> <p>Вся інформація, що стосується реалізації регуляторної політики в області оприлюднюється на офіційному веб-сайті облдержадміністрації (http://cg.gov.ua) в рубриці “Регуляторна діяльність”. Для забезпечення систематизації регуляторних актів на веб-сайті розміщено та постійно оновлюється “Ресстр чинних регуляторних актів Чернігівської обласної державної адміністрації”, який станом на 01.01.2019 налічує 43 регуляторні акти.</p> <p>На виконання вимог законодавства сформовано, затверджено та оприлюднено План діяльності з підготовки проектів регуляторних актів та річний План-графік проведення заходів з відстеження результативності прийнятих регуляторних актів облдержадміністрації на 2019 рік.</p> <p>Протягом 2018 року здійснено заходи з відстеження результативності дії регуляторних актів та підготовлено відповідні звіти стосовно 50 регуляторних актів.</p> <p>Для забезпечення системності та узгодженості регуляторних актів у сферах економіки здійснювались заходи щодо:</p> <ul style="list-style-type: none"> - недопущення запровадження нових регулювань, які не відповідають принципам державної регуляторної політики; - підвищення рівня відповідності аналізу регуляторного впливу вимогам оновленої Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта щодо обов’язковості здійснення регуляторними органами “cost-benefit analysis” (оцінки затрат та економічних вигод) та SMI-test. <p>Місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування застосовувались Рекомендації щодо оцінки регуляторного впливу проекту регуляторного акта на конкуренцію в рамках проведення аналізу регуляторного впливу, розроблені ДРСУ.</p>
2.	Сприяння ефективному державно-приватному діалогу з питань розвитку підприємництва, в тому числі обговорення нагальних проблем та пошуку шляхів їх вирішення на засіданнях консультативно-дорадчих органів при облдержадміністрації, райдержадміністраціях, виконкомах міських рад обласного значення.	<p>Дотримання практики проведення зустрічей та «круглих столів», залучення підприємницької громадськості до публічних обговорень гострих питань дозволяє враховувати зауваження суб’єктів господарювання та є вагомим інструментом громадського контролю щодо відповідальності місцевих органів виконавчої влади за прийняті рішення.</p> <p>Наразі область є учасниками пілотного проекту, що реалізується «FORBIZ» в рамках ініціативи EU4BUSINESS (за фінансування ЄС) та має своєю метою формування сприятливого бізнес-середовища на регіональному рівні, із залученням представників громадянського суспільства. Запропонований підхід забезпечує узгодження регіональної та місцевих політик щодо МСП з кращими міжнародними практиками та стратегією розвитку малого і середнього</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>підприємництва в Україні до 2020 року.</p> <p>Зокрема, напрацьовані зміни до Плану заходів з реалізації у 2018-2020 роках Стратегії сталого розвитку Чернігівської області на період до 2020 року та обласної Програми розвитку малого і середнього підприємництва на 2017-2020 роки, які були затверджені на сесії обласної ради у жовтні 2018 року.</p> <p>За підтримки проекту FORBIZ проведено навчання щодо підготовки проектів, спрямованих на підтримку бізнесу, зокрема розроблено та подано на конкурс проектів регіонального розвитку проект «Центр підтримки підприємництва, інновацій та стартапів».</p>
3.	Ініціювання подальшого удосконалення діючої нормативно-правової бази у сфері підприємництва.	До центральних органів виконавчої влади направлялись звернення щодо проблемних питань та пропозиції стосовно удосконалення нормативно-правової бази у сфері підприємництва, проектних матеріалів.
Завдання 2. Доступність та підвищення якості надання адміністративних послуг		
4.	Сприяння розширення мережі центрів надання адміністративних послуг в об'єднаних територіальних громадах.	<p>В області створено та забезпечено функціонування 30 центрів надання адміністративних послуг, в т. ч. 10 в територіальних громадах (Парафіївська, Кіптівська, Остерська, Макіївська, Бобровицька, Варвинська, Куликівська, Коропська, Козелецька, Срібнянська) та в Ріпкинській селищній раді.</p> <p>З метою покращення якості надання адмінпослуг для населення, приведення приміщень ЦНАПів до сучасних стандартів, співпрацюють з Програмою «U-LEAD з Європою» 8 ОТГ (Вертіївська, Бобровицька, Куликівська, Батурицька, Городнянська, Козелецька, Носівська, Сосницька). Крім того, ще 6 ОТГ (Іванівська, Ічнянська, Ніжинська, Остерська, Талалаївська та Холминська) стали кандидатами в учасники Раунду 3 Фази Впровадження Програми «U-LEAD з Європою» у створенні та модернізації центрів надання адміністративних послуг.</p>
+5.	Вдосконалення порядку надання адміністративних послуг з урахуванням загальнодержавної концепції розвитку системи електронних послуг.	<p>Актуальна інформація про перелік і порядок надання адміністративних послуг через центри, бланки-заяв в електронній формі висвітлено на офіційних сайтах райдержадміністрацій, міськвиконкомів та адміністративних органів. Обласною державною адміністрацією забезпечено створення на сайті в розділі «Адміністративні послуги» рубрики «Електронні послуги», в якій розміщено посилання на можливість отримання в електронному вигляді адміністративних послуг в Центрі надання адміністративних послуг міста Чернігова. Крім того, додатково в даному розділі створено «Кабінет електронних сервісів» з адресами відповідних сайтів.</p> <p>Портал адміністративних послуг в місті Чернігові (admincher.gov.ua), повністю відповідає всім технічним вимогам інтеграції з Єдиним державним порталом адміністративних послуг щодо можливості отримання послуг та подачі документів в електронному вигляді.</p> <p>За допомогою реєстрації в особистому кабінеті на порталі можливо здійснити попередній запис на прийом за допомогою інтегрованої електронної черги. Проведені роботи по розширенню</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>системи електронної черги, що дозволить проводити автентифікацію заявників при наданні послуг з отримання паспортних послуг.</p> <p>З 21 лютого 2018 року ЦНАП м. Чернігова розпочав оформлення біометричних паспортів.</p> <p>Реєстрація в чергу для отримання даних послуг відбувається виключно он-лайн за допомогою Порталу (admincher.gov.ua), також на сторінках Порталу розміщені відеоінструкції та рекомендації щодо реєстрації.</p>
6.	Аналіз діяльності роботи центрів надання адміністративних послуг та стану задоволення потреб одержувачів таких послуг.	Продовжувалась робота щодо удосконалення системи надання адміністративних послуг, в тому числі безперебійного функціонування мережі центрів. Позитивним результатом таких дій стало суттєве збільшення кількості наданих адміністративних послуг – до 637 тисяч, що майже на 30,5% більше ніж, за відповідний період 2017 року.
7.	Забезпечення підключення центрів надання адміністративних послуг до державних реєстрів.	З метою належного та своєчасного отримання відомостей з Єдиних та Державних реєстрів, держателем яких є Міністерство юстиції України, вжито заходів щодо забезпечення доступу до Єдиних та Державних реєстрів та отримання відомостей в електронній формі через офіційні веб-сайти розпорядника реєстрів, необхідних для належної реалізації наданих законом повноважень адміністраторам центрів надання адміністративних послуг.
<i>Завдання 3. Покращення доступу малого і середнього підприємництва до фінансово-кредитних ресурсів</i>		
8.	Надання фінансової підтримки у формах: - фінансового кредиту найбільш ефективних інвестиційних проектів суб'єктів підприємництва з пріоритетних видів діяльності; - часткової компенсації відсоткових ставок за кредитами, залученими суб'єктами малого і середнього бізнесу в банківських установах.	<p>В області проводить діяльність Державна організація «Регіональний фонд підтримки підприємництва по Чернігівській області», яка реалізує державну політику з питань розвитку та фінансової підтримки підприємництва, здійснює на пільгових умовах кредитування найбільш ефективних інвестиційних проектів суб'єктів малого і середнього бізнесу, реалізація обласних науково-освітніх програм з розвитку підприємництва тощо.</p> <p>В рамках Програми розвитку малого і середнього підприємництва на 2017-2020 роки, у 2018 році профінансовано інвестиційний проект «Розширення потужностей у виробництві монокитки», ТОВ «Канон» на суму 400 тис грн.</p> <p>Для підвищення обізнаності суб'єктів господарювання щодо умов, форм та пріоритетних напрямків надання фінансової підтримки, а також базових критеріїв відбору, яким повинні відповідати підприємницькі проекти, постійно оприлюднюється інформація на офіційних сайтах облдержадміністрації та Департаменту економічного розвитку облдержадміністрації.</p>
<i>Завдання 4. Удосконалення інформаційної підтримки та формування бізнес-культури</i>		
9.	Популяризація підприємництва серед окремих категорій населення (внутрішньо переміщені особи, колишні військовослужбовці, молодь, старше покоління).	З метою залучення до підприємницької діяльності проводяться різноманітні навчальні семінари та тренінги. Для осіб, які виявили бажання започаткувати власну справу, проводяться індивідуальні профконсультації, надається допомога у виборі бізнес-ідеї, складанні бізнес-планів, роз'яснюється порядок підготовки та подання безробітними потрібних документів і бізнес-планів, надається інформація про діяльність комісій з питань одноразової виплати

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>допомоги по безробіттю.</p> <p>У 2018 році індивідуальні профконсультаційні послуги були надані 12,4 тис. безробітних осіб, в т. ч. 1,7 тис. осіб отримали профконсультації.</p> <p>Для 828 осіб, які виявили зацікавленість у самостійному започаткуванні власної справи, проведено 92 інформаційні семінари „Як розпочати свій бізнес”, учасниками 26 семінарів з основ власної справи у сфері „зеленого туризму” стала 351 безробітна особа, 245 безробітних мешканців сільської місцевості відвідали 21 семінар на тему „Ефективне ведення сільського господарства”.</p> <p>Після захисту бізнес-планів упродовж 2018 року за сприяння служби зайнятості 25 безробітних осіб організували власну справу як суб’єкти підприємницької діяльності шляхом отримання допомоги по безробіттю одноразово. З них 14 осіб - демобілізовані військовослужбовці-учасники антитерористичної операції. Загалом протягом звітного періоду за сприяння служби зайнятості області до продуктивної праці повернуто 11,0 тис. безробітних шляхом працевлаштування на вільні та новостворені робочі місця.</p>
10.	<p>Інформаційно-консультаційна допомога суб’єктам підприємницької діяльності, організація професійної підготовки і підвищення кваліфікації підприємців.</p>	<p>В рамках виконання заходів обласної Програми розвитку малого і середнього підприємництва на 2017-2020 роки, реалізовувались заходи щодо підтримки молодіжних підприємницьких ініціатив, професійної діяльності жінок-підприємниць, залучення до підприємництва жителів сільської місцевості, в т.ч. демобілізованих з зони АТО і ВПО.</p> <p>Протягом 2018 року проводились: Дні юридичної допомоги на базі ОТГ Чернігівської області для суб’єктів підприємництва та осіб, що бажають розпочати власну справу (Борзнянська, Срібнянська, Холминська, М.-Коцюбинська); семінари на тему: «Особливості ведення підприємницької діяльності у сільській місцевості» (м. Мена, м. Городня, м. Сновськ, смт Носівка, Ріпки, Короп); семінари за куцшовою схемою для жителів сільської місцевості з питань ведення підприємницької діяльності на тему: «Практичні питання розвитку сільського туризму в Чернігівській області» (с. Андріївка, Олешня); практичні семінари для молоді у містах Прилуки, Семенівка, Бобровиця, Новгород-Сіверський, Остер, смт Козелець, Куликівка, Сосниця; виїзна «Молодіжна школа бізнесу» у містах Чернігів, Ніжин, Ічня, Варва та смт Куликівка.</p>
11.	<p>Підвищення поінформованості суб’єктів підприємництва щодо можливостей програм Європейського Союзу з дослідження та інновацій «Горизонт 2020», «Конкурентоспроможність підприємств малого і середнього бізнесу COSME 2014-2020» та інших.</p>	<p>Інформація щодо участі у конкурсних відборах на стажування менеджерів за кордоном в рамках Програм регулярно доводиться до відома керівників підприємств, навчальних закладів, розповсюджується серед представників громадських організацій, об’єднань підприємців та розміщується на web-сайтах облдержадміністрації, Департаменту економічного розвитку облдержадміністрації, райдержадміністрацій та “Інвестуйте в Чернігівщину”.</p> <p>Підприємці області мають доступ до всіх наявних в Україні інструментів програми ЄС COSME – Європейської мережі підприємств EEN та програми обміну досвідом Erasmus for Young</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>Entrepreneurs, що реалізуються на базі регіональної ТПП разом із Центром підтримки підприємництва в рамках програми Європейського банку реконструкції та розвитку.</p> <p>Здійснюється підтримка експортної діяльності суб'єктів малого та середнього підприємництва, а також їх виходу на ринок ЄС, зокрема в рамках:</p> <ul style="list-style-type: none"> - програми COSME Європейська мережа підприємств (EEN) є можливість для підприємств області розмістити свої бізнес-пропозиції у відкритому доступі на сайті EEN та отримати контакти іноземних підприємств; - програми ERASMUS for Young Entrepreneurs в Україні, яка дає можливість підприємцям вчитися у досвідчених підприємців в інших країнах-учасниках програми ЄС COSME терміном від 1 до 3-х місяців. <p>В рамках Європейського тижня малого і середнього підприємництва в Україні, 29 серпня 2018 року в м. Чернігові спільно з фахівцями Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, Служби старших експертів та Агенції регіонального розвитку Чернігівської області проведено семінар-тренінг щодо інформування та залучення підприємств Чернігівщини до використання можливостей Європейських програм.</p>
12.	<p>Модернізація існуючої мережі елементів інфраструктури підтримки підприємництва, інтенсифікація процесу передачі здобутків науки до сфери бізнесу.</p>	<p>Для розвитку мережі інфраструктури підтримки підприємництва передбачені системні заходи щодо упорядкування діяльності існуючих об'єктів інфраструктури та координації процесів створення і розвитку нових установ, налагодження взаємодії елементів інфраструктури підтримки малого і середнього підприємництва, інформаційно-консультаційної допомоги суб'єктам підприємницької діяльності.</p> <p>Інформація про елементи інфраструктури підтримки підприємництва постійно оновлюється на сайтах облдержадміністрації та Департаменту економічного розміру облдержадміністрації.</p> <p>Всього в області активно функціонує понад 40 суб'єктів інфраструктури підтримки бізнесу (бізнес-центр, фонди підтримки підприємництва, об'єднання підприємців та інші суб'єкти).</p>
3.3. Інвестиційна діяльність		
Завдання 1. Створення умов для формування сприятливого інвестиційного середовища та позитивного іміджу області		
1.	<p>Проведення різноманітних публічних заходів, інвестиційних форумів, зустрічей, «круглих столів» з вітчизняними та іноземними партнерами, інвесторами.</p>	<p>26 лютого 2018 року відбувся Чернігівський Регіональний Форум «Органік Інвест» на якому приділялась увага шляхам залучення додаткових інвестиційних ресурсів та можливостей розширення експортного потенціалу виробників органічної продукції, доступних інструментів підтримки малого та середнього бізнесу в агропромисловому комплексі.</p> <p>16 травня 2018 року проведено масштабний публічний захід – міжнародний III Форум інвестицій та експорту Чернігівщини, який став головною подією в сфері інвестицій та експорту в регіоні. У Форумі взяли участь представники міністерств та відомств, дорадчих органів із просування експорту та залучення інвестицій, органів виконавчої влади та місцевого</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		самоврядування, представники дипломатичних установ, міжнародних фінансових інституцій, вітчизняних та закордонних експертів, представників бізнес-спільноти. Загалом в роботі Форуму взяли участь майже 200 учасників. Метою Форуму було підвищення конкурентоспроможності Чернігівщини, демонстрація і промоція інвестиційного потенціалу та експортних можливостей господарюючих суб'єктів регіону, визначення перспектив розвитку, налагодження діалогу між владою та бізнесом в питаннях залучення інвестицій, просування торгівлі та експорту, встановлення ділових контактів, покращення інвестиційного клімату регіону та активізація співробітництва з іноземними і вітчизняними партнерами та інвесторами.
2.	Розробка, створення, супровід та наповнення інвестиційного порталу Чернігівської області. Актуалізація наявних інтернет-ресурсів для формування позитивного іміджу області та просування її економічного потенціалу	З метою популяризації потенціалу регіону розроблена «Інтерактивна інвестиційна карта Чернігівської області», як джерело корисної інформації для потенційного інвестора та електронний майданчик комунікації влади, бізнесу, громадян з питань активізації інвестиційної діяльності в регіоні. Для формування позитивного іміджу активно використовуються інтернет-ресурси. Зокрема, інформація щодо інвестиційного потенціалу області постійно розміщувалась та оновлювалась на офіційних web-сайтах облдержадміністрації (www.cg.gov.ua) та Департаменту економічного розвитку (economy.cg.gov.ua). З метою пропагування інформації, яка може бути корисною для інвесторів, в соціальній мережі Facebook на сторінці «Чернігівщина інвестиційна» оновлюються матеріали щодо інвестиційного потенціалу Чернігівщини, розміщується інформація щодо актуальних грантових програм та конкурсів, щодо останніх новин та змін законодавства у сфері інвестиційної діяльності тощо.
3.	Проведення конкурсу на кращий промоційний матеріал щодо потенціалу регіону.	Створено промоційний матеріал для просування потенціалу області та формування іміджу регіону як привабливого партнера для бізнесу на внутрішньому та міжнародному ринках - сучасний двомовний інформаційний проморолик про конкурентні переваги, можливості та інвестиційну привабливість Чернігівської області «Start your business with Chernihiv region».
Завдання 2. Формування ефективної системи залучення, супроводу діяльності інвестора в області		
4.	Залучення нових вітчизняних та іноземних інвестицій, поглиблення діючих зв'язків з інвесторами, виявлення проблемних питань, що виникають під час впровадження інвестиційних проєктів, відпрацювання шляхів їх вирішення.	Презентаційні матеріали про область (в електронному вигляді - Презентація економічного та інвестиційного потенціалу області розповсюджується серед дипломатичних представництв України за кордоном та дипломатичним представництвом іноземних країн в Україні. Здійснюється постійний моніторинг інвестиційних проєктів, пріоритетними на сьогодні визначено - 71. Також готується змістовна інформація щодо інвестиційних можливостей, переваг, особливостей регіону у відповідь на кожний запит, що надходить від потенційного інвестора.
5.	Впровадження механізмів державно-приватного партнерства в реалізації	Актуалізовано перелік проєктів, що реалізуються на умовах державно-приватного партнерства та щодо яких може бути застосований механізм ДПП. Наразі ведеться робота щодо пошуку

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	інвестиційних проектів.	приватних партнерів для реалізації проектів в рамках ДПП, у тому числі за сприяння програм міжнародних організацій, що діють на території України.
6.	Проведення та участь у навчальних семінарах та тренінгах з актуальних питань інвестиційного розвитку, залучення міжнародної технічної допомоги, написання грантових заявок, проектного менеджменту, державно-приватного партнерства тощо.	Проведено серію практичних семінарів-тренінгів щодо написання проектів регіонального розвитку для участі у конкурсі проектів, які можуть реалізовуватись за рахунок коштів державного бюджету, отриманих від ЄС у рамках виконання Угоди про фінансування Програми підтримки секторальної політики (8, 27-28 лютого). 15 червня 2018 року проведено семінар-консультацію «Практичні аспекти розробки проектів регіонального розвитку» за участю (експерт з регіонального розвитку та проектного менеджменту, керівника Житомирського регіонального хабу ПРООН із розвитку організацій громадянського суспільства.
<i>Завдання 3. Залучення позабюджетних джерел фінансування на розвиток області</i>		
7.	Інформування органів місцевого самоврядування, громадськості про відкриті для участі програми міжнародної технічної допомоги, грантові проекти, програми пільгового кредитування міжнародних фінансових організацій. Щомісячне оновлення та наповнення Грантового дайджесту «Будь у курсі подій - дій» актуальною інформацією.	В області значна увага приділяється пошуку додаткових джерел позабюджетного фінансування, залученню міжнародної технічної допомоги, грантів тощо. З метою пошуку потенційних інвесторів, залучення міжнародної технічної допомоги постійно висвітлюються новини щодо оголошених конкурсів та можливих грантів, також актуальна інформація розповсюджуються серед потенційних реципієнтів. Щомісячно оновлюється Грантовий дайджест «Будь у курсі подій – дій», який містить інформацію щодо відкритих для участі грантових конкурсів, проектів міжнародної технічної допомоги та програм пільгового кредитування міжнародних фінансових організацій.
8.	Моніторинг стану впровадження та результатів діючих програм міжнародної технічної допомоги в області. Відслідковування позитивних результатів співробітництва з МФО, перемог в грантових конкурсах, участі в різноманітних донорських програмах органів місцевого самоврядування, громадських організацій та ініціативних громадян області.	Постійно висвітлюються новини щодо оголошених конкурсів та можливих грантів, також актуальна інформація розповсюджуються серед потенційних реципієнтів. У 2018 році облдержадміністрація стала бенефіціаром 3 нових проектів міжнародної технічної допомоги в рамках програми територіального співробітництва «Україна-Білорусь»: - «Транскордонна система гідрометеорологічного та екологічного моніторингу річки Дніпро». - «Від партнерства місцевих музеїв до широкого транскордонного культурного співробітництва». - «Активізація малого та середнього бізнесу в прикордонних регіонах України - Білорусі». Здійснюється реалізація Проекту Фонду ЕСП та Північної екологічної фінансової корпорації (НЕФКО) «Фінансування впровадження заходів з підвищення енергоефективності загальноосвітнього навчального закладу № 5 та системи вуличного освітлення міста Чернігова».

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
3.4. Розвиток інфраструктури регіону		
Завдання 1. Покращення стану соціальної інфраструктури		
1.	Забезпечення діяльності регіональної комісії з оцінки та проведення попереднього конкурсного відбору інвестиційних програм та проектів регіонального розвитку, що можуть реалізуватися за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку для здійснення якісного відбору інвестиційних програм.	Розпорядженням голови облдержадміністрації від 21.05.2018 №280 було внесено зміни до складу регіональної комісії з оцінки та забезпечення проведення попереднього конкурсного відбору інвестиційних програм та проектів регіонального розвитку, що можуть реалізуватися за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку. Проведено 8 засідань регіональної комісії та відібрано 18 інвестиційних проектів для фінансування у 2018 році за рахунок коштів ДФРР.
2.	Підготовка пакетів документів інвестиційних програм та проектів, що пройшли конкурсний відбір і фінансування яких передбачається за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку та надання їх Міжвідомчій комісії Мінрегіону.	До Мінрегіону відповідно до здійсненого відбору регіональною комісією з оцінки та забезпечення проведення попереднього конкурсного відбору інвестиційних програм та проектів регіонального розвитку, що можуть реалізуватися за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку було направлено всі необхідні пакети документів по проектам, які пройшли регіональний відбір. Розпорядженнями Кабінету Міністрів України від 23.05.2018 № 372-р «Про інвестиційні програми і проекти регіонального розвитку, що можуть реалізовуватися у 2018 році за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку» затверджено 18 інвестиційних програм та проектів, фінансування яких здійснювалось за рахунок коштів ДФРР.
3.	Моніторинг стану використання державних коштів, спрямованих на соціально-економічний розвиток регіону.	Відповідно до положень актів, щодо виділення та використання державних коштів, листів Мінрегіону, в області здійснювався щотижневий, щомісячний моніторинг використання коштів державного та місцевих бюджетів виділених на соціально-економічний розвиток регіону. У 2018 році Чернігівській області на виконання робіт з будівництва, ремонту, реконструкції об'єктів соціальної інфраструктури та проектів соціально-економічного розвитку передбачені кошти з державного бюджету в обсязі 640,4 млн гривень. Це кошти Державного фонду регіонального розвитку, субвенції на розвиток окремих територій, субвенції на розвиток інфраструктури ОТГ, бюджетної програми «Будівництво футбольних полів зі штучним покриттям в регіонах України». Станом на 01.01.2019 на рахунки розпорядників коштів надійшло 601,2 млн грн, з яких було освоєно 403,9 млн грн, що склало 67,1% від профінансованого.
4.	Інформування громадськості з питань напрямів та пріоритетів використання коштів державного фонду регіонального	На онлайн-платформі «Державний фонд регіонального розвитку» постійно висвітлюються актуальні новини щодо відбору проектів та освоєння коштів.

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	розвитку.	
5.	Проведення навчальних заходів для органів місцевого самоврядування та виконавчої влади щодо підготовки інвестиційних програм та проектів для подачі на конкурс.	<p>25-26 січня 2018 року у Чернігівському Центрі розвитку місцевого самоврядування за підтримки програми «U-LEAD з Європою» відбувся семінар на тему «Підготовка проектів місцевого розвитку, що здійснюватимуться за рахунок коштів державного бюджету». Учасниками навчання стали представники новостворених об'єднаних територіальних громад Чернігівської області, які в своїй щоденній діяльності займаються написанням проектів, пошуком інвестицій та розвитком економічного потенціалу громад. Учасники навчання отримали інформацію про засади державної регіональної політики та планування соціально-економічного розвитку; про конкурс проектів Державного фонду регіонального розвитку; про порядок та умови надання державної інфраструктурної субвенції ОТГ в 2018 році.</p> <p>24 квітня проведено тематичний семінар, під час якого представники об'єднаних територіальних громад області детально ознайомилися з процедурою написання проектів, що мають можливість співфінансування з Державного фонду регіонального розвитку, а також обговорили особливості використання субвенції на розвиток інфраструктури ОТГ.</p>
<i>Завдання 2. Поліпшення транспортно-експлуатаційного стану дорожньої інфраструктури</i>		
6.	Обмеження руху транспортних засобів за вагою у весняний період перезволоження земляного полотна та під час аномального підвищення температури повітря.	<p>Розпорядженням голови Чернігівської облдержадміністрації «Про збереження автомобільних доріг області у весняний період 2018 року» від 01.02.2018 року № 54 обмежено рух вантажного транспорту по дорогах загального користування Чернігівської області з 15 березня по 15 квітня 2018 року. Прийнято наказ по Службі автодоріг від 0.02.2018 року № 15 «Про введення тимчасових обмежень руху на автодорогах загального користування у весняний період 2018 року» яким визначено тимчасові обмеження руху транспортних засобів загальною масою: понад 12 тонн і осьовим навантаженням 8 тс – на дорогах державного значення (національній та регіональних); понад 12 тонн і осьовим навантаженням 6 тс – на дорогах державного значення (територіальних); понад 6 тонн і осьовим навантаженням 4 тс – на обласних та районних дорогах місцевого значення.</p> <p>З метою збереження автомобільних доріг загального користування на період підвищення температурних показників повітря понад 28°C від передчасних руйнувань Службою автомобільних доріг у Чернігівській області відповідно до Окремого доручення Укравтодору від 04.05.2018 року № 119-ОД та розпорядження Чернігівської обласної державної адміністрації від 08.05.2018 р №240 «Про тимчасове обмеження руху автомобільними дорогами загального користування у період підвищення температури повітря» введено тимчасове обмеження руху вантажного транспорту по дорогах загального користування Чернігівської області державного значення вагою понад 24 тони і навантаженням на вісь більше ніж 7 тонн на період з 10.00 год. до 22.00 год. за умови підвищення температури повітря більше 28°C.</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
7.	Поліпшення стану та технічних показників автомобільних доріг і мостів загального користування місцевого та державного значення.	На дорогах загального користування державного значення капітальним і поточним середнім ремонтом відремонтовано 66,7 км (обсягами 489,9 млн.грн), ліквідовано 336,9 тис. м ² ямковості. Проведено роботи з улаштування захисних шарів (поверхнева обробка) дорожнього покриття на автодорозі державного значення М-01 Київ — Чернігів — Нові Яриловичі (на м. Гомель) – 1,7 км поверхневої обробки - захисні шари з емульсійно-мінеральних сумішей (13,3 тис. м ²) вартістю 1,983 млн.грн. Проведено аварійні роботи на 4 мостах (528 пог.м.). На автомобільних дорогах місцевого значення виконано роботи з ліквідації ямокості та інших деформацій дорожнього покриття 270,391 тис. м ² , встановлено 788 дорожніх знаків, нанесено дорожньої розмітки 17,07 км., виконано поточний середній ремонт протяжністю 45 км на суму 175,4 млн гривень.
8.	Поліпшення стану доріг комунальної власності.	Виконано поточний і середній ремонт площею 92,9 тис.м ² на суму 49,1 млн грн.
9.	Приведення в належний стан автодоріг області, що з'єднують 4 міжнародні та 1 міждержавний контрольно-пропускні пункти, які знаходяться на території області, з м. Києвом.	Загальні обсяги робіт становлять 311,2 млн грн, відремонтовано 42,9 км покриття автодоріг, в т.ч.: М-01 Київ - Чернігів - Нові Яриловичі (на м. Гомель) - міжнародний КПП "Нові Яриловичі", відремонтовано 42,9 км покриття автодоріг; Н-27 Чернігів - Мена - Сосниця - Грем'яч - міжнародний КПП "Грем'яч"; Н-28 Чернігів - Городня - Сеньківка - міжнародний КПП "Сеньківка" ; Р-56 Чернігів - Пакуль - КПП "Славутич" - Чорнобиль - міжнародний КПП "Славутич"; Р-65 КПП "Миколаївка" - Семенівка - Новгород-Сіверський - Глухів - КПП "Катеринівка" - міждержавний КПП "Миколаївка".
10.	Забезпечення якості виконання дорожніх робіт відповідно до вимог державних стандартів, будівельних норм і правил, галузевих будівельних норм, інших нормативно-правових актів.	Для забезпечення контролю якості виконання робіт проводиться перевірка відповідності дорожньо-будівельних матеріалів вимогам нормативних, технологічних і проектних документів. За 2018 рік було видано 110 приписів. Лабораторією з контролю якості зафіксовано 305 протоколів випробувань матеріалів. Направлено 51 лист на підрядні організації. Проведено 34 перевірки ДП «Дорожній контроль якості». По всіх недоліках та перевірках оперативно приймалися заходи з ліквідації виявлених недоліків та постійно виконувались рекомендації по подальшому проведенню робіт.
11.	Залучення коштів місцевих бюджетів до співфінансування будівництва, ремонту та утримання автомобільних доріг загального користування місцевого значення.	У 2018 році залучено кошти місцевих бюджетів з співфінансування робіт по поточному середньому ремонту автомобільних робіт загального користування місцевого значення у сумі 2,4 млн. грн.
12.	Замовлення проектно-кошторисної документації на проведення капітального ремонту автомобільних доріг загального користування місцевого значення у 2019 році.	Виготовлено проектно-кошторисні документації по об'єктах: «Капатальний ремонт металевго мосту через р. Віть на автомобільній дорозі місцевого значення 0251303 Новгород-Сіверський-Бирине, км 3+767 та «Капітальний ремонт металевго мосту через р.Десна на автомобільній дорозі місцевого значення 0251303 Новгород-Сіверський-Бирине, км 3+120.

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
Завдання 3. Планування територій		
13.	Коригування, розроблення містобудівної документації населених пунктів області.	Всього в 2018 році затверджено: генеральних планів – 32, зонінгів – 32; детальних планів територій в межах населених пунктів – 106 та детальних планів територій за межами населених пунктів - 54.
14.	Створення та ведення містобудівного кадастру Чернігівської області.	<p>Діє регіональна цільова Програма створення та ведення містобудівного кадастру Чернігівської області на 2016-2019 роки (далі-Програма). Обсяг загального фінансування Програми складає 2 155 тис. гривень. У 2018 році обласним бюджетом було передбачено та виділено 300, 0 тис. гривень.</p> <p>На виконання заходів Програми проводилась робота зі збору вихідних даних для розроблення нормативно-методичного забезпечення та Концепції створення та ведення містобудівного кадастру області. Зокрема, було проведено:</p> <ul style="list-style-type: none"> - закупівлю обладнання другої черги апаратно-технічного та серверного забезпечення системи містобудівного кадастру області дві робочі станції (ноутбуки), пристрій для друку (МФУ), фізичний сервер для розгортання геопорталу містобудівного кадастру області, джерело безперебійного живлення до серверу; - послуги щодо обробки даних креслень Схеми планування території Чернігівської області та приведенню їх у визначений растровий формат; - послуги з постачання та встановлення програмного забезпечення «Digitals Professional/Reports/XMLChecker»; - послуги по встановленню та загальному налаштуванню серверного програмного забезпечення на технічному обладнанні; - послуги з постачання, встановлення та налаштування пакетів ліцензійної операційної системи, офісного програмного забезпечення, антивірусного програмного забезпечення.
3.5. Житлово-комунальне господарство та житлова політика		
Завдання 1. Підвищення ефективності та надійності функціонування підприємств житлово-комунального господарства		
1.	Надання методичної допомоги з питань формування цін/тарифів на житлово-комунальні послуги підприємствам житлово-комунального господарства. Моніторинг тарифів на житлово-комунальні послуги.	<p>Для налагодження співпраці та належної реалізації тарифної політики на території новостворених об'єднаних територіальних громад Чернігівської області 06.03.2018 року на базі Чернігівського Центру розвитку місцевого самоврядування проведено семінар на тему «Законодавчі та організаційні аспекти надання житлово-комунальних послуг в ОТГ», під час якого представники ОТГ були ознайомлені з особливостями формування та встановлення тарифів на житлово-комунальні послуги.</p> <p>Також було проведено: 12.03.2018 - семінар-навчання працівників органів місцевого самоврядування та ОТГ на тему: «Новели законодавства з питань формування тарифів на житлово-комунальні послуги»; 30.05.2018 - семінар-навчання для голів первинних</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>профспілкових організацій галузевої профспілки щодо змін в законодавстві, які вносяться Законом України «Про житлово – комунальні послуги» від 09.11.2017 № 2189 – VIII в частині тарифної політики, та стосовно змін і доповнень до Галузевої угоди на 2017-2018 роки; 30.10.2018 - семінар на тему «Шляхи вирішення проблемних питань організації надання комунальних послуг у громаді»; 15.11.2018 – семінар-навчання «Практична реалізація Закону України «Про житлово-комунальні послуги» в частині надання послуг з управління багатоквартирним будинком»; 21.11.2018 року - навчання щодо практичної реалізації Закону України від 09.11.2017 № 2189-VIII «Про житлово-комунальні послуги.</p> <p>На виконання ст. 6 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» Департамент ЖКГ та ПЕК Чернігівської ОДА постійно здійснює моніторинг діючих тарифів на комунальні послуги. Згідно з проведеним моніторингом за 2018 рік уповноваженими органами (Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП) та органами місцевого самоврядування) переглянуто і встановлено тарифи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - на централізоване водопостачання для всіх категорій споживачів - в м.м. Бахмач, Бобровиця, Борзна, Городня, Ічня, Корюківка, Мена, Ніжин, Новгород-Сіверський, Остер, Прилуки, Семенівка та смт Варва, Козелець, Куликівка, Ріпки, Сосниця і Талалаївка (рішенням виконавчих органів місцевого самоврядування) і в м.Чернігів (відповідно до постанови НКРЕКП); - на послуги з централізованого постачання холодної води для населення (з використанням внутрішньобудинкових систем) - в м. Ніжин та Прилуки (рішенням виконавчих органів місцевого самоврядування) та в м.Чернігів (відповідно до постанови НКРЕКП); - на послуги з централізованого водовідведення для населення (з використанням внутрішньобудинкових систем) – в м.Ніжин та Прилуки (рішенням виконавчих органів місцевого самоврядування) та в м.Чернігів (відповідно до постанови НКРЕКП); - на послуги з теплопостачання – в м.Борзна, Носівка та Прилуки (рішенням виконавчого органу місцевого самоврядування); - на послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій – в м. м. Бахмач, Борзна, Ніжин, Остер, Прилуки, Чернігів та смт Козелець, Ріпки, Сосниця (рішенням виконавчих органів місцевого самоврядування).
2.	<p>Сприяння поліпшенню технічного стану водопровідно-каналізаційного господарства, централізованого теплопостачання та житлового фонду, в тому числі за рахунок впровадження</p>	<p>Відповідно до ЗУ «Про державний бюджет України на 2018 рік» з метою фінансового забезпечення заходів Загальнодержавної цільової програми «Питна вода України» на 2011-2020 роки у 2018 році Мінрегіону передбачено кошти у сумі 200,0 млн грн.</p> <p>Було відібрано на фінансування проект «Коригування робочого проекту «Артезіанська свердловина по вул. Козача (Червонокозача), 5 м. Ніжин, Чернігівська область - будівництво».</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	енергоефективних технологій та обладнання.	Кошторисна вартість проекту – 6648,6 тис. грн. Договір на виконання робіт з підрядником підписано 26.12.2018. У зв'язку з закінченням бюджетного періоду договір було розірвано.
3.	Забезпечення використання засобів обліку при наданні житлово-комунальних послуг, в тому числі встановлення індивідуальних теплових пунктів у житловому фонді.	Станом на 01.07.2019 року рівень оснащення житлового фонду приладами обліку теплової енергії становить 82,2%, холодного водопостачання – 79,3%.
Завдання 2. Розвиток конкурентного середовища у сфері надання житлово-комунальних послуг та забезпечення подальшого реформування галузі		
4.	Консультаційно-методичне супроводження діяльності посадових осіб органів місцевого самоврядування та населення щодо реформування і розвитку житлово-комунального господарства.	Проводиться робота щодо надання консультативно-методичної допомоги з питань реформування житлово-комунального господарства та введення в дію Закону України «Про житлово-комунальні послуги» спеціалістам райдержадміністрацій та міськвиконкомів.
5.	Моніторинг багатоквартирного житлового фонду, що переданий в управління управителям майном житлового комплексу та ОСББ.	Станом на 01.01.2019 в області створено 382 ОСББ, які обслуговують 433 житлових будинків. Крім того, в області мешканці 421 житлового будинку здійснюють управління самостійно. 154 житлові будинки знаходяться на обслуговуванні СЕЗ та ЖБК. Управителі для 96 будинків визначені на основі конкурсів, проведених органами місцевого самоврядування.
6.	Залучення до процесу реформування галузі житлово-комунального господарства інвесторів, в тому числі фінансових ресурсів (кредитів, грантів) міжнародних організацій для ефективного розвитку галузі.	Місто Чернігів стало партнером проекту GIZ «Партнерство з модернізації: енергоефективність у лікарнях». За кошти проекту проведено енергоаудит лікарні №2 (вартість заходу - 190,0 тис.грн) та решти медичних закладів на умовах співфінансування (361 тис.грн- GIZ, 155 тис.грн – кошти бюджету); укладено грантову угоду щодо залучення 300 тис. євро на реалізацію пілотного проекту з енергоефективної модернізації будівлі головного корпусу комунального некомерційного підприємства «Пологовий будинок» Чернігівської міської ради. Проект «Термомодернізація будівель бюджетних закладів м.Чернігова» (розроблений за підтримки проекту USAID «Муніципальна енергетична реформа в Україні») обраний до переліку проектів з високим ступенем готовності та від європейського інвестиційного банку отримано рішення про можливість виділення коштів для його фінансування. Вартість проекту майже 8,3 млн. Євро, з них кредитні - майже 6,7 млн Євро. Проводиться робота щодо доопрацювання пакету документів, необхідних для отримання погодження Мінфіну щодо обсягів та умов здійснення запозичення. Договір про передачу коштів позики планується укласти у 2019 році. З метою раціонального та ефективного використання бюджетних коштів проводиться активна робота по залученню ЕСКО-компаній. В рамках проекту UNDP-GEF «Усунення бар'єрів для сприяння інвестиціям в енергоефективність громадських будівель в малих і середніх містах

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		України шляхом застосування механізму ЕСКО» був проведений енергетичний аудит будівель загальноосвітньої школи № 9 м Ніжина. 28.12.2018 сесією Ніжинської міської ради прийняте рішення «Про затвердження істотних умов енергосервісних договорів» № 67-49/2018. Ним затверджено істотні умови для укладання договорів по наступним об'єктам: ЗОШ № 9 та фізкультурно-оздоровчому комплексі цього навчального закладу, Ніжинському навчально-виховному комплексі №16 «Престиж», ЗОШ № 1, Ніжинський гімназії №3. Шляхом впровадження низки енергоефективних заходів передбачається скорочення споживання теплової енергії від 20 до 50% та покращення умов перебування дітей та персоналу в закладі. Також, по ЗОШ №14 відбувається співпраця з ПП «Теплогаз ВК». Запроваджено модернізацію котла на альтернативних видах палива.
Завдання 3. Реалізація програм підтримки житлового будівництва		
7.	Реалізація державних та регіональних програм житлового будівництва.	З метою розвитку житлового будівництва в 2018 році впроваджувався ряд програм. Зокрема, для забезпечення сільського населення житлом в рамках впровадження обласної програми підтримки індивідуального житлового будівництва на селі «Власний дім» на 2018 рік. Протягом 2018 року використано 10959,9 тис грн, укладено 100 кредитних договорів. Введено в експлуатацію 37 ж/б загальною площею 3,6 тис. к м. та 5 господарських приміщень площею 257,5 м.кв., придбано 29 ж/б, інженерно облаштовано 8 ж/б, надано 18 кредитів на розвиток особистого селянського господарства. На реалізацію програми підтримки житлового кредитування молоді освоєно 3555,267 тис грн., придбано 5 квартир. За програмою «Часткова компенсація відсоткової ставки кредитів комерційних банків молодим сім'ям та самотнім молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла» використано 982,28 тис. гривень. На компенсацію процентних ставок за договорами, укладеними в рамках реалізації програми здешевлення вартості іпотечних кредитів за 2018 рік було використано 1151,6 тис грн. Надано 1 кредит на будівництво житла для молоді сім'ї за рахунок власних коштів (коштів статутного капіталу) Державної спеціалізованої фінансової установи «Державний фонд сприяння молодіжному будівництву» в сумі 673,261 тис. гривень. За програмою «Доступне житло» у 2018 році області було виділено 2398,00 тис грн. кошти використані в повному обсязі, придбано 9 квартир.
8.	Реалізація бюджетних програм із забезпечення житлом пільгових категорій населення.	На 2018 рік з державного бюджету області на виплату грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для сімей загиблих осіб, визначених абзацами 5-8 пункту 1 статті 10 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», для осіб з інвалідністю I—II групи, яка настала внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, виділено 9239,2 тис гривень. Протягом року було придбано 12 квартир. За рахунок субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату грошової

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>компенсації за належні для отримання жилі приміщення для сімей загиблих учасників бойових дій на території інших держав та для осіб з інвалідністю I-II групи з числа учасників бойових дій на території інших держав, які стали інвалідами внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, пов'язаних з перебуванням у цих державах та які потребують поліпшення житлових умов, в сумі 5308,2 тис грн, надано компенсацію 5 особам такої категорії громадян.</p> <p>На 2018 рік було передбачено субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на проектні, будівельно-ремонтні роботи, придбання житла та приміщень для розвитку сімейних та інших форм виховання, наближених до сімейних, та забезпечення житлом дітей-сиріт, осіб з їх числа в сумі 16401,3 тис грн., протягом 2018 року освоєно 16043,2 тис. грн., придбано 4 житлові об'єкти для створення дитячих будинків сімейного типу (м. Чернігів – 2, м. Новгород-Сіверський – 1, Чернігівський район – 1), та 29 квартир та будинків (без права продажу протягом наступних 10 років) для 30 дітей-сиріт, осіб з їх числа.</p>

3.6. Енергозабезпечення та енергозбереження

Завдання 1. Підвищення рівня надійності енерго- та газопостачання

1.	Моніторинг виконання інвестиційних програм підприємств.	<p>В 2018 року ПАТ «Чернігівобленерго» проведено ремонт 2,4 тис. км електричних мереж (0,4-110 кВ); виконано капітальний ремонт 1116 трансформаторних підстанцій та іншого енергетичного обладнання; розчищено 2,6 тис. км ліній електропередач від зелених насаджень.</p> <p>На КЕП «Чернігівська ТЕЦ» ТОВ фірми «ТехНова» проведено планові ремонтні роботи основного обладнання та теплових мереж на загальну суму 16,5 млн гривень.</p> <p>З метою забезпечення належного технічного стану газового господарства у 2018 році ПАТ «Чернігівгаз» виконано роботи з технічного обстеження газових мереж 3,4 тис. км; встановлений 731 замок на виносних засувах та ГРП для блокування несанкціонованого доступу; проведено поточні і капітальні ремонти обладнання – 1578 газорегуляторних пунктів; здійснено перевірку стану димовентеляційних каналів на 20926 об'єктах.</p>
2.	Системний контроль за станом розрахунків всіх категорій споживачів за енергоносії.	<p>За 2018 рік всіма категоріями споживачів спожито електричної енергії на загальну суму 2889,0 млн грн, сплачено – 2850,1 млн грн.</p> <p>Рівень розрахунків за спожиту електричну енергію підприємств житлово-комунального господарства становить 99,5 %, населення – 96,3 %, установ, що фінансуються з державного бюджету – 100,4 %, місцевого бюджету – 100,9 %.</p> <p>За оперативними даними ТОВ «Чернігівгаззбут» станом на 01.01.2019 рівень розрахунків за природний газ по всіх групах споживачів становить 106,4 %, в тому числі: населення – 106,7% (безпосередньо населенням – 62,1 %, пільги – 139,6 %, субсидії – 151,2 %), установи державного бюджету – 97,9 %, місцевого бюджету – 102,4 %.</p> <p>За даними НАК «Нафтогаз України підприємствами теплоенергетики спожито природного газу</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>на суму 698,6 млн грн., сплачено 454,8 млн грн, що становить 65,1 %.</p> <p>Загальний борг за спожитий природний газ за даними підприємств перед НАК «Нафтогаз України» підприємств теплоенергетики становить 485,7 млн гривень.</p> <p>Крім того, підприємства мають заборгованість за спожиту електричну енергію в розмірі 0,6 млн грн та за розподіл природного газу перед ПАТ «Чернігівгаз» 97,6 тис. гривень.</p>
3.	<p>Забезпечення повних розрахунків за енергоносії установами, що фінансуються з місцевих бюджетів.</p>	<p>Постійно вживаються заходи щодо погашення заборгованості на місцях за спожиті енергоносії. Ведеться щотижневий моніторинг стану розрахунків, проводяться спільні наради.</p> <p>Розрахунки за спожиті енергоносії установ, що фінансуються з місцевих бюджетів за електроенергію становлять 100,9%, за природний газ 102,4%, за теплову енергію 93,9%.</p>
<p>Завдання 2. Оптимізація споживання енергетичних ресурсів всіма категоріями споживачів області та збільшення споживання альтернативних видів палива</p>		
4.	<p>Впровадження системи енергоменджменту та енергосервісу в установах бюджетної сфери.</p>	<p>Відповідно до Меморандуму про партнерство щодо забезпечення систем енергетичного менеджменту для підвищення енергетичної ефективності будівель бюджетних установ, укладеного між Держенергоефективності та Чернігівською ОДА розпочато роботу щодо впровадження даної системи на території області.</p> <p>Методичні рекомендації, розроблені Держенергоефективності, надіслано до райдержадміністрацій та органів місцевого самоврядування.</p> <p>В містах Чернігів та Ніжин за допомогою програмного продукту «Umuni», на основі аналізу споживання, формується рейтинг будівель за класами енергоспоживання. Зазначена інформація входить до бази даних експлуатаційних та енергетичних характеристик будівель бюджетних установ міста.</p> <p>В Менській та Сосницькій громадах вже використовується програмний засіб для ведення енергомоніторингу «Енергобаланс», завдяки якому в бюджетній сфері здійснюється щоденний контроль за споживанням енергоресурсів.</p> <p>З метою залучення інвестицій та укладання енергосервісних договорів в області створено базу енергоспоживання будівель бюджетних установ, яка знаходиться у вільному доступі.</p>
5.	<p>Сприяння реконструкції систем централізованого опалення та автономного опалення бюджетних установ і організацій, в тому числі з встановленням систем опалення на альтернативних видах палива та термомодернізації об'єктів.</p>	<p>Відповідно до плану скорочення та заміщення споживання природного газу на об'єктах сфери тепlopостачання роботи з модернізації, реконструкції та переоснащення проведено на 35 об'єктах бюджетної сфери, на альтернативні види палива переведено 12 котелень. Вартість виконаних робіт -12306,73 тис грн, орієнтовний обсяг скорочення споживання природного газу 460,82 тис м³/на рік.</p> <p>Станом на 01.01.2019 частка сумарної потужності котелень на альтернативних видах палива в регіоні збільшено до 16,2%, або на 400,9 Гкал/год.</p>
6.	<p>Стимулювання збільшення використання альтернативних природному газу видів</p>	<p>На сьогодні загальна потужність відновлювальної енергетики в області становить 8,6 МВт. За 2018 рік вироблено майже 36,4 млн кВт/год. електроенергії з відновлювальних джерел. Крім</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	палива, в тому числі місцевих.	того, протягом року додатково встановлено 48 генеруючих установок, які працюють на енергії сонця потужністю понад 757 кВт. Загальна кількість таких установок в області становить 91 об'єкт, потужністю майже 1,4 МВт і за рік ними було вироблено біля 770,0 тис. кВт/год.
Завдання 3. Ефективне використання енергетичних ресурсів		
7.	Стимулювання до запровадження енергоефективних заходів населенням, об'єднаннями співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ) та житлово-будівельними кооперативами (ЖБК).	Рішенням 13 сесії обласної ради 7 скликання від 24 травня 2018 року № 3-13/VII було внесено зміни до порядку відшкодування по «теплим кредитам» для приведення його у відповідність до загальнодержавних. Згідно з цим порядком відшкодування за кредитами не буде здійснюватись позичальникам для утеплення окремих квартир. Натомість компенсація буде здійснюватись для окремих житлових будинків та ОСББ. 3 обласного бюджету на фінансування заходів Програми стимулювання до запровадження енергоефективних заходів населення, об'єднань співвласників багатоквартирних будинків та житлово-будівельних кооперативів Чернігівської області на 2018-2020 роки виділено 1000,0 тис. гривень.
8.	Популяризація економічних, екологічних і соціальних переваг виконання заходів з енергозбереження.	20 червня 2018 року за участі представників ОСББ, ЖБК, Держенергоефективності спільно з Фондом Еберта в Україні проведено семінар на тему: «Нові інструменти підвищення енергоефективності в багатоквартирних будинках Чернігівської області» щодо підвищення енергоефективності та залучення ЕСКО-інвестицій в житлову сферу області та впровадження енергосервісу в бюджетній сфері області та житловому секторі. 16 жовтня 2018 року за підтримки українсько-німецького товариства міжнародного співробітництва GIZ (GmbH) був проведений інформаційний семінар «Реформи в сфері енергоефективності – нові можливості для розвитку громад».
9.	Моніторинг реалізації заходів стимулювання населення до запровадження енергоефективних заходів.	За час дії державної програми «теплі кредити» державними банківськими установами (Ощадбанк та Укргазбанк) в області видано 632 кредити на загальну суму 23,09 млн грн кредитних коштів на проведення енергоефективних заходів, в тому числі 6,08 млн грн отримали ОСББ, 17,01 млн грн – населення. На виконання обласної програми з банками укладено договори про співробітництво. З обласного бюджету позичальникам виплачена компенсація частини відсоткової ставки по кредитах у сумі 495,7 тис. гривень.
3.7. Науково-технічний та інноваційний розвиток. Технічне регулювання		
Завдання 1. Формування ефективної інноваційної інфраструктури в регіоні		
1.	Інформаційна підтримка інноваційної діяльності суб'єктів господарювання області шляхом надання широкого	На базі Чернігівського національного технологічного університету функціонує Інформаційний центр Європейського Союзу. Протягом 2018 року студенти та викладачі університету взяли участь у таких заходах:

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	спектру інформаційних послуг на базі передових інформаційних технологій.	<p>- круглий стіл «Енергозбереження – європейський вибір України» на базі Чернігівського обласного педагогічного ліцею. Його мета - актуалізація проектної діяльності у цій галузі, налагодження співпраці, розробки стратегії подальших дій щодо поширення енергоефективних ідей;</p> <p>- тематична дискусія на базі Відокремленого підрозділу «Центру розвитку місцевого самоврядування» у Чернігівській області;</p> <p>- засідання єврошколи, організованому представництвом ЄС;</p> <p>У жовтні відкрито Міжнародний центр академічної атестації та мобільності «Британська кафедра» в межах проекту GISAP з метою надання дослідникам можливості популяризації власних інноваційно-наукових доробків.</p> <p>У листопаді відкрито Норвезько-український центр розвитку бізнес-ідей, робота якого спрямована на підтримку підприємництва, розвитку стартап-руху, надання консультаційної та організаційної допомоги особам, зацікавленим у розвитку підприємництва у Чернігівському регіоні.</p>
2.	Забезпечення ефективного функціонування на базі вищих навчальних закладів профільних структурних підрозділів з наукових досліджень, розробок, впровадження нових технологій та інноваційної продукції.	<p>На базі закладів вищої освіти області працюють профільні структурні підрозділи, метою яких є координація та підвищення якості наукових досліджень. Зокрема, в Національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка продовжують діяльність: науково-дослідний центр археології та стародавньої і ранньомодерної історії Північного Лівобережжя імені Д.Я. Самоквасова, науково-дослідні лабораторії з вивчення біологічного і ландшафтного різноманіття Лівобережного Полісся, з розробки засобів навчання, проблем формування рухової функції осіб, які займаються фізичним вихованням та спортом.</p> <p>Науковці Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя працюють за науковими програмами: підвищення кваліфікації майбутніх викладачів німецької мови, підготовки вчителів англійської мови у закладах вищої освіти України, археологічними програмами тощо.</p> <p>Важливу роль у забезпеченні наукової діяльності, підвищенні ефективності наукових досліджень відіграють створені в Чернігівському національному технологічному університеті наукові підрозділи, на базі яких проводяться дослідження, спрямовані на створення новітніх технологій, нових видів техніки, методів та теорій: Навчальний науково-виробничий центр аутсорсінгу «Інноваційна гібридна стратегія ІТ-аутсорсінгового партнерства з підприємствами», Лабораторія вбудованих спеціалізованих комп'ютерних систем, Лабораторія телекомунікацій та комп'ютерного зору, Лабораторія прецизійного зварювання тиском, Лабораторія шліфування та різальних інструментів, Лабораторія комп'ютерної і експериментальної механіки, Лабораторія кібербезпеки за проектом NATO Cyber Rapid Analysis for Defence Awareness of Real-time Situation – CyRADARS, Відокремлений структурний підрозділ Бізнес-інноваційний центр.</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>Активно функціонує інноваційний центр з розробки, дослідження і впровадження сучасних технологій механізації та автоматизації технологічних процесів у рослинництві і тваринництві в умовах Полісся, створений на базі Відокремленого підрозділу Національного університету біоресурсів і природокористування України «Ніжинський агротехнічний інститут».</p> <p>На базі Академії Державної пенітенціарної служби – науково-дослідний центр з питань діяльності органів та установ Державної пенітенціарної служби України, який здійснює наукову, науково-дослідну та науково-технічну діяльність за пріоритетними напрямками реформування та функціонування органів і установ, що належать до сфери управління Державної пенітенціарної служби України.</p>
3.	<p>Актуалізація бази даних сертифікованих систем управління; систематичне висвітлення в засобах масової інформації питань сертифікації, метрології і стандартизації.</p>	<p>ДП «Чернігівстандартметрологія» створена та постійно актуалізується база даних щодо сертифікованих систем управління, а саме: запроваджений електронний реєстр підприємств області, які сертифікували системи управління; контролюється періодичність проведення наглядних аудитів та реєструються його результати.</p> <p>Органом з сертифікації систем управління ДП «Чернігівстандартметрологія» за 2018 рік сертифіковано та видано сертифікатів підприємствам області на системи: управління якістю (СУЯ) за ДСТУ ISO 9001 – 28; управління безпечністю харчових продуктів (НАССР) за ДСТУ ISO 22000-7; екологічного керування (СЕУ) за ДСТУ ISO 14001 – 2.</p> <p>Проведено наглядних аудитів за сертифікованою СУЯ–39, НАССР–27, OHSAS–1.</p> <p>Постійно висвітлюється в ЗМІ інформація стосовно досвіду та спроможності вітчизняних підприємств, установ і організацій щодо впровадження та функціонування систем управління на підприємствах Чернігівської області. у 2018 році стосовно вищезазначених питань опубліковано: сюжетів на телебаченні – 7; радіопередач – 15; друкованих статей у ЗМІ – 12; інформація в електронних виданнях – 48.</p>
4.	<p>Проведення семінарів, тренінгів та майстер-класів з питань управління якістю, безпечністю харчових продуктів, гігієною та безпекою праці підприємств і організацій.</p>	<p>У 2018 році проведено: школу-тренінг для початківців щодо розроблення та впровадження СУЯ – 3; школу-тренінг для початківців щодо розроблення та впровадження НАССР – 5; майстер-клас для внутрішніх аудиторів СУЯ: «Як ефективно провести внутрішній аудит. Вчимося на прикладах» - 4; майстер-клас для внутрішніх аудиторів НАССР: «Як ефективно провести внутрішній аудит. Вчимося на прикладах» – 5.</p>
Завдання 2. Розвиток сучасної системи технічного регулювання		
5.	<p>Перехід від системи обов'язкової сертифікації до системи оцінки відповідності товарів і послуг відповідно до вимог міжнародних стандартів.</p>	<p>Орган з сертифікації ДП «Чернігівстандартметрологія» проводить оцінку відповідності продукції вимогам технічних регламентів безпеки машин, засобів індивідуального захисту, мийних засобів, а також здійснив перехід від системи обов'язкової сертифікації до системи добровільної сертифікації та оцінки відповідності.</p> <p>Видано 476 сертифікатів відповідності в добровільній системі сертифікації (ДСС), а саме на: послуги – 2; промислову продукцію та тютюнові вироби – 80; харчову продукцію – 394.</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		Проведені роботи з розширення сфери акредитації ООВ ДП «Чернігівстандартметрологія» щодо Технічного регламенту законодавчо регульованих засобів вимірювальної техніки та Технічного регламенту щодо неавтоматичних зважувальних приладів, а також акредитації власної промислової випробувальної лабораторії.
6.	Сприяння розробленню та впровадженню на підприємствах, в організаціях області систем управління: якістю; екологічного керування; безпечністю харчових продуктів; гігієною та безпекою праці.	Консультативним пунктом сформована та постійно актуалізується добірка матеріалів для фахівців підприємств, що розпочинають роботи з розроблення документації та впровадження систем управління. До неї входять: Стандарти ДСТУ ISO серії 9000, 14000, 22000, ДСТУ OHSAS 18001; «Методичні рекомендації з розроблення і впровадження системи управління якістю у відповідності з вимогами ДСТУ ISO 9001:2015»; «Методичні рекомендації з розроблення і впровадження системи управління безпечністю харчових продуктів у відповідності з вимогами ДСТУ ISO 22000:2007»; «Методичний посібник: «Внутрішні перевірки (аудити) системи управління якістю за ДСТУ ISO 9001:2009 та системи управління безпечністю харчових продуктів за ДСТУ ISO 22000:2007. Настанови щодо здійснення аудитів (ДСТУ ISO 19011:2012)»; «Слайди до круглого столу з питань вимоги нової версії міжнародного стандарту ISO 9001:2015 (ДСТУ ISO 9001:2015)»; «Слайди до круглого столу з питань впровадження та сертифікації систем управління безпечністю харчових продуктів згідно з вимогами ДСТУ ISO 22000:2007». За 2018 рік консультативним пунктом ДП "Чернігівстандартметрологія" підприємствам області надано консультаційно-методичну допомогу з питань в сфері управління якістю: консультацій з питань розроблення та впровадження СУЯ – 3, НАССР – 3, СЕК – 1, OHSAS – 2.

3.8. Зовнішньоекономічна діяльність

Завдання 1. Створення сприятливих умов для нарощування експорту та його диверсифікації на зовнішні ринки

1.	<p>Популяризація зовнішньоекономічного потенціалу підприємств регіону у тому числі через:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Економічний Портал Чернігівської області (http://www.chernihiv-oblast.gov.ua/company) та його сторінку в facebook http://www.facebook.com/chernihivregion; - сприяння регіональним суб'єктам зовнішньоекономічної діяльності у представленні їх продукції на 	<p>Матеріали про експортні можливості господарюючих суб'єктів Чернігівщини, каталог суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, розміщуються на Економічному Порталі Чернігівської області (http://www.chernihiv-oblast.gov.ua/company), проводиться робота щодо його наповнення інформацією про комерційні пропозиції, новини підприємств-експортерів, новації в законодавстві з питань розвитку зовнішньоекономічної діяльності.</p> <p>З метою просування експортного потенціалу Чернігівщини при листуванні з ЦОВВ, дипломатичними представництвами (вітчизняними та зарубіжними), підприємствами, установами, організаціями зазначається посилання на даний Портал.</p> <p>До підприємств області доводилась інформація про міжнародні виставкові заходи, які проводяться як в Україні, так і за кордоном, а також про комерційні пропозиції іноземних ділових кіл. У разі необхідності надавалася підтримка підприємствам для їх участі у</p>
----	--	---

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	<p>регіональних, національних та міжнародних виставках, економічних форумах;</p> <p>- активізацію співробітництва з вітчизняними та закордонними дипломатичними установами та іншими структурами, у т.ч. міжнародними.</p>	<p>вищезазначених заходах.</p> <p>З метою побудови інтегрованого інформаційного простору та пошуку партнерів, у т.ч. для налагодження бізнес-контактів диппредставництвам України в закордонних країнах та закордонних країн в Україні у липні поточного року надіслано мультимедійну презентацію «Чернігівщина – Ваш правильний вибір» та відео-презентацію області</p> <p>Крім того, інформаційні матеріали про область презентовано під час зустрічей в Чернігові з представниками дипломатичних установ, партнерів закордонних країн, міжнародних організацій, а також під час офіційних візитів за кордон.</p>
2.	<p>Організація та проведення публічних заходів за участю підприємств регіону з актуальних питань розвитку зовнішньоекономічної діяльності.</p>	<p>В рамках Програми територіального співробітництва «Україна-Білорусь» ініціативи Східне Партнерство EaPТС в області реалізується проект «Активізація малого та середнього бізнесу в прикордонних регіонах України - Білорусі», в рамках якого у 2018 році за участю регіональних підприємств та організацій відбулося 5 міжсекторальних засідань за напрямками «Дрібне виробництво», «Торгівля та послуги в прикордонних регіонах України-Білорусі», «Сільське господарство», «Житлово-комунальне господарство», «Транспортні послуги».</p> <p>В рамках візиту до області представників Представництва ЄС в Україні 19 квітня відбувся семінар для представників місцевого бізнесу «Як знайти бізнес-партнера в Європейському Союзі?».</p> <p>30 серпня у Чернігові відбулося виїзне засідання Ради з просування експорту. Під час заходу суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності області разом з представниками органів влади як обласного, так і загальнодержавного рівнів обговорювали питання щодо виходу на нові міжнародні ринки та проблеми, які стримують цей процес, розвитку торговельного потенціалу, у тому числі переорієнтації експорту — від сировинного до готових продуктів, ряду інших економічних питань.</p>
<p><i>Завдання 2. Забезпечення розвитку міжрегіонального співробітництва як інструменту формування позитивного іміджу області на міжнародному ринку</i></p>		
3.	<p>Організація, проведення та участь у роботі національних та міжнародних публічних заходів у сфері зовнішніх зносин, міжрегіонального та транскордонного співробітництва.</p>	<p>З метою просування експорту у 2018 році проведено ряд міжнародних заходів. Зокрема, відбулися зустрічі керівництва: 16 лютого – з депутатами Бундестагу Німеччини та народними депутатами України за підтримки Програми USAID РАДА і Фонду Конрада Аденауера в Україні; 3 квітня – з Надзвичайним і Повноважним Послом Республіки Білорусь в Україні; 6 квітня – з Надзвичайним і Повноважним Послом Латвійської Республіки в Україні, представниками Міністерства транспорту Латвійської Республіки, ТОВ «LDZ Logistika» (Латвійська Республіка), Ліепайської спеціальної економічної зони і ПАТ «Укрзалізниця» у форматі засідання «за круглим столом» на тему «Формування транскордонних транзитних кластерів»; 19 квітня– з представниками Представництва ЄС в Україні в рамках дискусії на тему «Європейські програми для України та можливості співпраці з представництвом ЄС»; 23</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>квітня - з Надзвичайним і Повноважним Послом Італійської Республіки в Україні; 26 квітня - з Надзвичайним і Повноважним Послом Республіки Індія в Україні; 21 червня - з групою Послів «Великої Сімки» з метою ознайомлення із впливом реформ децентралізації на регіональному рівні; 13 вересня - з делегацією провінції Хенань КНР; 17 вересня - з представниками ділових кіл на чолі з головою правління Хенанської зернової корпорації Yuliang Grain Group Co. Чжан Пей Сянь; 13 листопада - з представниками владних і ділових кіл міста Чжоукоу провінції Хенань КНР.</p> <p>Крім того, керівництвом облдержадміністрації здійснено ряд іноземних візитів, зокрема: 1-2 березня - до Латвійської Республіки у складі урядової делегації на чолі з Прем'єр-міністром України; 17-19 квітня - до м. Чженчжоу провінції Хенань Китайської Народної Республіки з метою участі у роботі 12 China (Henan) International Investment & Trade Fair «Opening, Innovation, Cooperation and the Win-Win Goal»; 28 квітня - 5 травня - до регіону Лаціо (район Фрозіноне та м. Рим) Італійської Республіки в форматі бізнес-місії для проведення зустрічей з представниками влади, дипломатичної служби та ряду італійських підприємств; 25 травня – до м. Гомель, Республіки Білорусь з метою участі у роботі XV Гомельського економічного форуму та XIX Міжнародної універсальної виставки-ярмарку «Весна в Гомелі»; 25-26 жовтня - до м. Гомель Республіки Білорусь з метою участі у роботі Першого форуму регіонів України та Республіки Білорусь і представлення регіональної експозиції області на виставці продукції підприємств, організацій України і Республіки Білорусь в рамках Форуму; з 4 по 7 листопада - до м. Познань Республіки Польща з метою участі в ряді зустрічей з представниками уряду Великопольського воєводства, Спеціального навчально-виховного центру для незрячих дітей в Овінську, Познанського культурного центру «ZAMEK», Познанського ресурсного центру, Великопольського центру роботодавців «LEWIATAN», Медичного центру імені Св. Івана Павла II в м.Познань.</p>
4.	Реалізація заходів у рамках укладених Угод між Чернігівською областю та регіонами іноземних країн та розширення кола регіонів-партнерів.	<p>З метою реалізації міжнародних угод про співробітництво між Чернігівською областю та адміністративно-територіальними одиницями інших країн, у тому числі сусідніх держав відбувався інформаційний обмін щодо проведення виставково-ярмаркових заходів на територіях Сторін. Регіональним партнерам надіслано презентаційні матеріали про область для розповсюдження серед зацікавлених ділових кіл.</p> <p>В рамках виконання Угоди між Чернігівською облдержадміністрацією та Гомельським обласним виконавчим комітетом про співробітництво у сфері туризму від 27.09.2017 20 січня офіційна делегація області взяла участь в урочистостях з нагоди святкування 80-річчя з дня створення Гомельської області та обговореним з білоруськими партнерами підсумки виконання Плану заходів між Чернігівською облдержадміністрацією та Гомельським облвиконкомом на 2016-2017 роки з торгово-економічного, науково-технічного і культурного співробітництва, а</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>також питання щодо укладання двосторонньої угоди.</p> <p>Крім того, в рамках роботи XV Гомельського економічного форуму відбулося підписання Угоди про міжрегіональне співробітництво між Чернігівською обласною державною адміністрацією та Гомельським обласним виконавчим комітетом.</p> <p>В рамках виконання листа про наміри щодо співпраці Чернігівської обласної державної адміністрації та Великопольського воєводства експерти з інвестицій та експорту офісу Маршала Великопольського воєводства Республіки Польща взяли участь у роботі III Міжнародного форуму інвестицій та експорту Чернігівщини, який відбувся 16 травня в м.Чернігові. Ведеться робота щодо налагодження співробітництва Агенції регіонального розвитку Чернігівської області з відповідними структурами Великопольського воєводства Республіки Польща.</p> <p>Проводилась робота з Тренчинським самоврядним краєм Словацької Республіки щодо можливості укладання угоди про співробітництво.</p>

3.9. Управління об'єктами державної та комунальної власності

Завдання 1. Ефективна фінансово-господарська діяльність підприємств державного та комунального секторів економіки

1.	Забезпечення складання фінансових планів підприємств державного сектору економіки, які перебувають у сфері управління обласної державної адміністрації та її структурних підрозділів, підприємств комунального сектора економіки та здійснення моніторингу виконання їх показників.	Фінансові плани державних підприємств на 2019 рік складені у визначені законодавством терміни. Протягом року здійснювався щоквартальний моніторинг виконання фінансових планів підприємств. Відповідна інформація надавалась Міністерству економічного розвитку і торгівлі України та Міністерству фінансів України. Аналогічна робота проводилась і по комунальних підприємствах.
2.	Аналіз ефективності управління об'єктами державної власності та корпоративними правами держави у статутних капіталах акціонерних товариств.	Інформація за встановленими формами надається Міністерству економічного розвитку і торгівлі України. З метою недопущення фінансових порушень та встановлення резервів підвищення фінансово-господарської діяльності акціонерних товариств, по яких здійснюється управління корпоративними правами регіональним відділенням ФДМУ також щоквартально здійснюється аналіз ефективності управління об'єктами державної власності та корпоративними правами держави у статутних капіталах АТ.

Завдання 2. Ефективне управління державним та комунальним секторами економіки

3.	Проведення систематичних перевірок стану утримання, використання та збереження державного і комунального	Протягом 2018 року з метою забезпечення збереження та ефективного використання державного майна проведено перевірки 66 одиниць державної власності, яке під час приватизації не увійшло до статутних капіталів господарських товариств.
----	--	---

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	майна.	В порядку здійснення контролю за використанням майна комунальної власності області проведено 26 обстежень об'єктів нерухомості закладів освіти, охорони здоров'я, культури та комунальних підприємств.
4.	Пошук нових об'єктів оренди державної і комунальної власності та укладення нових договорів оренди, контроль за станом їх використання, вжиття дієвих заходів щодо погашення заборгованості з орендної плати.	<p>З метою укладення нових договорів оренди та пошуку нових орендарів переліки потенційних об'єктів оренди було розміщено на веб-сайті регіонального відділення Фонду державного майна України по Чернігівській області та на інформаційному стенді у приміщенні РВ ФДМУ по Чернігівській області. Перелік потенційних об'єктів оренди комунальної власності розміщено на веб - сайті Управління комунального майна Чернігівської обласної ради.</p> <p>Протягом 2018 року регіональним відділенням укладено 137 договорів оренди державного майна. Здійснено 196 комплексних перевірок використання орендованого державного майна та виконання умов договорів оренди. До державного бюджету від оренди державного майна надійшло 9,9 млн гривень. Станом на 01.01.2019 заборгованість з орендної плати складала 603,5 тис. гривень. З метою погашення заборгованості з орендної плати подано 113 претензій на суму 334,3 тис. грн, до бюджету надійшло 282,6 тис. гривень. В досудовому вирішенні питання перебуває 6,9 % загальної суми заборгованості.</p> <p>У 2018 році орендодавцями майна спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст області укладено 162 договори оренди. Від оренди майна очікуються надходження 10,6 млн грн, з них до обласного бюджету – 1,6 млн гривень.</p> <p>З метою погашення заборгованості з орендної плати у 2018 році до господарського суду Чернігівської області орендодавцями майна подано 14 позовів про примусове стягнення її на загальну суму 468,2 тис. гривень. Орендарям комунального майна направлено 140 претензій про невиконання договірних зобов'язань. До органів ДВС направлено 7 наказів про примусове виконання рішень судів на загальну суму 122,6 тис. гривень.</p>
5.	Забезпечення передачі об'єктів державної власності до комунальної.	За 2018 рік з державної у комунальну власність територіальних громад області було передано 11 об'єктів, які у процесі приватизації не увійшли до статутних капіталів господарських товариств.
6.	Формування переліку об'єктів державної та комунальної власності, які пропонуватимуться до приватизації, забезпечення їх приватизації відповідно до вимог чинного законодавства.	<p>До переліку об'єктів державної власності, що пропонуються до приватизації, інформація про які розміщена в реєстрі електронно-торгової системи «ProZorro. Продажі» включені: 1 державний пакет акцій, 8 об'єктів окремого майна та 23 об'єкти незавершеного будівництва.</p> <p>Протягом 2018 року приватизовано 8 об'єктів малої приватизації, 1 об'єкт разом із земельною ділянкою, до державного бюджету надійшло 4,1 млн гривень.</p> <p>Перелік об'єктів спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст Чернігівської області, що підлягають приватизації, затверджено рішенням обласної ради від 20 грудня 2018 року № 51-16/VII. У жовтні 2018 року продано 1 об'єкт комунальної власності, кошти у сумі 552,0 тис. грн надійшли до обласного бюджету.</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
7.	Забезпечення ведення Реєстру об'єктів державної власності та державного майна.	Проводиться робота щодо інвентаризації об'єктів державної власності області для формування Єдиного реєстру об'єктів державної власності (автоматизованої системи «Юридичні особи»). Відповідний Реєстр ведеться також і регіональним відділенням Фонду державного майна України по області щодо об'єктів державної власності, які перебувають в сфері його управління. Інформація про результати роботи надається Фонду державного майна України. Станом на 01.01.2019 у Реєстрі державного майна, яке перебуває в управлінні регіонального відділення, перебувало 194 об'єкти.
8.	Організація роботи обласної комісії з питань упорядкування обліку юридичних осіб права державної власності.	В області працює обласна комісія з питань упорядкування обліку юридичних осіб права державної власності, що за даними Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України належать до сфери управління органів державної влади, які цього не підтверджують. У результаті проведеної роботи станом на 01.01.2019 серед масиву об'єктів, які були не визнані органами управління та підлягали впорядкуванню, залишилась не впорядкованою одна юридична особа.

4. Реальний сектор економіки

4.1. Промисловість

Завдання 1. Відновлення економічного зростання через диверсифікацію ринків збуту та підвищення конкурентоспроможності продукції

1.	Проведення моніторингу діяльності промислового комплексу області у галузевому розрізі.	<p>В промисловому комплексі за підсумками 2018 року індекс промислової продукції становить 98,7 % до відповідного періоду минулого року.</p> <p>Негативні тенденції, що склались з початку року на підприємствах з виробництва харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів (-4,8%), в основному за рахунок зменшення випуску підакцизної продукції (питома вага галузі в загальному обсязі реалізованої промислової продукції становить 41,0%), стали визначальними для роботи всієї переробної галузі (-3,2%) та вплинули на загальний індекс в цілому по промисловості.</p> <p>З позитивними результатами у переробній галузі працювали підприємства металургійного виробництва, виробництва готових металевих виробів (+20,6%) виготовлення виробів з деревини, виробництва паперу та поліграфічної діяльності (+10,2%).</p> <p>У добувній промисловості і розробленні кар'єрів приріст виробництва становив 3,2%. Питома вага галузі в загальному обсязі реалізованої промислової продукції становить 11,5%.</p> <p>Зростання обсягів виробництва на підприємствах з постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря становить 3,3%.</p> <p>Обсяг реалізованої промислової продукції за 2018 рік склав 36 млрд грн.</p>
----	--	--

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
2.	Проведення засідань, нарад, робочих зустрічей з керівниками підприємств, спрямованих на поглиблене вивчення ситуації на проблемних підприємствах та надання практичної допомоги у вирішенні конкретних господарських питань.	Продовжується практика зустрічей керівництва облдержадміністрації з керівниками підприємств, спрямованих на поглиблене вивчення ситуації на підприємствах, надання практичної допомоги у вирішенні конкретних господарських питань. Зокрема, проведено ряд робочих нарад з керівництвом ПрАТ «ЧеЗаРа», ПрАТ «Камвольно-суконна компанія «Чексіл», ДП «171 Чернігівський ремонтний завод», ДП «Чернігівторф», Дочірнього підприємства «171 Чернігівський ремонтний завод», ПАТ «Хімтекстильмаш», ТОВ «ПЕТ Технолоджис Україна» щодо перспектив розвитку підприємств.
3.	Ініціювання та надання пропозицій центральним органам виконавчої влади щодо вирішення проблемних питань промислових підприємств області.	На загальнодержавному рівні порушувались питання, які потребують реагування на рівні центральних органів виконавчої влади, зокрема: Державному концерну «Укрторф» щодо розвитку торф'яної галузі області та ДП «Чернігівторф»; Міністерству енергетики та вугільної промисловості України щодо фінансового оздоровлення та оновлення виробничих потужностей ДП «Чернігівторф»; Міністерству енергетики та вугільної промисловості України та НАК «Нафтогаз України» щодо стабілізації роботи Гнідинцівського газопереробного заводу ПАТ «Укрнафта», та збільшення обсягів сировини, що поставляється на підприємство; Державному концерну «Укроборонпром» щодо фінансового оздоровлення та відновлення виробництва на ДП «171 Чернігівський ремонтний завод»; Секретарю Ради національної безпеки і оборони України та Генеральному директору ДК «Укроборонпром» щодо сприяння погашенню заборгованості із виплати заробітної плати ПрАТ «Чернігівський завод радіоприладів»; ДК «Укроборонпром» щодо фінансового оздоровлення та відновлення виробництва на ДП «Ніжинський ремонтний завод інженерного озброєння».
Завдання 2. Впровадження основних напрямів державної промислової політики на регіональному рівні		
4.	Проведення організаційної та консультативної роботи з підприємствами, іншими господарюючими суб'єктами області щодо налагодження довготривалих коопераційних зв'язків з вітчизняними і зарубіжними партнерами.	7 лютого 2018 року проведено робочу нараду за участю представників Ліги оборонних підприємств України, ДНВЦ ЗСУ, Міністерства оборони України та понад 20 промислових підприємств області, на якій розглядалися питання державно-приватного партнерства у сфері виробництва продукції військового призначення. У липні 2018 року проведено семінар щодо перспективних напрямків розробки та виробництва військової техніки, озброєння і матеріально-технічного забезпечення з метою залучення підприємств Чернігівської області до виробництва продукції для оборонно-промислового комплексу. Обговорено питання надання підприємствам нормативно-правової допомоги при виконанні робіт за державними оборонними або іншими замовленнями, пов'язаними з виробництвом військової та спеціальної техніки. Участь у семінарі взяли фахівці Державного науково-випробувального центру Збройних сил України, Державного науково-дослідного інституту авіації, Головного військового представництва Міністерства оборони України та представники армійського корпусу оперативного командування «Північ» Сухопутних військ

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>Збройних Сил України.</p> <p>Спільно з Державним науково-дослідним інститутом випробувань і сертифікації озброєння та військової техніки 6-7 вересня п.р. проведено XVIII науково-технічну конференцію «Створення та модернізація озброєння і військової техніки в сучасних умовах».</p> <p>Продовжується співпраця підприємств, які можуть підтримувати обороноздатність країни шляхом виробництва продукції військового призначення, з ДК «Укроборонпром» та Лігою оборонних підприємств України.</p>
5.	Сприяння розвитку високотехнологічних перспективних секторів, поглиблення співпраці науково-технічного та виробничого потенціалу.	З метою сприяння розвитку високотехнологічних секторів промисловості, Міністерству оборони України, Лізі оборонних підприємств України та Державному науково-дослідному інституту випробувань і сертифікації озброєння та військової техніки направлено оновлений Каталог-довідник «Промислові підприємства Чернігівщини». На даний час Ліга оборонних підприємств України працює над створенням єдиної бази даних продукції та рекламних продуктів підприємств – членів Ліги.
6.	Сприяння впровадженню сертифікованої за європейськими стандартами продукції харчової промисловості.	В області впровадили сертифікацію по системам ХАССП, ISO 9000, 22000 більше 40 підприємств. У липні 2018 року спільно із Держпродспоживслужбою в Чернігівській області проведено навчальний семінар з підприємствами, які виробляють харчові продукти, з питань проведення сертифікації, проведення контролю державними органами та нового законодавства щодо безпечності продуктів харчування. 16 жовтня 2018 року спільно з Директоратом безпечності та якості харчової продукції Мінагрополітики України проведено семінар на тему: «Обов'язки операторів ринку. Вимоги законодавства до закладів громадського харчування та малих виробників. Гнучкий підхід». Захід проводився в рамках Проекту Європейського Союзу «Вдосконалення системи контролю безпечності харчових продуктів в Україні».

4.2. Аграрний комплекс

Завдання 1. Раціоналізація структури сільськогосподарського виробництва з метою зростання його доданої вартості

1.	<p>Оптимізація спеціалізації сільського господарства з метою підвищення ефективності аграрного сектора та раціонального використання земельних ресурсів шляхом навчання та підвищення кваліфікації керівників та фахівців сільськогосподарських формувань Чернігівщини з питань ефективності ведення галузі рослинництва, ефективного використання земель</p>	<p>Протягом 2018 року проведено низку заходів, спрямованих на ефективний розвиток аграрного сектора та раціонального використання земельних ресурсів: районні, міжрайонні та обласні семінари-навчання, конференції, наради і дні поля, демонстраційні покази техніки, а також організувались поїздки аграріїв області на загальнодержавні, регіональні виставки, дні поля, тощо. Головною метою заходів було навчання та підвищення кваліфікації керівників та фахівців сільськогосподарських формувань Чернігівщини, а також впровадження і поширення прогресивних, ресурсо- та енергозберігаючих технологій вирощування сільгоспкультур, ефективного використання земель сільгосппризначення та наявного технічного потенціалу, нарощування виробництва сільськогосподарської продукції, підвищення її конкурентоспроможності, підвищення родючості ґрунтів, тощо.</p>
----	---	---

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	сільгосппризначення та наявного технічного потенціалу, нарощування виробництва с/г продукції, підвищення її конкурентоспроможності, покращення родючості ґрунтів.	
2.	Сприяння розвитку підприємств, зосереджених на виробництві тваринницької продукції, шляхом проведення нарад, семінарів, навчань щодо впровадження та поширення передових технологій в галузі тваринництва з метою нарощування виробництва конкурентоспроможної продукції як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках.	Протягом 2018 року проведено 8 заходів, спрямованих на ефективний розвиток галузі тваринництва області, впровадження та поширення передових технологій з метою нарощування виробництва конкурентоспроможної тваринницької продукції як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках. До проведення заходів залучались фахівці світових виробників кормозаготівельної техніки, тваринницького обладнання, консультанти з питань заготівлі кормів і годівлі, відтворення, утримання та здоров'я тварин.
<i>Завдання 2. Технологічне переоснащення діючих та створення високотехнологічних нових підприємств з виробництва та переробки сільгосппродукції</i>		
3.	Підтримка технічного переоснащення малих, середніх агровиробників та їх об'єднань, що працюють на території Чернігівської області.	За 2018 рік придбано 1,2 тис. одиниць сільськогосподарської техніки та обладнання на загальну суму 1110,1 млн грн. Поетапно оновлюється структура та віковий стан всієї техніки, що дає змогу проводити в оптимальні терміни весь цикл польових робіт та завдяки цьому дає мінімізувати витрати паливо мастильних матеріалів. На умовах фінансового лізингу Чернігівської філії НАК «Укראгролізинг» агропідприємствами області придбано 7 одиниць сільськогосподарської техніки та обладнання на загальну суму 3,1 млн грн. З початку 2018 року введено в експлуатацію 7 зернових сушарок загальною потужністю біля 3 тис. т. за добу, з яких 4 працюють на альтернативному паливі.
<i>Завдання 3. Підтримка розвитку виробництва екологічно чистих продуктів харчування та органічного землеробства в області</i>		
4.	Сприяння розвитку екологічного та органічного виробництва через фінансову підтримку органічного виробництва шляхом компенсації витрат на підтвердження відповідності виробництва органічної продукції (сировини).	В області діє Програма фінансової підтримки органічного виробництва в Чернігівській області на 2016-2021 роки, якою передбачено надання компенсації витрат сільгосптоваровиробникам, понесених у зв'язку із проведенням та підтвердженням відповідності виробництва органічної продукції (сировини) та видачею сертифіката відповідності у рослинництві, тваринництві та переробці сільськогосподарської продукції, в т. ч. у перехідний період. Виплачено виробникам 250 тис. гривень. На 01.01.2019 згідно з даними сертифікаційного органу «Органік стандарт» в області сертифіковано 16 суб'єктів органічного виробництва.

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
5.	Проведення для сільгоспвиробників семінарів, навчань з питань виробництва екологічно чистих продуктів та органічного землеробства.	У лютому 2018 року проведено Чернігівський обласний форум органічних виробників «Органік Інвест», у якому брали участь виробники органічної продукції, інші сільськогосподарські виробники. В ході заходу учасники ознайомились із процесом сертифікації продукції, можливостями її реалізації, програмами фінансової підтримки сільгосптоваровиробників, досвідом діючих виробників.
Завдання 4. Розвиток сучасних форм кооперації в аграрному секторі		
6.	Розвиток системи консультативних (дорадчих) служб.	На базі Інституту сільськогосподарської мікробіології та агропромислового виробництва Національної академії аграрних наук України у лютому 2018 року було створено громадську організацію «Чернігівська сільськогосподарська дорадча служба», яка протягом 2018 року надала консультаційні послуги семи фермерським господарствам області.
7.	Проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи серед членів особистих селянських, фермерських господарств та фізичних осіб – сільськогосподарських товаровиробників про конкурентні переваги провадження їх діяльності у складі сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів.	Протягом 2018 року було проведено ряд семінарів-тренінгів, які охопили всі райони області. На них розглядалися питання державної та обласної підтримки виробників аграрної продукції та нові інструменти для залучення коштів у виробництво, а також переваги провадження діяльності дрібних та середніх виробників сільськогосподарської продукції у складі сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів.
8.	Часткове відшкодування сільськогосподарським обслуговуючим кооперативам вартості придбаної техніки та обладнання для виробництва, заготівлі та переробки сільськогосподарської продукції.	У 2018 році фінансування по «Програмі підтримки розвитку сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів Чернігівської області на 2017-2021 роки» не здійснювалось через нестачу коштів в обласному бюджеті.
Завдання 5. Сприяння самозайнятості та підтримка розвитку неаграрних видів бізнесу у сільській місцевості		
9.	Підтримка особистих селянських господарств, які утримують 4 і більше корів шляхом часткового відшкодування вартості закуплених установок для індивідуального доїння.	У обласному бюджеті у 2018 році кошти на виконання заходів «Програми підтримки особистих селянських господарств Чернігівської області на 2016-2020 роки» не передбачені.
10.	Підтримка сільських багатодітних сімей, в яких виховується 5 і більше дітей шляхом закупівлі та передачі їм нетелей.	Завдяки дії Програми передачі нетелей багатодітним сім'ям, які проживають у сільській місцевості Чернігівської області на 2016-2020 роки 30 багатодітних сімей отримали нетелей. Загалом, за час існування програми з 2013 по 2018 рік поповнили свої господарства худобою

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		182 багатодітні родини.
4.3. Транспорт і зв'язок		
Завдання 1. Організація безпечних і якісних пасажирських перевезень на автобусних маршрутах загального користування, які не виходять за межі області		
1.	Оптимізація існуючої обласної мережі автобусних маршрутів загального користування з урахуванням максимального охоплення автобусним сполученням сільських населених пунктів.	За підсумками 2018 року проведено 18 засідань Координаційної ради облдержадміністрації з питань організації пасажирських автоперевезень в області, де розглядалися нагальні питання у сфері пасажирських автоперевезень, пропозиції по їх покращенню та 3 засідання Конкурсного комітету з підготовки та проведення конкурсу на автобусних маршрутах загального користування, які не виходять за межі області (внутрішньообласні маршрути). З початку року на конкурсних засадах продовжено роботу 14 автобусних маршрутів загального користування, на яких задіяні 30 транспортних засобів. З метою охоплення сільських населених пунктів, особливо віддалених, продовжується робота по удосконаленню обласної мережі автобусних маршрутів загального користування шляхом відкриття на конкурсних засадах нових маршрутів (рейсів), оптимізації існуючих маршрутів.
2.	Забезпечення потреб осіб з обмеженими фізичними можливостями у якісному транспортному обслуговуванні шляхом використання автобусів спеціалізованого призначення.	Перевізники облаштовують та позначають зручні місця для сидіння інвалідів (поблизу виходу), демонтують центральні поручні дверей, прибирають сидіння на задніх площадках. В рамках виконання інвестиційних зобов'язань з оновлення рухомого складу автобусів ПрАТ «Таксервіс» здійснено заміну 4 старих транспортних засобів на автобусному маршруті №37 «Залізничний вокзал - вул. Єськова» на нові автобуси Атаман А092Н6 (інвалід), пристосовані для перевезення осіб з обмеженими фізичними можливостями. Транспортні засоби, що обслуговують маршрутну мережу міста (388 одиниць) обладнані GPS-трекерами. За допомогою системи GPS – моніторингу транспорту пасажирів отримують інформацію про місце знаходження та час прибуття рухомого складу, з позначенням одиниць, пристосованих для перевезення людей з обмеженими фізичними можливостями. У м. Ніжині на міському пасажирському транспорті 4 автобуси переобладнані для перевезення інвалідів на кріслах колісних та зобов'язано водіїв і кондукторів оголошувати назви зупинок. У вересні 2018 року відбувся тендер за результатами якого комунальним підприємством «Чернігівське тролейбусне управління» міської ради з переможцем торгів ТОВ «ЕТАЛОН-ЛІЗИНГ» укладено договір на поставку 6 нових односекційних низькопідлогових тролейбусів, які вже обслуговують маршрути міста. Так, у м. Чернігові на тролейбусних маршрутах працює 28 одиниць односекційних низькопідлогових тролейбусів, пристосованих для перевезення осіб з обмеженими фізичними можливостями. На 21 тролейбусі функціонує система зовнішнього та внутрішнього оповіщення пасажирів про зупинки.

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
3.	Розвиток та збереження існуючої мережі автобусних станцій області.	В області функціонує 15 автостанцій ПАТ «Чернігівське ОПАС 17499», 1 - ТОВ «Автотранспортне підприємство 17448», 1 - ПАТ «Чернігівавтосервіс». Відповідно до наказу Міністерства транспорту та зв'язку України від 27.09.2010 № 700 «Про затвердження Порядку регулювання діяльності автостанцій» на всіх автостанціях ПАТ «Чернігівське ОПАС 17499» створені належні умови для забезпечення доступу осіб з інвалідністю (облаштовані пандуси, для виклику працівників встановлені позначені відповідними позначками «кнопки виклику», призначені відповідальні за обслуговування осіб з інвалідністю та передбачені окремі каси для продажу квитків даній категорії пасажирів, крім того, придбання квитків особам з інвалідністю здійснюється позачергово). На автостанції Чернігів-1 збудовано додатковий пандус та реконструйовано громадську вбиральню для осіб з обмеженими фізичними можливостями.
Завдання 2. Створення конкурентного середовища на ринку пасажирських автоперевезень		
4.	Організація роботи з припинення надання послуг з перевезення пасажирів на автобусних маршрутах перевізниками без відповідних дозвільних документів.	Робочою групою з організації відпрацювання заходів щодо припинення регулярних пасажирських перевезень без відповідних дозвільних документів ведеться робота з приведення відповідно до чинного законодавства України пасажирських перевезень в області. За 2018 рік працівниками управління Укртрансбезпеки у Чернігівській області перевірено 23559 транспортних засобів. Виявлено 6603 порушення вимог автотранспортного законодавства та складено 4200 актів перевірок додержання законодавства про автомобільний транспорт. За результатами розгляду матеріалів перевірок винесено 6365 постанов про застосування фінансових санкцій на загальну суму 5403,2 тис.грн., з яких 3575,8 тис.грн. перераховано до держбюджету.
5.	Посилення контролю за виконанням договірних умов і вимог законодавства у сфері пасажирських автоперевезень.	З метою здійснення контролю за діяльністю автоперевізників по обслуговуванню автобусних маршрутів загального користування ведеться постійний моніторинг регулярності виконання рейсів на зазначених маршрутах та виконання договірних умов. Так, з початку року за невиконання договірних умов з перевізниками було розірвано 2 договори на обслуговування приміських, міжміських внутрішньообласних автобусних маршрутів загального користування. У разі невиконання перевізниками договірних умов виносяться попередження про необхідність стабілізації роботи на маршруті, в іншому випадку ініціюється розірвання договорів на обслуговування приміських, міжміських внутрішньообласних автобусних маршрутів загального користування.
Завдання 3. Розвиток телекомунікаційних мереж загального користування.		
6.	Сприяння розвитку існуючих та впровадження нових технологій і послуг систем мобільного зв'язку, ширококутного доступу до Інтернету,	Продовжується робота з модернізації технологічних процесів, реалізації завдань по наданню якісних послуг поштового зв'язку, впровадження нових послуг та сервісів, зокрема, модернізації сільських автоматизованих телефонних станцій, реконструкції та ремонту ліній зв'язку в області. Нові майданчики ширококутного інтернет-доступу у Прилуцькому,

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	що відповідатимуть потребам мешканців області.	Чернігівському, Бахмацькому, Коропському, Носівському, Корюківському, Срібнянському районах області розраховані майже на тисячу інтернет-портів. Чернігівською філією ПАТ «Укртелеком» забезпечено швидкісним безлімітним Інтернетом майже всю територію Чернігівської області, зокрема. Побудовано волоконно-оптичну лінію та встановлено обладнання DSLAM (надання доступу до мережі Інтернет) в населених пунктах Козелецького та Ріпкинського районів. Крім того, переключено телефонний зв'язок сільських АТС з мідних на волоконно-оптичні лінії зв'язку в Бахмацькому, Коропському, Ріпкинському, Городнянському, Носівському та Чернігівському районах.
4.4. Споживчий ринок.		
Завдання 1. Підвищення рівня захисту прав населення на споживання якісних та безпечних для життя і здоров'я товарів і послуг		
1.	Організація профілактичної роботи щодо недопущення надходження на споживчий ринок небезпечної, фальсифікованої, контрафактної продукції (товарів) з метою запобігання фактам їх реалізації споживачам, у разі необхідності вжиття адекватних заходів реагування.	Упродовж 2018 року проведено 184 перевірки суб'єктів господарської діяльності щодо дотримання законодавства про захист прав споживачів, з них 72 планові перевірки, порушення виявлені на 121 підприємстві (65,7 % від перевірених). Перевірено товарів (робіт, послуг) на загальну суму понад 6,6 млн грн, забраковано товарів (робіт, послуг) на загальну суму 971,5 тис. грн. За результатами перевірок на 98 осіб накладено адмінштрафи, до 40 суб'єктів господарювання застосовані адміністративно-господарські санкції.
2.	Проведення перевірок відповідності характеристик продукції згідно з вимогами чинного законодавства України про державний ринковий нагляд та вжиття у разі необхідності обмежувальних (корегувальних) заходів.	Упродовж 2018 року Головним управлінням Держпродспоживслужби в Чернігівській області проведено 102 перевірки характеристик продукції, з них 56 - планових перевірок, 46 - позапланових. Виявлено порушення законодавства у сфері ринкового нагляду при розповсюдженні 139 одиниць продукції. Винесено 62 постанови про накладення штрафних санкцій на загальну суму 523,6 тис. грн, з них сплачено 316,2 тис. грн. На агропродовольчих ринках області постійний контроль здійснюють 37 лабораторій ветеринарно-санітарної експертизи (ЛВСЕ), які проводять обов'язковий державний ветеринарно-санітарний контроль за якістю та безпекою підконтрольної продукції, що реалізується, у т.ч. харчових продуктів тваринного походження, які призначаються для споживання населенням, та за дотриманням ветеринарно-санітарних правил торгівлі на ринках. Упродовж 2018 року ЛВСЕ ринків було проведено 452,1 тис. експертиз, не допущено в обіг 31,6 т небезпечної та неякісної продукції. За порушення ветеринарно-санітарних вимог до адміністративної відповідальності притягнуто 463 особи на загальну суму 75,6 тис. грн. Управлінням Держпраці у Чернігівській області проведено 48 перевірок характеристик продукції у користувачів, розповсюджувачів та виробників продукції. Порушень не виявлено. Державною службою з лікарських засобів та контролю за наркотиками у Чернігівській області

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>проведено 21 планову та 1 позапланову перевірки характеристик продукції на відповідність вимогам технічних регламентів щодо медичних виробів для діагностики in vitro. Перевірено 117 медичних виробів, виявлено факти невідповідності вимогам Технічних регламентів. За результатами перевірок прийнято 19 рішень щодо вжиття обмежувальних (корегувальних) заходів стосовно 57 медичних виробів, до 8 суб'єктів господарювання застосовано штрафні санкції.</p>
3.	<p>Проведення навчальних заходів, надання практичної методичної допомоги громадянам, суб'єктам господарювання з питань дотримання законодавства про захист прав споживачів.</p>	<p>Головне управління Держпродспоживслужби в Чернігівській області має офіційний веб-сайт, на якому постійно оновлюється інформація для ознайомлення громадян та суб'єктів господарювання. На підприємствах, в державних установах та на агропродовольчих ринках області в приміщеннях лабораторій ветеринарно-санітарної експертизи на інформаційних стендах розміщена інформація щодо правової обізнаності споживачів стосовно реалізації і захисту їх прав.</p> <p>На виконання пункту 14 «Плану заходів з реалізації Концепції державної політики у сфері захисту прав споживачів на період до 2020 року», затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27.12.2017 № 983-р, в області створено консультативно-інформаційну службу «гаряча лінія» з питань захисту прав споживачів.</p> <p>У рамках надання практичної та методичної допомоги упродовж 2018 року проведено: 2 виступи на телеканалі «ЧеLine» і обласному радіо «Сівер-Центр», 2 лекції у навчальних закладах, а також 2 засідання за «круглим столом» щодо обговорення норм Законів України «Про захист прав споживачів» та «Про рекламу».</p>
4.	<p>Сприяння впровадженню системи НАССР (система аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках) для забезпечення безпечності харчової продукції.</p>	<p>На 17 підприємствах області, якщо проводять діяльність з харчовими продуктами (12 – молокопереробних, 5 - м'ясопереробних), у складі яких є необроблені інгредієнти тваринного походження, впроваджено систему НАССР.</p> <p>Крім того, систему НАССР впроваджено на 11 підприємствах області, що проводять діяльність з харчовими продуктами, у складі яких відсутні необроблені інгредієнти тваринного походження.</p>
<p><i>Завдання 2. Реалізація державної цінової політики, недопущення необґрунтованих цінових коливань на споживчому ринку</i></p>		
5.	<p>Регулювання цін і тарифів відповідно до наданих повноважень.</p>	<p>Упродовж 2018 року набули чинності 23 розпоряджень голови обласної державної адміністрації з регулювання цін (тарифів), з них 6 є регуляторними актами, 17 – нерегуляторними актами.</p>
6.	<p>Проведення моніторингу та аналізу споживчих цін, у межах наданих повноважень, насамперед, на ринках соціально значущих товарів і послуг (продовольчому, паливно-мастильних</p>	<p>Щомісяця проводиться узагальнення та аналіз моніторингу цін на продовольчі товари, що реалізуються в роздрібній мережі і на продовольчих ринках, за даними райдержадміністрацій та виконкомів міських рад.</p> <p>Сектором контролю за регульованими цінами Головного управління Держпродспоживслужби в області запроваджено щомісячний моніторинг застосування державних регульованих цін на</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	<p>матеріалів, житлово-комунальних послуг тощо).</p>	<p>лікарські засоби, які внесено до реєстру лікарських засобів, підлягають відшкодуванню та беруть участь у програмі «Доступні ліки», що стартувала у квітні 2017 року.</p> <p>Звіти по даному напрямку надаються 27 аптечними закладами міста та області, по яких здійснюється перевірка інформації щодо обсягу реалізованих лікарських засобів, розмірів граничних оптово-відпускних цін, закупівельних та фактичних роздрібних цін, а також розмірів застосованих торгівельних надбавок на ліки, що увійшли до програми реімбурсації.</p> <p>Адміністративною колегією обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України надані рекомендації:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 44 суб'єктам господарювання, які здійснюють діяльність на ринку роздрібної реалізації світлими нафтопродуктами, утриматись від дій, що можуть спричинити необґрунтоване підвищення роздрібних цін на ринках реалізації світлих нафтопродуктів, або стати наслідком створення штучного дефіциту на зазначеному ринку в період весняно-польових робіт та містити ознаки порушень, передбачених статтями 6, 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції». Рекомендації виконані. - 10 молокопереробним заводам, які здійснюють діяльність на ринку закупівлі молока для промислової переробки, при формуванні оптово-відпускних цін на готову продукцію враховувати зниження закупівельних цін на сировину, а саме молоко коров'яче незбиране для промислової переробки, що закуповується в особистих господарствах населення та сільськогосподарських виробників. <p>У ході дослідження ринку послуг з вивезення побутових відходів у межах населених пунктів області встановлено, що в більшості населених пунктів послуги надаються одним суб'єктом господарювання, який визначається виконавцем послуг з вивезення побутових відходів у певних територіальних межах рішенням відповідного органу місцевого самоврядування. Відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до виключної компетенції сільських, селищних, міських рад відноситься, зокрема, визначення на конкурсних засадах юридичних осіб, які здійснюють у межах певної території збирання та вивезення побутових відходів. Міські, селищні, сільські ради є організаторами конкурсу та на конкурсних засадах повинні визначати виконавця послуг у сфері поводження з побутовими відходами.</p> <p>Виявлено 9 фактів визначення органами місцевого самоврядування виконавців послуг поза конкурсним відбором. Такі дії органів місцевого самоврядування містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, тому адмінколегією тервідділення надані рекомендації щодо проведення конкурсів з визначення виконавців послуг з визначення побутових відходів. 8 рекомендацій виконано, по 1 – термін виконання не настав.</p> <p>Також, за результатами розгляду 2 звернень адмінколегією тервідділення надані рекомендації 2 органам місцевого самоврядування та суб'єкту господарювання вжити заходів щодо</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>дотримання вимог законодавства на ринку надання послуг з вивезення побутових відходів. По одному зверненню рекомендації виконані, по другому – термін виконання рекомендацій не настав.</p> <p>За результатами вжитих заходів з контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції на ринку надання послуг з вивезення побутових відходів економічний ефект склав понад 172,9 тис. грн.</p>
7.	Здійснення аналізу результативності регуляторних актів щодо цінового регулювання.	Упродовж 2018 року було здійснено 19 відстежень результативності регуляторних актів з цінових питань, з них базових - 6, повторних - 4 та періодичних – 9.
8.	Розгляд та вирішення найбільш актуальних питань з регулювання цін (тарифів) на засіданнях Комісії по цінах обласної державної адміністрації, участь у цьому процесі громадськості.	Упродовж 2018 року засідання комісії по цінах обласної державної адміністрації не проводились.
Завдання 3. Проведення економічного обстеження, аналізу, прогнозування та оцінки розвитку споживчого ринку		
9.	Прогнозування споживчого попиту та ресурсного наповнення ринків основними видами продовольчих ресурсів.	<p>В області здійснюється щомісячний моніторинг регіональних балансів попиту і пропозиції основних видів продовольчих ресурсів (цукор, пшениця та жито продовольчі, борошно пшеничне, крупа гречана, олія соняшникова, масло вершкове, яловичина, свинина, м'ясо птиці, яйця курячі, капуста, картопля, морква, цибуля, буряк столовий, яблука), про що інформується Міністерство аграрної політики та продовольства України.</p> <p>За результатами моніторингу, продовольчий ринок регіону забезпечує потреби населення та харчопереробних підприємств в основних продовольчих ресурсах у повному обсязі.</p>
10.	Здійснення моніторингу виїзного обслуговування мешканців малих та віддалених населених пунктів.	Станом на 01.01.2019 із 478 населених пунктів області, в яких відсутня стаціонарна мережа магазинів, виїзна торгівля була налагоджена в 428; із 777 населених пунктів регіону, де відсутня стаціонарна мережа об'єктів сфери побуту, виїзне обслуговування здійснювалось в 696.
11.	Проведення інвентаризації мережі об'єктів роздрібної торгівлі та ресторанного бізнесу (громадського харчування).	<p>Станом на 01.01.2018 торговельне обслуговування населення області забезпечували понад 6,1 тис стаціонарних об'єктів роздрібної торгівлі, 42 ринки та 1,1 тис. закладів ресторанного господарства (без урахування даних обласного центру та Варвинського району).</p> <p>Найбільшу частину серед стаціонарних закладів торгівлі становили магазини (78 % або 4,8 тис. од.).</p>
12.	Здійснення моніторингу показників у сфері роздрібної торгівлі та нефінансових послуг.	<p>Оборот роздрібної торгівлі за підсумками 2018 року збільшився на 4,0 % і становив 18,1 млрд грн. У розрахунку на одну особу реалізовано товарів на суму 17,7 тис. грн.</p> <p>Роздрібний товарооборот підприємств роздрібної торгівлі за цей період збільшився на 2,6 % і перевищив 11,5 млрд. грн, що у розрахунку на одну особу становило 11,3 тис. грн.</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		Обсяг реалізованих послуг за підсумками 2018 року склав понад 5,8 млрд грн, що у розрахунку на одну особу становило 5,7 тис. грн.
5. Соціальна і гуманітарна сфери		
5.1. Демографічна ситуація, підтримка сімей, дітей та молоді, гендерна політика		
Завдання 1. Пропаганда здорового способу життя.		
1.	Розробка, видання та розповсюдження соціально-рекламної продукції щодо збереження репродуктивного здоров'я, популяризації здорового способу життя.	Протягом 2018 року з питань пропагування здорового способу життя, рухової активності та негативного впливу шкідливих звичок організовано та проведено 970 лекцій, 101058 бесід, 153 тематичні вечора, 172 відеодемонстрацій, оформлено 2198 куточків здоров'я та санітарних бюлетенів. Медичними працівниками проведені акції до Всесвітнього дня здоров'я, Всесвітнього дня без тютюну та Міжнародного дня боротьби з наркоманією, під час яких проводилась лекційно-тренінгова робота, бесіди, тематичні вечори, «круглі столи». Розповсюджено 1288 буклетів «Живи здорово», «Ти повинен знати», «Доза розуму», «Будь завжди обережним!», «Що треба знати про ВІЛ/СНІД», «Обери здоров'я – обери життя», «Бережи здоров'я, поки молодий», «Твоє життя – твій вибір»; 35 флаєрів «Доцільно чи недоцільно палити»; 121 закладку «Я за здоровий спосіб життя»; 530 листівок «Подбай про себе», «Що варто знати про СНІД»; 10 плакатів «Живи, захисти своїх дітей від ВІЛ/СНІДу».
2.	Проведення інформаційно-просвітницьких заходів щодо попередження соціально небезпечних хвороб, профілактики шкідливих звичок (тютюнопаління, алкоголізму, наркоманії), збереження репродуктивного здоров'я, формування здорового способу життя серед молоді.	Попередження соціально небезпечних хвороб, профілактики шкідливих звичок у дитячому та молодіжному середовищі здійснюється центрами через виїзну роботу. Упродовж 2018 року здійснено виїзди до населених пунктів 15 районів області. Профілактичною роботою охоплено 1717 молодих осіб та сімей, які опинилися у складних життєвих обставинах. На шпальтах місцевих газет надруковано 38 статей з даної тематики та 15 повідомлень на сайті обласного центру. З метою зменшення рівня розповсюдження ВІЛ-інфекції в Чернігівській області, підвищення рівня обізнаності з питань ВІЛ/СНІД серед студентської молоді Чернігівської області, зменшення рівень стигми та дискримінації, пов'язаної з ВІЛ, серед жителів Чернігівщини 13 грудня 2018 року в обласному молодіжному центрі Чернігівським відділенням благодійної організації «Всеукраїнська мережа людей, які живуть з ВІЛ/СНІД» проведений профілактичний захід «Почувайся ВІЛЬНО!». Участь у заході взяло більше 70 молодих людей. В рамках заходу відбулись виступи спеціалістів (соціального працівника, психолога), інтелектуальна гра, підведено підсумки конкурсу соціальних відеороликів серед студентської молоді, розповсюджено профілактичні флаєри, сувенірні силіконові браслети та засоби захисту (презервативи).

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
3.	Популяризація та утвердження переваг здорового і безпечного способу життя та занять фізичною культурою і спортом через ЗМІ, соціальну рекламу, проведення лекцій, семінарів та круглих столів.	У навчальних закладах області для учнівської та студентської молоді проведено 1113 заходів з питань профілактики соціально небезпечних хвороб, подолання шкідливих звичок, утвердження здорового способу життя. Заходами охоплено 13 тис. молодих осіб. З метою пропаганди здорового способу життя і занять фізичною культурою і спортом 29 вересня 2018 року в міському палаці культури відбувся XII Міжнародний молодіжний фестиваль бойових мистецтв. Фестиваль об'єднав більш як 15 різновидів бойових мистецтв (хортинг, ушу, дзюдо, вільна боротьба, бойове мистецтво Він Чун Куен Пай, капуейро та інші).
Завдання 2. Відпочинок та оздоровлення дітей.		
4.	Збереження та розвиток мережі дитячих закладів оздоровлення та відпочинку, забезпечення умов їх функціонування та раціонального використання.	У 2018 році забезпечено функціонування 478 дитячих закладів оздоровлення та відпочинку, підпорядкованих органам управління освітою, з них: 464 табори з денним перебуванням, 2 наметові містечка, 12 дитячих стаціонарних оздоровчих закладів. Оздоровчо-відпочинковими послугами охоплено 29,8 тис. школярів (28271 – відпочинком, 1607 – оздоровленням), що становить 34% від контингенту учнів 1-10 класів. Збережено мережу дитячих стаціонарних закладів. У період літньої оздоровчої кампанії функціонувало 12 дитячих стаціонарних оздоровчих закладів. На виконання регіональної програми оздоровлення та відпочинку дітей Чернігівської області на 2016-2020 роки оздоровлення вихованців інтернатних закладів обласного підпорядкування здійснено на базі дитячих позаміських закладів: «Лісова казка» Н.-Сіверського району, «Зміна» Чернігівського району, «Барвінок» Менського району, «Веселка» Прилуцького району (900 дітей). Управлінням освіти і науки облдержадміністрації з 04 червня до 17 липня 2018 року забезпечено функціонування Чернігівської обласної літньої школи для обдарованих та талановитих дітей на базі дитячого табору «Юний турист» Чернігівського району (80 учасників). Формат проведення першої зміни – англomовний табір, профіль другої – національно-патріотичне виховання.
5.	Проведення державної атестації дитячих закладів оздоровлення та відпочинку області.	Відповідно до Плану проведення державної атестації дитячих закладів оздоровлення та відпочинку Чернігівської області на 2018-2022 рр. у 2018 році атестаційною комісією з проведення державної атестації дитячих закладів оздоровлення та відпочинку Чернігівської області спільно із залученими представниками структурних підрозділів облдержадміністрації успішно проведено державну атестацію позаміського дитячого закладу оздоровлення та відпочинку «Десна» (Новгород-Сіверського р-ну), Дитячого закладу оздоровлення та відпочинку «Веселка» (Талалаївського р-ну), Позаміського дитячого закладу оздоровлення та відпочинку «ДИВОСВІТ» (Чернігівського району), Відокремленого структурного підрозділу – відділення дитячого оздоровлення санаторного типу «Дружба» Чернігівської міської лікарні

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		№1 Чернігівської міської ради, Приватного підприємства «Заміський дитячий оздоровчий комплекс «Відкриті двері».
6.	Оздоровлення дітей, що потребують особливої соціальної уваги та підтримки.	<p>На оздоровлення та відпочинок дітей за 2018 рік використано понад 75,6 млн. грн., а саме: фінансування з обласного бюджету склало понад 42 млн. грн., місцевих бюджетів – понад 18,5 млн. грн., залучених коштів – 14,7 млн. грн.</p> <p>У 2018 році послуги з оздоровлення та відпочинку отримало 55748 дітей, що складає 60,4% від загальної кількості дітей в області, з них 98 % дітей-сиріт та дітей позбавлених піклування (1366 осіб); 91,5 % дітей загиблих учасників АТО (43 особи); 84,6% діти, батьки яких загинули від нещасних випадків на виробництві (22 особи); 53% дітей з інвалідністю (1177 осіб); 67,5% дітей учасників АТО (2384 особи); 54,9% дітей, взятих на облік службами у справах дітей як такі, що перебувають у складних життєвих обставинах (546 осіб); 59,4% рідних дітей батьків-вихователів або прийомних батьків, які проживають в одному будинку сімейного типу або в одній прийомній сім'ї (57 осіб); 76,9% дітей з багатодітних сімей (8199 осіб); 82,1% дітей з малозабезпечених сімей (2710 осіб); 48,3% дітей внутрішньо переміщених осіб (434 особи); 51,8% дітей, які перебувають на диспансерному обліку (9299 осіб); 64,6% дітей працівників АПК та соціальної сфери села (4021 особа; 46% дітей, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи (2006 осіб);</p> <p>Влітку 2018 року працювало 483 заклади оздоровлення та відпочинку, з них: 17 закладів оздоровлення, 464 табори з денним перебуванням, 2 наметових містечка.</p> <p>З метою оздоровлення дітей області згідно з чинним законодавством проведені відкриті торги та закуплено 630 путівок до дитячих закладів оздоровлення та відпочинку Чорноморського узбережжя та Чернігівської області.</p>
<i>Завдання 3. Надання допомоги сім'ям, які опинились у складних життєвих обставинах, багатодітним сім'ям. Підтримка дітей соціально незахищених категорій, профілактика соціального сирітства.</i>		
7.	Організація та проведення навчальних семінарів для спеціалістів та фахівців із соціальної роботи районних/міських центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, закладів соціального обслуговування стосовно впровадження нових форм і методів у соціальну роботу.	<p>З метою надання методичної допомоги спеціалістам та фахівцям із соціальної роботи щодо впровадження нових форм і методів у соціальну роботу у 2018 році проведено 7 навчальних семінарів, 2 семінари-тренінги, 3 наради та одне засідання «за круглим столом» з питань надання соціальних послуг різним категоріям населення.</p> <p>Також з метою підвищення професійної компетентності фахівців із соціальної роботи, спеціалістів ОТГ, які надають соціальні послуги, проведено:</p> <ul style="list-style-type: none"> - тренінг для заступників голів об'єднаних територіальних громад з гуманітарних питань «Запровадження моделі інтегрованої системи соціального захисту населення в об'єднаних територіальних громадах» на базі Центру розвитку місцевого самоврядування; - тематичний короткотерміновий семінар-тренінг «Виявлення та надання соціальних послуг

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		сім'ям з дітьми, які опинилися у складних життєвих обставинах» для фахівців із соціальної роботи, спеціалістів ОТГ, які надають соціальні послуги, на базі Чернігівського центру перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій.
8.	Проведення інформаційно-просвітницьких заходів щодо пропагування сімейних цінностей, формування свідомого та відповідального ставлення до батьківства, повноцінного виховання та розвитку дітей.	З метою привернення уваги громадськості до сімейних цінностей, родинних традицій, формування в молодих людей відповідального ставлення до батьківства у навчальних закладах області протягом 2018 року проведено понад 702 заходи з питань підготовки молоді до сімейного життя, планування сім'ї, збереження репродуктивного здоров'я, якими охоплено понад двох тисяч осіб, надано понад 6210 індивідуальних консультацій.
9.	Організація своєчасного виявлення сімей з дітьми на ранніх стадіях криз, проведення з ними ефективної соціальної роботи з метою збереження сім'ї, попередження втрати дитиною сімейного оточення.	<p>З метою своєчасного виявлення сімей дітьми на ранніх стадіях сімейних криз центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді співпрацюють із суб'єктами соціальної роботи.</p> <p>Упродовж 2018 року до центрів соціальних служб від різних установ та організацій надійшли 4956 повідомлень стосовно 5409 сімей, які опинилися чи можуть опинитися у складних життєвих обставинах. З метою визначення потреб сімей у послугах працівниками центрів здійснені початкові оцінки потреб дитини та її сім'ї. За їх результатами 1774 сім'ї визнані такими, що потрапили у складні життєві обставини. Понад 19 тисяч сімей, які виховують понад 25 тисяч дітей, отримували послуги соціальних працівників. З них 4585 сім'я (7186 дітей) перебували на обліку як такі, що опинилися у складних життєвих обставинах, що на 420 сімей менше аналогічного періоду минулого року.</p> <p>З метою надання таким родинам комплексу соціальних послуг, активізації їх ресурсів, залучення до роботи з ними суб'єктів соціальної роботи, недержавних установ та громадських, благодійних організацій 1675 сімей перебували під соціальним супроводом фахівців із соціальної роботи. За результатами наданих послуг, 1146 сімей зняті із соціального супроводу, із них 1062 – з досягненням позитивного результату.</p>
10.	Розроблення та розповсюдження інформаційних матеріалів щодо методів соціальної підтримки та послуг і процедур їх надання для широкого інформування населення.	<p>Протягом 2018 року на сайті ЧОЦСССДМ (http://ocssm.cg.gov.ua) розміщено 104 інформаційні повідомлення, також всі інформаційні матеріали розміщені в мережі Facebook у групі «Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді».</p> <p>Районними центрами СССДМ активно використовується потенціал сайтів райдержадміністрацій, міських рад стосовно інформування населення щодо діяльності центрів соціальних служб, розміщено 238 інформаційних матеріалів. На суспільному телебаченні працівники обласного центру взяли участь в програмі «Тема дня» з питань запровадження в регіоні соціальної послуги патронатного виховання.</p> <p>Керівництво та спеціалісти обласного центру соціальних служб взяли участь у двох телепередачах та передачі на обласному радіо, в яких висвітлювалося запровадження в області послуги патронату над дітьми, обговорювались питання щодо витоків насильства в сім'ї, його</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		причин, наслідків та попередження, особливостей соціальної підтримки осіб, які стали жертвами домашнього насильства та впровадження послуги наставництва над дітьми, котрі проживають в інтернатних закладах області.
11.	Проведення благодійних акцій, святкових заходів для дітей соціально незахищених категорій, організація роботи пунктів одноразового безкоштовного харчування дітей, які опинились у складних життєвих обставинах.	<p>01.06.2018 р. з нагоди Міжнародного дня захисту дітей було забезпечено проведення благодійної акції «Даруймо радість дітям», в рамках якої проведено фінальну частину обласного конкурсу дитячої творчості серед дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. У заходах взяли участь 100 дітей – сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування та 30 дітей з інвалідністю. Для них було організовано харчування та розважальні програми. Всі учасники отримали подарунки та сухі пайки.</p> <p>19.12.2018 в Обласному палаці дітей та юнацтва проведено захід з нагоди Дня Святого Миколая для дітей соціально-незахищених категорій області: дітей-сиріт, дітей позбавлених батьківського піклування, дітей, які опинились у складних життєвих обставинах, дітей з малозабезпечених, багатодітних сімей, дітей з особливими потребами, дітей внутрішньо переміщених осіб, вихованці закладів соціального захисту дітей (всього взяли участь 400 осіб).</p> <p>20.11.2018 р. з метою відзначення Дня спільних дій в інтересах дітей за сприяння розважального центру «Дитяча планета» організовано розважальні заходи для 30 вихованців центрів соціально-психологічної реабілітації дітей.</p>
12.	Проведення заходів щодо підтримки багатодітних сімей, соціально уразливих категорій сімей, забезпечення їх прав на пільги.	<p>Станом на 01.01.2019 в області проживало 6795 багатодітних сімей (в них 23253 дітей), з них 2411 молодих родин. За результатами моніторингу сформовано банк даних про сім'ї, які потребують допомоги. За кошти обласного бюджету 68 багатодітним сім'ям у 2018 році придбано побутову техніку, меблі та постільну білизну для покращення умов проживання сімей на суму близько 415,8 тис. грн.</p> <p>Відпрацьовано чіткий механізм отримання багатодітними сім'ями посвідчень батьків та дитини з багатодітної сім'ї, що дає право багатодітним сім'ям на користування пільгами, наданими чинним законодавством. Протягом 2018 року право на користування пільгами отримали 766 таких сімей. Посвідчення дітей з багатодітних сімей отримали 2142 дитини. Відповідно до Закону України «Про охорону дитинства» пільгами скористалися: 586 багатодітних сімей – 50% знижкою плати за користування житлом, 3296 – 50% знижкою за користування комунальними послугами, 1437 – 50% знижкою за вартість палива, 306 – 50% знижкою за користування квартирним телефоном.</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
13.	<p>Проведення заходів у рамках Всеукраїнської акції «16 днів проти насильства» та інших інформаційно-просвітницьких заходів, спрямованих на формування нетерпимого ставлення у суспільстві до всіх проявів насильства та дискримінації за ознакою статі.</p>	<p>З 25 листопада по 10 грудня спільно КП «Чернігівський обласний молодіжний центр» проведено кампанію «Захищаємо права людини. Протидіємо насильству разом», у ході якої для учнів професійно-технічної освіти та студентів вищих навчальних закладів м. Чернігова відбулася серія заходів у формі інтерактивної бесіди з елементами правового театру.</p> <p>Виготовлена та розповсюджена друкована інформаційна продукція (флаєра та плакати в кількості 4000 шт.) з інформацією про контакти установ, куди можна звернутися за допомогою в разі скоєння насильства, телефоном цілодобової Національної «гарячої» лінії;</p> <p>З 1 грудня 2018 року на вулицях міста розміщено 15 сіті-лайтів з інформацією про контакти установ, куди можна звернутися за допомогою у разі скоєння насильства.</p> <p>Всього у рамках акції проведено більше 1500 різноманітних заходів, якими охоплено більше 17 тис. осіб.</p> <p>В області проведено регіональну інформаційно-просвітницьку акцію «Жінки, знайте свої права», під час якої в сільських/селищних громадах та трудових колективах, в навчальних закладах, бібліотечних закладах області відбулися різноманітні заходи, спрямовані на формування нетерпимого ставлення у суспільстві, особливо у жінок, до всіх проявів насильства: засідання за круглим столом, навчально-практичні семінари, тренінги, бесіди, відеолекторії, книжкові виставки тощо; охоплено більше 13 тис. осіб.</p>
Завдання 4. Забезпечення права дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, на виховання у сімейному оточенні		
	<p>Проведення інформаційних кампаній щодо формування позитивного сприйняття сімейного влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, спонукання кандидатів на створення патронатних, прийомних сімей, ДБСТ.</p>	<p>З метою інформування населення області щодо сімейних форм виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, центрами соціальних служб виготовляється та розповсюджується рекламна продукція: листівки, плакати, буклети. Розповсюджено понад дві тисячі екземплярів.</p> <p>На сайті обласного центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді (http://ocssm.cg.gov.ua) розміщено 47 повідомлень з метою підвищення обізнаності населення області щодо сімейних форм виховання.</p> <p>З метою профілактики соціального сирітства у 2018 році центрами соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді області проводилась інформаційна кампанія, спрямована на популяризацію патронатного виховання, як тимчасового догляду, виховання та реабілітації дитини. Під час зустрічей керівництва обласного центру соціальних служб із головами об'єднаних територіальних громад та спеціалістами, які надають соціальні послуги сім'ям з дітьми, обговорювались питання первинного відбору кандидатів у патронатні вихователі, влаштування, перебування дитини в сім'ї патронатного вихователя. У 2018 році в області надавали послугу патронату над дитиною п'ять сімей патронатних вихователів (у м.Ніжині, м.Прилуки, Варвинському, Куликівському та Чернігівському районах), у них проживало 9 дітей. Пройшли навчання ще два кандидати у патронатні вихователі.</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
15.	Проведення тренінгових занять для кандидатів у прийомні батьки, батьки-вихователі, а також навчань з метою підвищення виховного потенціалу прийомних батьків та батьків-вихователів.	Для забезпечення права дитини на виховання в сім'ї обласним центром СССДМ протягом 2018 року організовано 4 тренінгові курси підготовки кандидатів у прийомні батьки, батьки-вихователі та опікуни/піклувальники, пройшли навчання та отримали рекомендації 16 сімей та 6 осіб. Також підготовлено 29 опікунів/ піклувальників.
16.	Здійснення спеціалістами центрів СССДМ соціального супроводження прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу.	Під супроводженням центрів СССДМ упродовж 2018 року перебувало 225 прийомних сімей (383 дитини) та 30 дитячих будинків сімейного типу (205 дітей). У ході соціального супроводження надавались індивідуальні послуги, більшість яких була спрямована на вирішення міжособистісних проблем, зокрема, нагляд за психічним, фізичним та духовним розвитком дітей, консультації з питань сімейного мікроклімату, вирішення соціально-економічних питань тощо. Для забезпечення якості соціального супроводження було здійснено 30 супервізійних зустрічей з прийомними батьками, дітьми і спеціалістами, які його забезпечують. За висновками зустрічей надано консультації, методичні рекомендації.
17.	Влаштування дітей, що залишились без батьківської опіки, до сімейних форм виховання.	Протягом 2018 року в області отримали статус дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, 330 осіб, а до сімейних форм виховання влаштовано 374 дитини (56 – усиновлено, 213 – під опіку, піклування, 71 – у прийомні сім'ї та дитячі будинки сімейного типу, 5 – тимчасово у сім'ї родичів, знайомих, 27 – повернуто у біологічну сім'ю, 2 - в сім'ї патронатних вихователів), що на 13,3 % більше у порівнянні з кількістю осіб, які посиротіли протягом минулого року. Питома вага дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, охоплених сімейними формами виховання в області становить 92,8%.
18.	Сприяння збільшенню мережі прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу.	Протягом 2018 року до прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу влаштовано 71 дитину (створено 15 ПС та 3 ДБСТ). Всього станом на 01.01.2019 року в області налічується 192 прийомні сім'ї та 28 дитячих будинки сімейного типу, в яких виховується 499 дітей. В порівнянні з аналогічним періодом минулого року кількість дітей в ПС та ДБСТ збільшилась на 0,8% .
19.	Проведення «Літньої школи» для прийомних батьків, батьків-вихователів, прийомних дітей, дітей-вихованців, власних дітей з цих родин.	27-29 серпня 2018 на базі Громадської спілки «Освітній дім прав людини в Чернігові» проведено «Літню школу», у роботі якої взяли участь 11 прийомних батьків та 15 дітей з шести районів області. Протягом трьох днів з батьками працювали психологи, педагоги, проводились тренінгові навчання з актуальних питань щодо виховання дітей, а для дітей були організовані розважальні та розвивальні заходи. Для учасників «Літньої школи» було передбачено харчування та проживання.

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
Завдання 5. Зменшення рівня дитячої бездоглядності та безпритульності, інших антигромадських проявів серед дітей		
20.	Проведення виїзних нарад, засідань за «круглим столом» з питань соціально-правового захисту дітей.	У 2018 році проведено ряд виїзних заходів: - кушові засідання за круглим столом (м. Ніжин, Мена, Прилуки, Сновськ, Чернігів) за участю представників суб'єктів взаємодії обласного рівня, представників районних/міських структурних підрозділів з питань сім'ї та молоді, служб у справах дітей, центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, органів освіти, охорони здоров'я, правоохоронних органів, представників сільських/селищних рад об'єднаних територіальних громад, громадських організацій; - робочі зустрічі з працівниками виконавчих комітетів рад об'єднаних територіальних громад (Мринська, Носівська, Новобасанська, Талалаївська, Срібнянська, Бобровицька об'єднані територіальні громади) з питань запобігання торгівлі людьми, виявлення випадків жорстокого поводження щодо дітей та надання допомоги таким дітям.
21.	Виявлення дітей, які опинились за межами сім'ї, бездоглядних та безпритульних дітей.	Впродовж 2018 року було проведено 1230 рейдів, під час яких виявлено 257 дітей, які потребували уваги відповідних органів та служб, перевірено умови проживання 2734 сімей, ініційовано притягнення до адміністративної відповідальності 434-х батьків.
22.	Розробка, випуск та розповсюдження методичної літератури з питань профілактики дитячої бездоглядності та безпритульності, друкованої інформаційно-просвітницької продукції із захисту прав дитини.	Впродовж 2018 року випущено та розповсюджено наступні методичні матеріали для практичного використання працівниками служб у справах дітей райдержадміністрацій та органів місцевого самоврядування: «Теоретичні та практичні аспекти реформування системи інституційного догляду та виховання дітей», «Запровадження альтернативних інституційному утриманню форм надання допомоги дітям, які опинились у складних життєвих обставинах», «Підготовка документів з питань соціально-правового захисту дітей», а також інформаційно-просвітницьких буклетів: «День спільних дій в інтересах дітей», «Як отримати статус дитини, постраждалої внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів?», «Дитинство без насильства!», «Телефон довіри», «Допоможіть дитині».
23.	Організація діяльності мобільного інформаційно-консультативного пункту з прав дитини.	Забезпечено діяльність мобільного інформаційно-консультативного пункту з прав дитини у Коропському, Борзнянському, Городнянському, Менському, Срібнянському, Талалаївському, Ніжинському, Ріпкинському районах області, Ічнянській та Любецькій об'єднаних територіальних громадах, у ході яких проводилось навчання та надавались консультації посадовим особам районних державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування, розповсюджувалась методична література, інформаційні матеріали, відвідувались сім'ї під облікових категорій, тощо.
Завдання 6. Соціальне становлення та підтримка молоді		
24.	Національно-патріотичне виховання молоді.	У 2018 році проведено 29 заходів національно-патріотичного спрямування: 100-річчя бою під Крутами; Історичний семінар-тренінг «Герої не вмирають»; Національно-

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		патріотичний захід до Дня українського добровольця «ДоброволецьFEST»; Семінар «Пам'ятай про великі дні наших Визвольних змагань»; Семінар-тренінг «100-річчя Української революції»; Національно-патріотичний захід «Партизан»; Семінар-тренінг «Форпост Північ: медицина»; Участь в акції «Маки пам'яті» під час проведення заходів до Дня пам'яті та примирення і 73-ї річниці перемоги над нацизмом у Другій світовій війні; Семінар-тренінг «Північний рубіж»; Виїзне засідання Координаційної ради з питань національно-патріотичного виховання при облдержадміністрації в прикордонний район Чернігівської області (м. Семенівка); Захід «Плакаємо патріотів України» для молодих осіб з вадами слуху; Фестиваль «Батуринфест «Шабля»; Обласний національно-патріотичний захід «Я-патріот»; Національно-патріотичний вишкіл «Побратим»; Тренінг «Молодіжний працівник у сфері національно-патріотичного виховання» та ін.
25.	Набуття молодими людьми знань, навичок та інших компетентностей поза системою освіти (розвиток неформальної освіти).	З метою розвитку навичок та компетенцій, організовано та проведено заходи з неформальної освіти молоді. А саме: Тренінг з впровадження профілактики науково-обґрунтованої програми попередження ризикованої поведінки серед молоді; Розмовний клуб англійської мови “English speaking club”; Клуб французької мови для молоді з базовим знанням мови; Профорієнтаційний тренінг «Карта життя: самостійний вибір майбутньої професії»;Інтерактивні заняття для молоді «Безпечний інтернет», «Користуйся інтернетом безпечно», Територія безпечного інтернету»; Тренінгове заняття «Можливості для молоді»; Заняття-майстерклас «Писанкарство»; Тренінг для бібліотекарів «Бібліотеки як центри профорієнтації»; Тренінгове заняття «Кожен має право»; Тренінгове заняття «Від мрії до стартапу»; Тренінг «Фандрайзинг для освіти»; Майстер-клас «Основи ораторського мистецтва»;Молодіжний табір «Camp of opportunities»; Базовий тренінг «Молодіжний працівник»; Курси корейської мови;Тренінг «Коучинг – це просто».
26.	Створення умов для працевлаштування молоді (забезпечення первинної і вторинної зайнятості та самозайнятості молоді).	Проводились профорієнтаційні заходи для учнівської молоді в рамках програми «Зроби свій вибір».Учасники заходів мали можливість не тільки отримати кваліфіковану консультацію щодо вибору професії, взяти участь у тренінгах, а й спробувати на собі, за допомогою ігор-практик всі сфери професійної діяльності, щоб особисто відчутти той чи інший фах. Було організовано та проведено інтерактивні заходи, метою яких підготовка учнів до обґрунтованого, усвідомленого і самостійного вибору професії, що задовольняє як особисті інтереси, так і суспільні потреби. Учасники заходів мали можливість ознайомитись з сучасними та актуальними освітніми та інформаційними матеріалами щодо вибору професій, що включають тестові матеріали, відеокурси, вебінари, книжки, посилання на онлайн курси та інші тематичні веб ресурси тощо. З метою адаптації на ринку праці соціально вразливої категорії молоді та надання навичок активного пристосування молодої людини до вмісту і умов трудової діяльності Чернігівським обласним молодіжним центром постійно проводяться

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>консультації з законодавчих аспектів працевлаштування та наявність вакансій, що користуються підвищеним попитом громадян. для молоді, яка зверталася до центру. Організовано постійно діючі консультації з питань молодіжного підприємництва. Розроблено тренінгові заняття «Від ідеї до стартапу», що проводилися на базі професійно-технічних навчальних закладів області.</p> <p>28.11.-30.11.2018 пройшов Всеукраїнський форум «Кар'єра зі школи: вибір і планування».</p>
27.	Проведення заходів за участю молоді, що проживає на тимчасово окупованій території України, та внутрішньо переміщених осіб.	На всі обласні заходи запрошується молодь з числа внутрішньо переміщених осіб.
28.	Надання фінансової підтримки молодіжним та дитячим громадським організаціям.	<p>Проведено в установленому Порядком конкурсу з визначення програм (проектів, заходів), розроблених інститутами громадянського суспільства, для виконання (реалізації) яких надається фінансова підтримка з обласного бюджету. У 2018 році реалізовано два проекти - переможці конкурсу у молодіжній сфері: «Чернігівська молодь у системі сучасних суспільних координат» ГО «Асоціація регіональних засобів масової інформації»; «Сонячне коло» Чернігівської обласної благодійної організації «Аратта»;</p> <p>та 6 проектів – переможців конкурсу національно-патріотичного спрямування: спортивно-оздоровчий захід «Ігри патріотів» Чернігівської обласної організації Українського товариства глухих; проект «Військово-патріотична Гра» Сосницької районної молодіжної громадською організації Спортивний клуб «Анти»; проект «Наметовий табір «Козацькі забави» Сосницької районної молодіжної громадської організації Спортивний клуб «Анти»; захід «Кінокемп «Кіносарай 2018» в мистецькому хуторі «Обирок» громадської організації «Всеукраїнська молодіжна організація «Зелене плем'я»; проект «Військово-патріотичний табір «Доброволець» громадської екологічної організації «Мама-86-Ніжин»; проект «Теренова гра» Сосницької районної молодіжної громадської організації Спортивний клуб «Анти».</p>
29.	Проведення міжнародних молодіжних заходів.	<p>01.05.-05.05.2018 в м. Чернігові проходив Міжнародний тренінг у рамках молодіжної Кампанії Ради Європи "No hate Speech Movement" за підтримки Міністерства молоді та спорту України. У заході взяли участь 30 осіб із числа молоді, серед яких тренери з України, Чеської Республіки та Республіки Польща. Учасники отримали нові знання щодо зменшення рівня упередженості та стереотипів серед молоді у сфері прав людини і вирішення конфліктів на ґрунті мови ненависті, кібербулінгу та Інтернет-насилля. Програмою тренінгу було передбачено проведення тематичних сесій та творчих майстерень. А також презентація тематичної виставки малюнків та фотографій "No Hate" і книги Ради Європи "Закладки" - посібника з протидії мові ненависті через освіту з прав людини".</p> <p>У довготривалій перспективі реалізації результатів тренінгу є створення мережі активістів руху</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		проти ненависті, поширення ними знань серед молоді області. Окрім цього, налагодження партнерських зв'язків серед фахівців молодіжної сфери з різних регіонів України та країн Європи; подолання дискримінації та порушення прав людини в молодіжній сфері.
<i>Завдання 7. Запобігання та протидія торгівлі людьми. Забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків у всіх сферах життєдіяльності суспільства.</i>		
30.	Здійснення заходів щодо встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми.	<p>Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, як структурним підрозділом, відповідальним в області за проведення процедури встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми, впродовж 2018 року вжито заходів щодо підвищення рівня ідентифікації осіб, які постраждали від торгівлі людьми, надання їм допомоги, в тому числі встановлення відповідного статусу.</p> <p>Так, спільно з громадською організацією «Спілка жінок Чернігівщини» здійснено 8 виїздів в сільські ради об'єднаних територіальних громад, під час яких проведено зустрічі з активом ОТГ, бібліотечними працівниками та обговорено проблему торгівлі людьми. Спільно з Чернігівським громадським комітетом захисту прав людини проведено 5 кущових засідань за круглим столом за участю представників суб'єктів взаємодії обласного та районних рівнів, на яких розглядалися питання протидії торгівлі людьми, а саме ідентифікації постраждалих осіб та встановлення їм статусу особи, постраждалої від торгівлі людьми.</p> <p>У рамках проекту «Впровадження Національного механізму взаємодії суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, в тому числі дітьми в Чернігівській області», що реалізується Чернігівським громадським комітетом захисту прав людини за підтримки Представництва Міжнародної організації з міграції в Україні, упродовж 2018 року проведено тематичні зустрічі з питань протидії торгівлі людьми, ідентифікації постраждалих осіб за участю представників профільних структурних підрозділів облдержадміністрації та керівників і представників Бобровицької, Козелецької, Мринської, Носівської, Остерської Срібнянської та Талалаївської об'єднаних територіальних громад.</p> <p>Під час проведення 21-22.12.2018 навчального семінару-тренінгу для представників структурних підрозділів райдержадміністрацій, виконавчих комітетів міських рад міст обласного значення, відповідальних за реалізацію державної політики з питань протидії торгівлі людьми, розглядалося питання удосконалення роботи структурних підрозділів, відповідальних за проведення процедури встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми, щодо підвищення рівня ідентифікації постраждалих осіб, надання їм допомоги.</p> <p>Упродовж 2018 року 9 особам, які постраждали від торгівлі людьми, встановлено відповідні статуси. Із них 3 чоловіки та 6 жінок. Всього в області 41 постраждалій особі (20 чоловіків та 21 жінка) встановлено відповідний статус.</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
31.	<p>Проведення інформаційно-просвітницьких заходів, спрямованих на підвищення рівня інформованості населення щодо запобігання ризикам потрапляння в ситуації торгівлі людьми та можливостей отримання допомоги (зокрема до Всесвітнього дня боротьби з торгівлею людьми, Європейського дня боротьби з торгівлею людьми).</p>	<p>До Всесвітнього дня протидії торгівлі людьми 30 липня в області проведено низку заходів за участю всіх суб'єктів державної влади, до компетенції яких належить здійснення заходів у сфері протидії торгівлі людьми.</p> <p>Зокрема: 26 червня 2018 року відбулося засідання Міжвідомчої ради з питань сім'ї, гендерної рівності, демографічного розвитку, запобігання насильству в сім'ї та протидії торгівлі людьми; 24 липня 2018 року проведено засідання за круглим столом на тему «Протидія торгівлі людьми, як одна із складових діяльності об'єднаних територіальних громад в Чернігівській області»; 30 липня 2018 року відбувся прес-брифінг «30 липня - Всесвітній день протидії торгівлі людьми»; 30 липня 2018 року у місті Чернігові проведено інформаційну акцію «Лабіринт можливостей»; навчальні семінари, відеолекторії, бесіди, лекції для безробітних в районних центрах зайнятості: «Як не стати жертвою работорговців», «Як не потрапитись на гачок», «Запобігання нелегальній трудовій міграції, торгівлі людьми, експлуатації дитячої праці»; з 26 липня по 6 серпня на обласних телеканалах «Дитинець», «Новий Чернігів» та «Національна суспільна телерадіокомпанія України» трансливалися відеоролики «Зупинимо дитяче жебракування разом!» та «Зупинимо торгівлю людьми разом».</p> <p>До Європейського дня боротьби з торгівлею людьми 18 жовтня чотири міста області долучилися до всеукраїнської вуличної акції «Хода за свободу».</p> <p>У районах, ОТГ та містах області проведено 92 інформаційні заходи, спрямовані на підвищення рівня обізнаності населення з проблематики торгівлі людьми (круглі столи, лекції, відеолекторії, бесіди, виховні години, батьківські лекторії тощо).</p>
32.	<p>Розгляд питань з гендерної проблематики на засіданнях Міжвідомчої ради з питань сім'ї, гендерної рівності, демографічного розвитку, запобігання насильству в сім'ї та протидії торгівлі людьми при облдержадміністрації та відповідних координаційних рад при райдержадміністраціях, виконавчих комітетах міських рад, рад об'єднаних територіальних громад.</p>	<p>Впродовж 2018 року на засіданнях Міжвідомчої ради з питань сім'ї, гендерної рівності, демографічного розвитку, запобігання насильству в сім'ї та протидії торгівлі людьми, яка діє при облдержадміністрації, розглядалися питання з гендерної проблематики. Зокрема:</p> <ul style="list-style-type: none"> - забезпечення рівних можливостей доступу до зайнятості та дотримання прав громадян на гідну та безпечну працю в процесі трудової діяльності; - порядок проведення гендерно-правової експертизи нормативно-правових актів, які встановлюють права, свободи і обов'язки громадян або прямо чи опосередковано впливають на реалізацію громадянами своїх прав та обов'язків; - забезпечення надання безоплатної первинної правової допомоги постраждалим від конфліктів, гендерно-зумовленого насильства, правових консультацій через мережу громадських приймалень, виїзних консультативних пунктів, «прямих» гарячих телефонних ліній, проведення тижнів права, розповсюдження методичних розробок; - діяльність Центру реабілітаційних послуг для людей з інвалідністю при Чернігівській обласній благодійній організації «Аратта».

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
33.	Проведення інформаційно-просвітницьких кампаній, освітніх, культурно-мистецьких заходів з питань утвердження в суспільстві культури гендерної рівності та подолання гендерних стереотипів, протидії гендерно зумовленого насильства, гендерних аспектів запобігання та врегулювання конфліктів.	Впродовж лютого-березня 2018 року проведено регіональну інформаційно-просвітницьку акцію «Жінки, знайте свої права», яка спрямована на підвищення правової гендерної освіти громадян, особливо жінок і молоді в сільській місцевості, усвідомлення необхідності подолання традиційного підходу до становища жінки у суспільстві. Під час акції в сільських громадах та трудових колективах, навчальних закладах області проводилися різноманітні заходи (засідання за круглим столом, навчальні семінари, лекції, тренінги, відеолекторії, книжкові виставки тощо), спрямовані на підвищення рівня обізнаності населення щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, попередження та зупинення усіх форм насильства стосовно жінок і дітей, шляхів попередження та інструментів протидії дискримінації за ознакою статі. В акції взяли участь близько 13 тис. осіб. У 2018 році проведені зустрічі з представниками Гончарівської, Менської, Кіптівської, Козелецької, Корюківської та Михайло-Коцюбинської об'єднаних територіальних громад, під час яких обговорено питання залучення жінок до процесу прийняття суспільно важливих рішень, забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.

5.2. Ринок праці

Завдання 1. Повернення безробітних до продуктивної зайнятості, підвищення рівня зайнятості населення, стимулювання створення нових робочих місць

1.	Сприяння працевлаштуванню населення, що шукає роботу та звертається за послугами до служби зайнятості на вільні та новостворені робочі місця.	За сприянням та направленням служби зайнятості області протягом 2018 року знайдено постійну роботу та повернуто до трудової діяльності шляхом працевлаштування на вільні та новостворені робочі місця 26,2 тис. громадян, зокрема, 11,0 тис. офіційно безробітних. 25 безробітних отримали усю належну їм допомогу по безробіттю одноразово та започаткували власну справу. 161 роботодавцю області за працевлаштування 270 безробітних на новостворені робочі місця здійснено компенсацію розміру єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.
2.	Активізація профорієнтаційної роботи у напрямку інформування та мотивації широких верств населення до професійного росту, розвитку вмінь, компетенції та кваліфікації протягом усього життя, легальної зайнятості.	Протягом 2018 року 99 тис. осіб різних категорій населення, зокрема, 33,7 тис. безробітних, які перебували на обліку в центрах зайнятості області, отримали 158,8 тис. профорієнтаційних послуг, у т.ч. 107,1 тис. профінформаційних, 51,5 тис. профконсультаційних та 184 послуги з профвідбору. 22,2 тис. безробітних осіб стали учасниками 3,2 тис. семінарів з техніки пошуку роботи, де мали змогу дізнатися про джерела пошуку вакансій, опанувати навички ведення співбесіди з роботодавцями, навчитись складати резюме, розширити уявлення про підходящу роботу, визначити ефективні шляхи та методи пошуку роботи з урахуванням власних умінь, професійно-кваліфікаційних якостей та наявного досвіду. Крім того, з метою підвищення мотивації до працевлаштування, активізації власних зусиль у пошуку роботи для 771 безробітної особи проведено 71 тренінг, у т.ч. 9 тренінгів «Побудова кар'єри та професійний

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>розвиток», учасниками яких стали 75 безробітних осіб.</p> <p>Індивідуальні профконсультаційні послуги були надані 12,4 тис. безробітних осіб, в т.ч. 1,6 тис. осіб отримали профконсультації із застосуванням психодіагностичних тестових методик, результати яких допомагають особі виявити схильність до певних видів професійної діяльності, усвідомлено підійти до вибору чи зміни професії.</p> <p>З метою мотивації до здобуття актуальних на ринку праці робітничих професій, професійного росту та підвищення кваліфікації для 7,1 тис. безробітних осіб проведено 615 семінарів з орієнтації на професійне навчання, в т.ч. в центрах професійно-технічної освіти ДСЗУ.</p> <p>З метою попередження нелегального працевлаштування та боротьби із тіньовою зайнятістю проведено 834 семінари «Легальна зайнятість» для 11,1 тис. громадян, які перебували на обліку в службі зайнятості області.</p>
3.	<p>Організація професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації з урахуванням потреб ринку праці та замовлень роботодавців.</p>	<p>Одним з пріоритетів діяльності служби зайнятості є направлення на професійну підготовку та перепідготовку безробітних громадян, в першу чергу, за затребуваними в області робітничими професіями та під замовлення роботодавців.</p> <p>Протягом 2018 року проходили професійне навчання 2,7 тис. безробітних, усі - за замовленням роботодавців. Для оперативного реагування на потреби роботодавців за індивідуальними планами і програмами навчався 61 безробітний за професіями: тракторист-машиніст, оператор котельні, оператор заправних станцій, електрозварник ручного зварювання, токар, водій навантажувача, кравець, кондитер тощо. Підвищували кваліфікацію шляхом стажування безпосередньо на робочих місцях 1,5 тис. осіб за професіями: економіст, юрист, тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва, електрогазоварник, зварник ручного зварювання, електромонтажник силових мереж, водій автотранспортних засобів, кухар, продавець продовольчих товарів, тваринник тощо.</p> <p>Триває співпраця з професійно-технічними навчальними закладами області - Чернігівським професійним ліцеєм побуту, Ніжинським професійним аграрним ліцеєм, Ніжинським професійним ліцеєм побуту та сервісу, Чернігівським професійним ліцеєм залізничного транспорту, Чернігівським професійним будівельним ліцеєм, КП «Чернігівський обласний навчально-курсний комбінат» тощо.</p> <p>Також 1093 безробітні з нашої області навчалися у центрах професійно-технічної освіти державної служби зайнятості у Сумській, Рівненській та Одеській областях.</p>
4.	<p>Організація громадських робіт та інших робіт тимчасового характеру, які заохочують та стимулюють безробітних до продуктивної зайнятості.</p>	<p>До участі у громадських та інших роботах тимчасового характеру, що стимулювали та заохочували безробітних до праці, було залучено 6,4 тис. осіб. 4,4 тис. осіб відпрацювали на громадських роботах, зокрема, займалися благоустроєм населених пунктів, впорядкуванням кладовищ, ліквідацією несанкціонованих сміттєзвалищ, висадкою дерев, ліквідацією наслідків надзвичайної ситуації (Ічня, 17 осіб), наданням допомоги сім'ям загиблих учасників АТО (14 осіб); 337 безробітних працювали в управліннях соціального захисту населення -</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		інформували громадян про порядок отримання житлових субсидій та оформлення відповідних документів. 2,0 тис. безробітних були залучені до робіт тимчасового характеру у сільському та лісовому господарствах, у переробній промисловості тощо.
5.	Організація професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації учасників антитерористичної операції.	За паспортом бюджетної програми КПКВК 2505150 за напрямом «Заходи з соціальної та професійної адаптації учасників антитерористичної операції та постраждалих учасників Революції Гідності» на 2018 рік для області передбачались кошти 1,022 млн грн на соціальну та професійну адаптацію учасників АТО та постраждалих учасників Революції Гідності. У межах виділених коштів у 2018 році перепідготовлено 177 учасників АТО за професією «водій автотранспортних засобів» різних категорій на загальну суму 1,019 млн гривень. Реалізація даної програми, спрямованої на здобуття або удосконалення професійних знань, умінь та навичок учасників АТО сприяє підвищенню конкурентоспроможності на ринку праці даної категорії осіб.
Завдання 2. Підвищення рівня оплати праці		
6.	Здійснення моніторингу та контролю за додержанням законодавства про працю в частині мінімальних державних гарантій, колективних соціально-трудова відносин, вжиття відповідних заходів впливу щодо упередження та припинення порушень трудового законодавства.	За статистичними даними, трудові відносини через колективний договір регулюють 2268 колективів області, що охоплює 80,6 % працюючих. Органами соціального захисту населення зареєстровано 2,5 тис. примірників колективних договорів на підприємствах, що статистично не обстежуються. З метою поширення колдоговірного регулювання відносин, недопущення порушень трудового законодавства та підвищення рівня оплати праці у 2018 році для представників підприємств, установ, організацій спільно з соціальними партнерами проведено 12 заходів, з них 6 семінарів-навчань. Упродовж 2018 року проведено 229 контрольних заходів, за результатами яких встановлено порушення трудового законодавства у 207 роботодавців. На винних посадових осіб складено та передано до судових органів 110 протоколів на притягнення до адміністративної відповідальності, 112 постанов про накладення штрафних санкцій на суб'єктів господарювання на загальну суму 9,4 млн гривень.
7.	Забезпечення своєчасної та в повному обсязі виплати заробітної плати, здійснення моніторингу та контролю стану виплати заробітної плати, вжиття заходів з погашення існуючої заборгованості.	Станом на 01.01.2019 заборгованість із виплати заробітної плати становила 17,2 млн грн, що на 72,3% більше до початку 2018 року, в тому числі на економічно активних підприємствах – 11,6 млн гривень. Питання своєчасної виплати заробітної плати та погашення заборгованості з її виплати перебуває під постійним контролем керівників обласного та районного рівнів, прокуратури області, Державної служби України з питань праці. З початку 2018 року відбулося 165 засідань тимчасових обласної, районних і міських комісій з питань погашення заборгованості із заробітної плати. На засіданнях комісії заслухано 204 звіти керівників підприємств-боржників, 97 керівників попереджено про персональну відповідальність за порушення термінів виплати заробітної плати.

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>Проведено 11 засідань Колегії Управління Держпраці у тому числі стосовно виплати роботодавцями заборгованості із виплати заробітної плати та порушень вимог нормативно-правових актів з охорони праці та промислової безпеки, де заслухано 35 керівників суб'єктів господарювання.</p> <p>На виконання виданих приписів було погашено 30,8 млн грн заборгованої заробітної плати понад 2,7 тис. працюючим.</p>
8.	<p>Контроль за недопущенням використання підприємствами, установами та організаціями області найманої праці без належного оформлення трудових відносин, та виявленням фактів нелегальної виплати заробітної плати найманим працівникам.</p>	<p>Упродовж 2018 року Управлінням Держпраці здійснено 417 контрольних заходів, у ході яких вивчалися питання неоформлених трудових відносин та легалізації заробітної плати, за результатами чого виявлено 71 роботодавця, які використовували найману працю 441 особи без належного оформлення трудових відносин, з них – 349 осіб виконували роботу на підставі цивільних договорів, які мали ознаки трудових.</p> <p>Керівникам названих суб'єктів господарювання, які використовували неоформлену найману працю, винесено 64 приписи на усунення виявлених порушень. Матеріали інспекційних відвідувань направлено до правоохоронних органів для притягнення до кримінальної відповідальності та накладено фінансових санкцій на 57 суб'єктів господарювання на загальну суму понад 42,4 млн грн (за 380 осіб). Сплачено штрафні санкції (близько 0,5 млн гривень). По решті справ тривають судові процеси та здійснюється відповідна робота органами державної виконавчої служби.</p>
<p>Завдання 3. Створення належних безпечних умов праці на підприємствах, установах і організаціях усіх форм власності, зниження виробничого травматизму та професійних захворювань в області</p>		
9.	<p>Здійснення державного нагляду (контролю) та вжиття превентивних заходів за додержанням законодавства про працю, зайнятість населення, працевлаштування інвалідів, загально-обов'язкове державне соціальне страхування юридичними та фізичними особами, які використовують найману працю.</p>	<p>У 2018 році проведено 1023 перевірки суб'єктів господарювання, у т.ч. 593 планових та 430 позапланових. Виробничих об'єктів перевірено 1873 (у т.ч. 1443 планово, 430 позапланово), виявлено 26988 порушень вимог законодавчих і нормативно-правових актів з охорони праці, притягнуто до адміністративної відповідальності 1601 працівника, у т.ч. 590 керівників підприємств.</p>
10.	<p>Здійснення державного нагляду (контролю) у сфері експертизи умов праці відповідно до чинного законодавства.</p> <p>Своєчасне та якісне проведення атестацій робочих місць за умовами</p>	<p>Впродовж 2018 року надано 443 роз'яснення і консультації щодо додержання законодавства з проведення атестації робочих місць за умовами праці, надання працівникам пільг та компенсацій за роботу із шкідливими та важкими умовами праці та проведено 252 семінари-наради із цих питань.</p> <p>Здійснено 7 інспекційних відвідувань та 1 невіізне інспектування суб'єктів господарювання з питань якості проведення атестації робочих місць за умовами праці, де виявлено 4 порушення</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	праці.	законодавства щодо проведення атестації робочих місць за умовами праці. За результатами проведених інспекційних відвідувань суб'єктів господарювання видано 4 приписи для усунення виявлених порушень, направлено до суду 3 протоколи про адміністративне правопорушення за ч. 1 ст. 41 КУпАП. Крім того, взято участь у проведенні 74 інспекційних відвідуваннях та проведено 508 відвідувань суб'єктів господарювання з метою інформування, відповідно до п. 33 Порядку здійснення державного контролю за додержанням законодавства про працю, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.04.2017 № 295.
11.	Здійснення державного нагляду (контролю) у сфері гігієни праці. Своєчасне та якісне проведення попередніх та періодичних медичних оглядів працівників, дотримання вимог санітарних норм та правил.	За 12 місяців 2018 року з питань гігієни праці проведена робота: визначено контингент працівників, які підлягають попередньому та періодичному медичним оглядам на 510 підприємствах області, крім того в 27 випадках надано відмови; погоджено 538 списків працівників, які підлягають періодичним медичним оглядам; підписано 587 заключних актів за результатами періодичних медичних оглядів працівників, які зайняті в шкідливих умовах праці; розглянуто 291 план-графік проведення періодичних медоглядів працівників; складено 1 санітарно-гігієнічну характеристику умов праці завідувача стаціонарним відділенням «Бахмацька міжрайонна протитуберкульозна лікарня», у зв'язку з підозрою на професійне захворювання; проведено розслідування 1 випадку професійного захворювання та складено акт проведення розслідування причин виникнення хронічного професійного захворювання за формою П-4; прийнято участь у 112 семінар-нарадах щодо дотримання вимог законодавства з питань гігієни праці, профілактики професійних захворювань, організації та проведення попередніх (періодичних) медичних оглядів, надано 537 консультацій та підготовлено і розміщено на вебсайті 35 інформаційно-роз'яснювальних матеріалів; проведено 4 перевірки промислових підприємств області щодо дотримання вимог при організації та проведенні періодичних (попередніх) медичних оглядів.
5.3. Система соціального захисту та соціальне забезпечення населення		
Завдання 1. Реалізація конституційних прав громадян на соціальний захист, забезпечення рівня життя всіх груп населення не нижче прожиткового мінімуму		
1.	Забезпечення своєчасного та в повному обсязі надання населенню всіх видів державної допомоги, субсидій згідно із чинним законодавством.	Право на пільги за соціальною ознакою станом на 01.01.2018 мали 297,1 тис. осіб. На надання пільг по оплаті за житлово-комунальні послуги, придбання твердого палива та скрапленого газу станом на 01.01.2019 спрямовано 334,0 млн гривень. З метою підтримки і соціального захисту населення станом на 01.01.2019 різні види державних соціальних допомог в області отримує 58,6 тис. осіб, нараховано у 2018 році 1179,4 млн гривень. Субсидію на житлово-комунальні послуги станом отримувало 176,4 тис. сімей, спрямовано 2427,8 млн гривень. На придбання твердого палива та скрапленого газу

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
перераховано субсидію готівкою на загальну суму 123,1 млн гривень.		
Завдання 2. Соціальний захист учасників антитерористичної операції та осіб з інвалідністю		
2.	Сприяння у забезпеченні житлом членів сімей загиблих учасників АТО, осіб з інвалідністю 1-2 груп з числа учасників АТО, а також осіб, які втратили функціональні можливості нижніх кінцівок внаслідок безпосередньої участі в АТО та потребують поліпшення житлових умов.	В області продовжує діяти державна програма щодо забезпечення житлом сімей загиблих учасників АТО, осіб з інвалідністю внаслідок війни з числа учасників АТО 1 та 2 групи. Грошова компенсація за належні для отримання жилі приміщення призначена 12 родинам. Профінансовано 9,2 млн грн, що дозволило виплатити компенсацію всім, хто цього потребує.
3.	Видача направлень на забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації учасників антитерористичної операції, осіб з інвалідністю та дітей з інвалідністю.	Для забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації в місцевих органах соціального захисту населення перебуває на обліку 16,6 тис. осіб з інвалідністю, в тому числі 27 осіб із числа учасників АТО. Протягом 2018 року до місцевих органів соціального захисту населення з питань забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації звернулося майже 4 тис. осіб, яким видані направлення до підприємств-виробників для виготовлення 17,6 тис. одиниць протезно-ортопедичних виробів та ортопедичного взуття та 5,2 тис. одиниць інших засобів реабілітації. За 2018 рік підприємствами виготовлено та видано майже 11,5 тис. засобів реабілітації.
4.	Забезпечення санаторно-курортним лікуванням постраждалих учасників антитерористичної операції та осіб з інвалідністю.	На обліку для забезпечення санаторно-курортним оздоровленням в органах соціального захисту населення перебуває 528 осіб з числа учасників АТО, постраждалих учасників Революції Гідності та 3,3 тис. осіб з інвалідністю. Протягом 2018 року санаторно-курортним лікуванням забезпечено 207 осіб з числа учасників АТО, постраждалих учасників Революції Гідності та 278 осіб з інвалідністю.
5.	Направлення на проходження психологічної реабілітації учасників антитерористичної операції.	Для отримання послуг із психологічної реабілітації у 2018 році було направлено 101 особу з числа учасників АТО та постраждалих учасників Революції Гідності.
6.	Направлення осіб з інвалідністю та дітей з інвалідністю до реабілітаційних установ для отримання реабілітаційних послуг.	За 2018 рік органами соціального захисту населення направлено до реабілітаційних установ 1176 дітей та 39 дітей віком до трьох років (включно), які належать до групи ризику щодо отримання інвалідності. Крім того 5 осіб з інвалідністю направлені до центрів комплексної реабілітації для отримання професійної реабілітації.
Завдання 3. Соціальний захист внутрішньо переміщених осіб		
7.	Забезпечення організації обліку та надання щомісячної адресної допомоги	Станом на 01.01.2019 відповідно до постанови КМУ від 01.10.2014 № 509 районними органами соціального захисту населення області обліковано 8426 осіб.

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на проживання, у тому числі на оплату житлово-комунальних послуг.	За щомісячною адресною допомогою внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг, у 2018 році звернулося 3617 сімей. На виплату спрямовано 32,8 млн гривень.

Завдання 4. Стабільність пенсійної системи та пенсійного забезпечення громадян

8.	Реалізація законів України та рішень Уряду щодо пенсійного забезпечення громадян.	Станом на 01.01.2019 на обліку в органах Пенсійного фонду України в області перебували 336,4 тис. пенсіонерів. Протягом 2018 року призначено 10,2 тис. пенсій, проведено 66,1 тис. поточних перерахунків за зверненнями громадян. Встановлено 301 пенсію за особливі заслуги. Середній розмір пенсійних виплат на 01.01.2019 становив 2362,98 грн, що на 57,8% більше прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність (1497,0 гривень).
9.	Забезпечення співпраці органів місцевої влади, правоохоронних, контролюючих органів, соціальних партнерів та установ Пенсійного фонду України в області з метою сприяння максимально повному надходженню коштів до Пенсійного фонду України в області та погашення існуючої заборгованості.	Триває співпраця органів Пенсійного фонду із соціальними партнерами, правоохоронними та фіскальними органами, територіальними органами Держпраці та місцевою виконавчою владою щодо зменшення кількості порушень трудових прав працівників та погашення заборгованості з платежів до Фонду. В комісіях з питань погашення заборгованості по виплаті заробітної плати, пенсій, стипендій та інших соціальних виплат розглянуто 70 матеріалів, заслухано 52 керівника підприємств – боржників. По 98 фактах заборгованості платників до Пенсійного фонду проінформовано соціальних партнерів. Матеріали по 196 суб'єктах господарювання розглянуті на комісіях з питань легалізації виплати заробітної плати та зайнятості населення. Щодо розгляду порушення трудових прав працівників, легалізації заробітної плати та зайнятості населення до органів місцевого самоврядування, територіальних органів Державної інспекції України з питань праці, соціальних партнерів та органів Державної фіскальної служби України направлено матеріали 8,5 тис. суб'єктів господарювання. Управліннями Пенсійного фонду України в області проведено комплекс заходів щодо зменшення обсягів боргів по платежах до Пенсійного фонду. Недоїмка по страхових внесках на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування зменшилась із 5,7 млн.грн до 5,3 млн.грн або на 6,7%.

5.4. Охорона здоров'я

Завдання 1. Продовження реформування сфери охорони здоров'я області з акцентом на первинну ланку

1.	Всебічне висвітлення сутності та заходів започаткованих перетворень у медичній сфері в друкованих та електронних ЗМІ.	Протягом 2018 року з цих питань проведено 93 виступи на обласному та міському телебаченні, 93 виступи на обласному радіо, опубліковано 142 статті в обласних та міських газетах. Для інформування громадськості щодо перетворень, які відбуваються в медичній галузі, використовується мережа Інтернет. В електронних ЗМІ – «Чернігівський монітор», «Високий
----	---	---

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>Вал», «Чернігівський портал», «Час Чернігівський», «Cheline», «Gorod», «Пік», «Панорама» протягом 2018 року опубліковано 739 виступів та коментарів фахівців з даної проблематики. На офіційних веб-сайтах обласної державної адміністрації та Управління охорони здоров'я обласної державної адміністрації з початку року було розміщено 201 статтю, яка висвітлює питання реформування галузі охорони здоров'я.</p>
2.	<p>Модернізація мережі закладів охорони здоров'я області, що надають первинну медико-санітарну допомогу.</p>	<p>Станом на 01.01.2019 в системі медичної допомоги області функціонує 20 обласних медичних закладів, 22 центральні районні лікарні, 8 міських лікарень, 1 дитяча лікарня, 2 пологових будинки, 4 стоматологічні поліклініки, 27 центрів ПМСД, 4 інші амбулаторно-поліклінічних заклади, з них 2 дитячі поліклініки. До складу центрів ПМСД входять, як структурні підрозділи 155 лікарських амбулаторій (з них 100 сільських) і 634 фельдшерсько-акушерських пункти. Крім того, 3 фельдшерсько-акушерські пункти входять до складу самостійної лікарської амбулаторії смт Линовиця, Прилуцького району.</p> <p>У 2018 році медичну допомогу на засадах загальної практики-сімейної медицини в області надавали 34 медичні заклади, з них 25 (73,5%) – заклади сільської місцевості.</p> <p>На кінець 2018 року всі 34 заклади охорони здоров'я області, що надають первинну медичну допомогу, перетворені із бюджетних установ у комунальні некомерційні підприємства відповідно до вимог Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства з питань діяльності закладів охорони здоров'я» №2002-VIII та концепції реформи фінансування системи охорони здоров'я України, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30 листопада 2016 року №1013-р.</p> <p>Національною службою здоров'я України, відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 25.04.2018 № 410 «Деякі питання щодо договорів про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій» на 2018 рік були укладені відповідні договори з 16 закладами охорони здоров'я, що надають первинну медичну допомогу, серед яких 10 Центрів первинної медичної допомоги та 6 закладів охорони здоров'я м. Чернігова.</p> <p>Для укладення договорів на 2019 рік з Національною службою здоров'я України закладами первинної медичної допомоги надані всі необхідні документи.</p>
3.	<p>Будівництво, реконструкція та ремонт закладів охорони здоров'я, покращення їх матеріально-технічної бази.</p>	<p>У 2018 році з різних джерел фінансування на покращення матеріально-технічної бази закладів охорони здоров'я області використано 186,8 млн грн., у т.ч. на ремонтно-будівельні роботи – 69,3 млн грн, з яких кошти місцевих бюджетів – 33,01 млн грн; позабюджетні кошти – 4,8 млн грн; кошти субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій – 24,8 млн грн., кошти Державного фонду регіонального розвитку (ДФРР) – 5,7 млн грн.</p> <p>Для придбання медичного обладнання та апаратури витрачено 97,4 млн. грн, (в т.ч. магнітно-резонансну томографічну систему Multiva 1.5 T за 40,4 млн грн та комплект дозиметричного</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		обладнання для медичного лінійного прискорювача Elekta Infinity за 5800,0 тис.грн) з них за рахунок місцевих бюджетів та субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам – 12,3 млн грн, кошти державного бюджету (депутатські кошти) – 295,8 тис. грн, кошти з інших джерел – 84,8 млн грн. (спец.кошти – 69,9 млн грн та благодійна допомога – 14,9 млн грн). Для придбання комп'ютерної техніки та побутового обладнання витрачено 16,26 млн грн, з них: за рахунок коштів місцевих бюджетів – 4518,3 тис. грн, коштів державного бюджету (депутатські кошти) – 4991,9 тис.грн, коштів з інших джерел надходження – 6749,0 тис. грн.Для придбання автотранспорту витрачено 3,9 млн грн (11 од)., з них: за рахунок коштів субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій та співфінансування з місцевих бюджетів – 2226,9 тис.грн (6 од), коштів з інших джерел - 1273,4 тис.грн (3 од.), гуманітарна допомога – 380,6 тис.грн(2 од).
4.	Оптимізація цілодобового ліжкового фонду госпітальних закладів охорони здоров'я відповідно до реальних потреб населення та нормативу, визначеному постановою КМУ України від 25.11.2015 № 1024 «Про затвердження нормативу забезпечення стаціонарними лікарняними ліжками у розрахунку на 10 тис. населення».	У 2018 році ліжковий фонд в медичних закладах області становить 9080 ліжок (01.01.2018р. – 9346. Відбулося скорочення ліжкового фонду на 266 ліжок. Забезпеченість ліжками на 10 тис. населення становить 89,8 (норматив по Україні – 67,5).
5.	Введення в дію єдиної оперативно-диспетчерської служби ЛПЗ «Чернігівський обласний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф».	У липні 2018 року для координування роботи всіх бригад екстреної (швидкої) допомоги, розташованих у різних районах Чернігівщини, відкрито центральну оперативну диспетчерську ЛПЗ «Чернігівський обласний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф».
6.	Забезпечення медичних працівників житлом (зокрема, службовим), земельними ділянками.	У 2018 року за кошти місцевих бюджетів житлом забезпечені 15 лікарів медичних закладів області. Зокрема: Куликівська ЦРЛ - 2, Ніжинська МЛ - 2, КУ «Сновський РЦПМСД»-1, Носівська ЦРЛ - 2, Н.-Сіверська ЦРЛ - 2, Козелецька ЦРЛ - 1, Козелецький ЦПМСД - 1, Корюківська ЦРЛ - 1, Корюківський ЦПМСД - 1, КНП «Ічнянський ЦПМСД» - 1, КЗОЗ «Менська ЦРЛ» -1.
7.	Підвищення рівня кваліфікації медичних кадрів первинної ланки.	У 2018 році підвищення професійної кваліфікації пройшли 124 лікарі первинної ланки в т.ч. в інститутах – 117, на місцевій базі – 7, молодші спеціалісти з медичною освітою – 245.

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
Завдання 2. Доступна, якісна, сучасна медична допомоги населенню області. Покращення надання медичної допомоги матерям та дітям		
8.	Продовження роботи щодо створення міжрайонних акушерсько-гінекологічних центрів та перинатальних центрів II рівня.	Згідно з розпорядженням Кабінету Міністрів України від 22.03.2017 №205-р «Про затвердження переліку та складу госпітальних округів Чернігівської області» в області проводиться робота по створенню багатoproфільних лікарень у визначених госпітальних округах, на базі яких будуть створені міжрайонні акушерсько-гінекологічні центри.
9.	Проведення скринінгу новонароджених щодо виявлення моногенних захворювань.	В області удосконалюється діагностика вроджених вад та спадкової патології шляхом проведення масового скринінгу новонароджених щодо виявлення моногенних захворювань (фенілкетонурія (ФКУ), вроджений гіпотиреоз, адреногенітальний синдром, муковісцидоз). Відмов батьків від проведення скринінгу не було. В області зареєстровано 27 дітей хворих на фенілкетонурію, які проходять лікування шляхом призначення спеціальної дієти з гідролізатами білка. На сьогоднішній день забезпеченість гідролізатами білка достатня. При активній підтримці лікарів обласної медико-генетичної консультації (ОМГК) в області створена асоціація батьків дітей, хворих на ФКУ. Щорічно проводиться перевірка стану надання медичної допомоги дітям в дитячих поліклініках м. Чернігова, районах області, а також перевірка якості збору матеріалу для скринінгу новонароджених на ФКУ і своєчасне його направлення до Харківського медикогенетичного центру.
10.	Забезпечення лікувально-профілактичних закладів області препаратами крові, виготовлених виключно з обстеженої в установленому порядку донорської крові (плазми).	В області забезпечений розвиток донорства, інфекційної безпеки донорської крові для задоволення потреб населення області в якісних компонентах крові. Обласна станція переливання крові з метою забезпечення інфекційної безпеки донорської крові здійснює діагностику інфекційних захворювань, які можуть бути передані при переливанні крові. У 2018 року за кошти медичної субвенції для скринінгових обстежень донорів було отримано: на гепатит В - 8 комплектів тест- систем на суму 12480,0 грн; на гепатит С – комплектів тест- систем на суму 12480,0 грн; на сифіліс - 8 комплектів тест-систем на суму 12768,0 грн; на СНІД - 18 комплектів тест-систем на суму 72721,50 грн; швидкі тести (експрес) для одночасного виявлення ВІЛ - інфекцій, гепатит В, гепатит С та сифіліс – 150 комплектів на суму 27300,0 грн; швидкісні тести для виявлення сифілісу - 30 комплектів на суму 1860,0 грн. контейнери пластикові 500 мл на суму 28344,40 грн.
11.	Рання діагностика хвороб сечостатевої системи, лікування хронічної ниркової недостатності, застосування діалісної терапії.	Спеціалізована лікувально-профілактична допомога хворим нефрологічного профілю проводиться на базах Чернігівської обласної лікарні (обласний центр нефрології та гемодіалізу), у відділеннях амбулаторного гемодіалізу на базі Прилуцької центральної міської лікарні, Ніжинської центральної міської лікарні та Корюківської центральної районної лікарні. На даний час лікування програмним гемодіалізом в обласній лікарні отримує 167 хворих: 72 хворих у відділенні нефрології та гемодіалізу, 37 хворих у відділенні амбулаторного

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>гемодіалізу на базі Прилуцької центральної міської лікарні, 44 хворі у відділенні амбулаторного гемодіалізу на базі Ніжинської центральної міської лікарні, 14 хворих у відділенні амбулаторного гемодіалізу на базі Корюківської центральної районної лікарні.</p> <p>Лікування програмним гемодіалізом у недержавному діалізовому центрі «Фрезеніус Медікал Кер Україна» отримують 88 хворих (82 – м.Чернігів, 6 – переміщених осіб із зони АТО). 19 хворих лікується постійним амбулаторним перитонеальним діалізом, 17 хворих із трансплантованою ниркою, 3 хворих з трансплантованою печінкою та 1 хворий з трансплантованим серцем отримують імуносупресивну терапію.</p>
12.	<p>Своєчасне діагностування цукрового діабету, забезпечення хворих на цукровий і нецукровий діабет лікарськими засобами та виробами медичного призначення.</p>	<p>В медичних закладах області проводяться заходи по своєчасному виявленню цукрового та нецукрового діабету, забезпеченню хворих на діабет лікарськими засобами та виробами медичного призначення.</p> <p>Станом на 01.01.2018 в області всього зареєстровано 28104 хворих на цукровий діабет, із них 6253 хворих отримують інсулін. Повністю, з повним відшкодуванням вартості інсуліну, забезпечені препаратами інсуліну діти та вагітні. В ендокринологічному відділенні обласної лікарні функціонує кабінет «Діабетична стопа», у 2018 році обстежено 127 хворих.</p> <p>Продовжується робота шкіл самоконтролю хворих на цукровий діабет. За 2018 рік у «Школі соціальної адаптації хворих на цукровий діабет» обласної лікарні пройшло навчання 628 хворих. Навчання проводиться на добровільних засадах.</p>
13.	<p>Рання діагностика інфаркту міокарда, надання своєчасної медичної допомоги хворим на серцево-судинну та судинно-мозкову патології.</p>	<p>В структурі загальної захворюваності хвороби системи кровообігу посідають перше місце. В області проводиться робота, спрямована на покращення організації та підвищення якості надання медичної допомоги населенню з хворобами системи кровообігу.</p> <p>Для надання невідкладної допомоги при гострих коронарних синдромах, тромбоемболії легеневої артерії (ТЕЛА), ішемічних інсультах широко застосовується тромболітична терапія.</p> <p>За 2018 рік проведено 163 тромболізи, з них 120 при гострому коронарному синдромі (інфаркті), 11 при ішемічному інсульті та 31 при ТЕЛА.</p> <p>Забезпечення тромболітичними препаратами проводилось за рахунок препаратів, отриманих з Державного бюджету.</p> <p>По системі «Телекард» з початку 2018 року прийнято та розшифровано 423 ЕКГ, діагноз «інфаркт міокарду» виявлений та підтвердився в 89 випадках, або в 21,0%, що дає змогу забезпечувати своєчасну діагностику, вибирати тактику лікування на відстані, порушення ритму виявлені в 155 випадках, або 36,6% .</p>
Завдання 3 . Профілактика та лікування соціально небезпечних хвороб.		
14.	<p>Реалізація заходів загальнодержавної цільової соціальної програми протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу на 2015-2018 роки.</p>	<p>Фінансове забезпечення заходів програми передбачено за рахунок коштів державного та місцевого бюджетів, а також з позабюджетних джерел.</p> <p>Протягом 2018 року на реалізацію програми було отримано медикаментів та виробів</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>медичного призначення за рахунок державного бюджету на суму 7931,2 тис. грн у тому числі: діагностичних тест-систем – 634,5 тис.грн, лабораторний супровід – 2275,4 тис. грн, антиретровірусних препаратів – 5021,3 тис.грн. З обласного бюджету було використано 1714,9 тис. грн у тому числі на закупівлю молочних сумішей – 399,7 тис.грн, діагностичних тест-систем – 1315,2 тис.грн. З позабюджетних джерел було отримано медикаментів та виробів медичного призначення на суму 5749,1 тис. грн, у тому числі: антиретровірусних препаратів – 4448,3 тис.грн; лабораторний супровід – 1046,2 тис. грн, швидких тестів на ВІЛ – 21,3 тис.грн, тест-систем для проведення досліджень на маркери вірусних гепатитів В і С, діагностики опортуністичних інфекцій – 14,0 тис.грн, препаратів для лікування опортуністичних інфекцій – 219, тис. грн.</p> <p>Лабораторія ВІЛ-інфекції/СНІДу ОЦПБ зі СНІДом оснащена відповідним обладнанням у достатній кількості. Створені належні умови для роботи фахівців закладу. 24 фахівців ОЦПБ зі СНІДом взяли участь у 33 тренінгах та семінарах.</p> <p>В області працюють 2 телефони довіри, а саме: у обласному центрі з профілактики та боротьби зі СНІДом, у Прилуцькій ЦМЛ.</p> <p>Особлива увага в області приділяється жінкам та дітям. Усім вагітним проводилося добровільне індивідуальне передтестове та післятестове консультування та обстеження на ВІЛ. 100% дітей, народжених ВІЛ-інфікованими матерями, безоплатно забезпечуються адаптованими молочними сумішами за рахунок обласного бюджету.</p> <p>Протягом 2018 року двічі за допомогою імуноферментного аналізу було обстежено 7,6 тис. вагітних. 100% ВІЛ-інфікованих жінок забезпечені АРТ-препаратами для проведення заходів профілактики ВІЛ від матері до дитини. Профілактика вертикальної трансмісії проведена 90,2% вагітним від загальної кількості ВІЛ-інфікованих жінок, у яких вагітність завершилася пологоми. За рахунок держбюджету забезпечено виплату щомісячної соціальної державної допомоги ВІЛ-інфікованим дітям і дітям, які страждають на хвороби зумовлені ВІЛ.</p> <p>В області 270 споживачів ін'єкційних наркотиків отримують замісну підтримуючу терапію, з них ВІЛ-інфікованими є 170 осіб, 125 перебуває на АРТ.</p> <p>Забезпечений широкий доступ населення до безоплатного консультування і тестування на ВІЛ-інфекцію. Всього в області функціонує 28 кабінетів «Довіра» та кабінетів, що виконують їх функції. Протягом 2018 року в медичних закладах області та громадських організаціях, що працюють в сфері протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу, обстежено на ВІЛ 67,9 тис. осіб, що становить 6,6 % від населення області.</p>
15.	Створення та обладнання сайтів антиретровірусної терапії на базі кабінетів «Довіра» ЦРЛ, ЦМЛ.	В рамках децентралізації послуг з лікування ВІЛ-інфікованих осіб в області здійснюється створення та обладнання сайтів антиретровірусної терапії (АРТ) на базі кабінетів «Довіра» ЦРЛ та ЦМЛ. На даний час сайти АРТ функціонують на базі кабінетів «Довіра» Бахмацької,

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>Бобровицької, Борзнянської, Варвинської, Козелецької, Корюківської, Менської, Новгород-Сіверської, Чернігівської центральних районних лікарень та Ніжинської і Прилуцької центральних міських лікарень. На даний час на сайтах отримують терапію 485 ЛЖВ (18% від загальної кількості на АРТ в області).</p> <p>З вересня 2018 року наказом УОЗ сайти АРТ відкрито на базі Городнянської, Ічнянської, Носівської, Семенівської, Срібнянської, Ріпкинської, Талалаївської центральних районних лікарень, з жовтня 2018 року - на базі Коропської, Куликівської, Сновської, Ніжинської та Прилуцької центральних районних лікарень. Пацієнти до цих сайтів будуть передаватися протягом I півріччя 2019 року. Фахівці центру протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу надають консультативну та організаційну-методичну допомогу в роботі сайтів АРТ.</p>
16.	<p>Проведення профілактичних оглядів населення з метою раннього виявлення туберкульозу та контрольоване лікування хворих на туберкульоз на амбулаторному етапі.</p>	<p>В області забезпечений доступ населення до раннього виявлення туберкульозу. Профілактичним флюорографічним обстеженням упродовж звітнього періоду охоплено 98,1% осіб, що підлягають обстеженню (456017 осіб дорослого населення, з них 50078 осіб обстежені пересувними флюорографами).</p> <p>Впровадження амбулаторного контрольованого лікування хворих на туберкульоз у області відбувається з метою розширення доступу хворих на туберкульоз до послуги із лікування та контрольованого прийому протитуберкульозних препаратів, покращення результатів лікування, зменшення відривів від лікування. Активне впровадження пацієнт орієнтовних технологій відбувається протягом останніх 3 років, охоплені усі населені пункти області.</p> <p>На амбулаторному етапі контрольоване лікування здійснюється за наступними організаційними моделями: у ДОТ-кабінетах ЦРЛ, ПТЗ за загально прийнятою технологією (в області 22 ДОТ – кабінети); у ДОТ-кабінеті із компенсацією проїзду, застосовується у диспансерному відділенні ЧОПТД для хворих із м. Чернігова; з використанням скайп-зв'язку. Застосовується у диспансерному відділенні ЧОПТД для хворих із м.Чернігова та Чернігівського району з травня 2016 року; із забезпеченням соціального супроводу для пацієнтів з високим ризиком відривів від лікування здійснюється фахівцями БО «Чернігівська МЕРЕЖА»; у тимчасових кабінетах контрольованого лікування на базі ФАПів (сімейними лікарями ЦПМСД).</p>
17.	<p>Профілактика та забезпечення раннього виявлення онкологічних захворювань, насамперед серед населення, що мешкає в сільській місцевості.</p>	<p>У 2018 році з метою інформування населення з питань профілактики і ранньої діагностики злоякісних новоутворень лікарями диспансеру проведено 84 телепередачі, 43 радіопередачі, підготовлено 27 публікацій в пресу, 132 - в Інтернет – видання. З метою надання планової консультативної допомоги проведено 13 виїздів бригади лікарів в лікувально - профілактичні заклади районів і міст області, проконсультовано 1150 хворих.</p> <p>Профілактичними оглядами з цитологічним дослідженням в області охоплено 29,85% жінок від тих, що підлягають огляду.</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		За попередніми даними, при профілактичних оглядах захворювання з числа вперше захворівших на злоякісні новоутворення були виявлені у 26,5% хворих.
5.5. Освіта		
Завдання 1. Створення сучасного освітнього середовища для дітей дошкільного віку		
1.	Розширення мережі закладів дошкільної освіти та створення додаткових місць на базі діючих.	Місцевими органами управління освітою розроблено плани поетапного створення додаткових місць для дітей дошкільного віку. Затверджено обласний план на 2017-2019 роки щодо ліквідації черг та створення додаткових місць у закладах дошкільної освіти. У 2018 році додатково створено 434 місця у закладах дошкільної освіти для дітей відповідної вікової категорії. Розпочали функціонувати Шибиринівський комунальний заклад дошкільної освіти «Перлінка» Михайло-Коцюбинської селищної ради Чернігівського району та чотири додаткові групи на базі діючих закладів дошкільної освіти в Іванівській об'єднаній територіальній громаді, м. Ніжин, Прилуки, та групи на базі приватних студій раннього розвитку дітей м. Чернігів, Ніжин, Прилуки.
2.	Удосконалення освітнього середовища закладів дошкільної освіти.	У практику роботи закладів дошкільної освіти поширено досвід різнорівневого варіативного планування освітнього процесу на основі технології методичного конструктора (автор Н.Гавриш). Апробовано результати експериментальних досліджень всеукраїнського рівня: «Формування світогляду дошкільників засобами художнього слова в інтегрованому просторі дошкільного навчального закладу», «Формування у дошкільників економічно-, екологічно- та соціально доцільної поведінки на основі впровадження курсу «Дошкільнятам – освіта для сталого розвитку» (науковий керівник Н.Гавриш). Методистами Чернігівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені К.Д. Ушинського для педагогічних працівників організовано та проведено заходи: - авторський навчальний тренінг із питань впровадження нової освітньої програми та навчально-методичного комплексу «Впевнений старт» для дітей старшого дошкільного віку в форматі «тренінг тренерів»; - майстер-класи «Наш бренд – педмайстерність і талант» на базі закладів дошкільної освіти № 60, 72, 75 Чернігівської міської ради; - творчі зустрічі керівників та вихователів-методистів закладів дошкільної освіти області із педагогічними колективами дитячих садків №1 «Дельфін» та №4 «Веселка» Корюківської міської ради; - професійне спілкування в рамках круглого столу «Академія неперервної освіти», на якому учасники обмінялися досвідом організації освітнього процесу в умовах НУШ в закладі дошкільної освіти та початковій школі.

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		Функціонує обласна Школа вихователя-методиста із проблеми: «Моделювання освітнього простору ЗДО: сучасний формат ігрової діяльності дітей дошкільного віку».
3.	Створення умов для здобуття якісної дошкільної освіти дітьми п'ятирічного віку.	Для забезпечення рівних стартових умов для майбутніх першокласників 100% дітей 5-річного віку охоплено різними формами дошкільної освіти. Для дітей, які не відвідують заклади дошкільної освіти, працюють групи з підготовки дітей до навчання при закладах загальної середньої, позашкільної освіти, організовано соціально-педагогічний патронат.
4.	Організація змісту освітньої діяльності закладів дошкільної освіти відповідно до Базового компоненту дошкільної освіти, комплексних і парціальних програм та інших видів навчальних видань, рекомендованих Міністерством освіти і науки України або схвалених комісією з дошкільної педагогіки та психології Науково-методичної ради з питань освіти МОН України, інших нормативно-правових актів.	В закладах дошкільної освіти області окрім освітніх програми «Дитина», «Українське дошкілля», «Впевнений старт» активно впроваджуються додаткові парціальні програми для забезпечення ефективної реалізації інваріантного та варіативного змісту дошкільної освіти. Формування національної свідомості дітей дошкільного віку здійснено завдяки впровадженню парціальної програми «Україна – моя Батьківщина» (за ред. О.Д. Рейпольської). Також впроваджуються авторські програми, розроблені Л. Лохвицькою: «Скарбниця моралі», особливістю якої є синхронне застосування програмних завдань викладених у різних чинних програмах, таких як «Дитина», «Я у Світі», «Впевнений старт», «Українське дошкілля»; «Про себе треба знати, про себе треба дбати», яка формує у дітей знання про основи здоров'я та безпеку життєдіяльності.
5.	Реалізація права дітей на дошкільну освіту із врахуванням особливих освітніх потреб у навчанні і вихованні кожної дитини відповідно до принципів інклюзивної освіти.	В області відкрито 23 інклюзивні групи у 18 закладах дошкільної освіти: № 2, 32, 37,39, 52, 60, 75 м. Чернігова, № 17 «Перлінка», № 21 «Калинонька» м. Ніжина, Київському «Малютко» Чернігівського району, Городнянських №№ 1, 4, Бахмацькому № 4, Курінському НВК Бахмацького району, Сновському НВК, Деснянському комбінованого типу Деснянської ОТГ, Холминському «Колосок» Холминської ОТГ, Вертіївському «Колосок» Вертіївської ОТГ. В них виховується 30 дітей з особливими потребами. Введено 18 ставок асистента вихователя.
<i>Завдання 2. Всебічний розвиток дитини, її талантів та здібностей, формування цінностей, необхідних для успішної самореалізації</i>		
6.	Оптимізація мережі закладів загальної середньої освіти та приведення її у відповідність до потреб населення, фінансових можливостей адміністративних територій.	З метою створення ефективної освітньої мережі, яка буде надавати якісні освітні послуги всім дітям, постійно проводяться заходи з оптимізації мережі закладів загальної середньої освіти. До початку 2018-2019 навчального року у зв'язку із низькою фактичною чисельністю учнівського контингенту мережа закладів загальної середньої освіти області зменшилась на 24 заклади освіти, у тому числі: за рахунок закриття та «призупинення» – 12; реорганізації в філії, які не є юридичними особами – 11; реорганізації шляхом об'єднання двох закладів в один – 1.
7.	Створення мережі опорних закладів як центрів єдиного освітнього простору.	Станом на 28.12.2018 року в області функціонують 37 опорних шкіл та 20 їх філій. Опорні заклади та філії діють у 7 районах та 22 об'єднаних територіальних громадах. На даний час відбувається процедура оформлення установчих та інших документів,

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>передбачених чинним законодавством, щодо надання статусу опорної Київській загальноосвітній школі I-III ступенів Чернігівської районної ради та утворення її Жавинської філії.</p> <p>Остаточну мережу опорних закладів (та їх філій) буде сформовано після завершення процесу децентралізації та утворення об'єднаних територіальних громад області.</p>
8.	<p>Організація регулярного безоплатного перевезення у сільській місцевості учнів та педагогічних працівників до місць навчання, роботи та додому.</p>	<p>У 2018-2019 навчальному році всіма видами транспорту до закладів загальної середньої освіти області підвозяться 100% учнів сільської місцевості, які проживають за межею пішохідної доступності. Для підвозу задіяно 313 транспортних одиниць, з них шкільних автобусів – 280.</p> <p>Організованим підвозом забезпечено 4 дітей з особливими освітніми потребами від місця проживання до місця навчання та у зворотному напрямку (відповідно до потреби).</p>
9.	<p>Створення сучасного освітнього середовища Нової української школи.</p>	<p>Проводилась робота щодо створення до 01 вересня 2018 року в приміщеннях кожного першого класу новітнього освітнього середовища (здійснювалась відповідні ремонтно-будівельні роботи для облаштування класних кімнат початкової школи). Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 04.04.2018 №237 на придбання сучасних меблів, комп'ютерного обладнання для початкових класів та підвищення кваліфікації педагогічних працівників області було передбачено 30966,7 тис. грн. На дані цілі використано кошти в сумі 30355,4 тис. грн.</p> <p>Для забезпечення інноваційних підходів у підвищенні педагогічної кваліфікації вчителів початкових класів до роботи в Новій українській школі на базі Інституту створено сучасне освітнє середовище класу початкової ланки, що відповідає всім вимогам нового Державного стандарту початкової освіти. У вересні 2018 року в Інституті відкрито сучасну тренінгову аудиторію з інтерактивним обладнанням для педагогічних працівників, які підвищуватимуть свій професійний рівень для роботи в умовах Нової української школи.</p> <p>Область у повному обсязі отримала ігрові набори LEGO Play Box та Six Bricks.</p>
10.	<p>Розширення мережі інклюзивних (спеціальних) класів у закладах загальної середньої освіти.</p>	<p>У 2018-2019 навчальному році у 109 закладах загальної середньої освіти функціонує 225 класів з інклюзивним навчанням для 275 дітей відповідної категорії, введено 238 посад асистента вчителя. Крім того, забезпечено діяльність 28 спеціальних класів закладів освіти м. Чернігова та комунального закладу «Городнянський ліцей» Чернігівської обласної ради, в яких здобувають освіту 263 діти відповідної категорії.</p> <p>В області функціонують 7 навчально-реабілітаційних центрів для дітей з порушеннями зору, слуху й інтелектуальними порушеннями та 2 спеціальні школи, в яких здобувають освіту 820 дітей з особливими освітніми потребами, у тому числі з інвалідністю.</p>
11.	<p>Створення інклюзивно-ресурсних центрів для забезпечення права дітей з особливими освітніми потребами на здобуття дошкільної та загальної</p>	<p>В області функціонують 12 інклюзивно-ресурсних центрів в містах Чернігів, Прилуки, Ніжин та Бахмацькому, Бобровицькому, Борзнянському, Ічнянському, Ніжинському, Чернігівському районах, Городнянській, Менській ОТГ, в тому числі прийнято рішення про створення ІРЦ в Носівській ОТГ поза планом.</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	середньої освіти.	Для облаштування інклюзивно-ресурсних центрів придбано сучасні меблі, інтерактивні та мультимедійні комплекси, дидактичні матеріали, відповідне корекційно-реабілітаційне та комп'ютерне обладнання. Також реорганізовано обласну психолого-медико-педагогічну консультацію в ресурсний центр підтримки інклюзивної освіти.
12.	Забезпечення функціонування закладів позашкільної освіти.	В області функціонують 72 заклади позашкільної освіти (32 заклади дитячої творчості, 10 станцій юних техніків, 3 центри дитячо-юнацького туризму та екскурсій, 24 дитячо-юнацькі спортивні школи, обласна станція юних натуралістів, Чернігівська Мала академія наук учнівської молоді, Центр національно-патріотичного виховання, туризму та краєзнавства учнівської молоді). До роботи у 2558 гуртках та секціях залучено понад 38 тис. вихованців, що становить 41,0 % від загальної кількості дітей шкільного віку.
13.	Реалізація Концепції національно-патріотичного виховання дітей та молоді.	У 2018 році проведено: лекційні та семінарські заняття з питань національно-патріотичного виховання здобувачів освіти; курси підвищення кваліфікації для учителів предмета «Захист Вітчизни», у рамках яких організовано зустрічі з учасниками АТО; на базі Ніжинської гімназії № 3 Ніжинської міської ради обласний семінар методистів районних (міських) методичних кабінетів (центрів), органів місцевого самоврядування, які відповідають за предмет «Захист Вітчизни», учителів предмета «Захист Вітчизни» закладів освіти обласного підпорядкування; науково-літературні Довженківські читання «Олександр Довженко та сучасний літературний процес»; Чернігівські педагогічні зустрічі на тему «Національно-патріотичне виховання на уроках словесності»; профільну зміну з національно-патріотичного виховання в обласній літній школі для обдарованих та талановитих дітей на базі дитячого табору «Юний турист» у селі Количівка Чернігівського району; тематичні зміни з козацького та національно-патріотичного виховання в оздоровчо-відпочинкових закладах під час проведення літньої оздоровчої кампанії. Координує роботу з національно-патріотичного виховання серед дітей та учнівської молоді комунальний позашкільний навчальний заклад «Центр національно-патріотичного виховання, краєзнавства та туризму учнівської молоді». Також на базі закладів освіти області функціонують 755 гуртків національно-патріотичного спрямування, у яких навчаються понад 12 тис. учнів закладів освіти. Упродовж 2018 року до державних та національних дат з історії українського народу організовано та проведено різноманітні тематичні заходи патріотичного спрямування. За оперативними даними органів управління освітою для увічнення пам'яті осіб, які брали участь в антитерористичній операції на сході України, Героїв Небесної Сотні на фасадах закладів освіти області встановлено 132 дошки.
14.	Створення оптимальних умов для обдарованих дітей та молоді,	У січні-лютому 2018 року проведено III (обласний) етап Всеукраїнських учнівських олімпіад із 18 навчальних предметів, які вивчаються в закладах загальної середньої освіти області.

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	спроможних повноцінно реалізуватись в житті.	<p>В обласному етапі олімпіад узяло участь 1 755 учнів.</p> <p>У січні-березні організовано проведення відбірково-тренувальних зборів для підготовки учнів до IV етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад із навчальних предметів. Учасниками стали 136 переможців III етапу олімпіад.</p> <p>У місті Чернігові проведено IV етап XXIII Всеукраїнської учнівської олімпіади з історії. Проведено I та II етапи Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України. До участі в II (обласному) етапі конкурсу-захисту було направлено 276 кращих робіт, які презентовано у 54 наукових секціях. Організовано участь у фінальному етапі Всеукраїнського конкурсу-захисту 44 переможців II етапу змагання, які представили 49 робіт.</p> <p>Команда області взяла участь у фінальному етапі Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка. Область представляли 32 особи, серед яких здобувачі освіти закладів загальної середньої, професійної (професійно-технічної) освіти, студенти закладів фахової передвищої та вищої освіти.</p> <p>17 лютого забезпечено представництво області на фінальному етапі Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика. До складу команди увійшли 38 учасників – учнів закладів загальної середньої, професійної освіти; студенти закладів фахової передвищої та вищої освіти.</p> <p>Протягом жовтня-грудня 2018 року в області проведено I (шкільний) та II (міський/ районний) етапи Всеукраїнських учнівських олімпіад із української мови та літератури, іноземних мов (англійської, німецької, французької), історії, математики, біології, географії, астрономії, фізики, хімії, екології, інформатики, інформаційних технологій, економіки, трудового навчання, російської мови та літератури, правознавства та сформовано кількісні склади команд III (обласного) етапу олімпіад.</p> <p>7 грудня відбувся Всеукраїнський етап Міжнародного математичного конкурсу «Кенгуру» серед учнів 2-6 класів.</p> <p>8 грудня на базі Чернігівської загальноосвітньої школи I–III ступенів № 33 Чернігівської міської ради проведено обласний етап IX Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка.</p> <p>15 грудня на базі Чернігівської загальноосвітньої школи I–III ступенів № 19 Чернігівської міської ради відбувся обласний етап XIX Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика.</p> <p>З метою відзначення переможців інтелектуальних змагань органами виконавчої влади та місцевого самоврядування у 2018-2019 навчальному році виплачуються 126 стипендій та 567 премій обдарованим дітям.</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
Завдання 3. Розвиток професійної освіти відповідно до потреб регіонального ринку праці, у тому числі розвиток системи освіти впродовж життя		
15.	Оптимізація мережі закладів професійної (професійно-технічної) освіти і підвищення їх наповнюваності шляхом реорганізації та укрупнення.	У рамках реалізації Плану розвитку професійної (професійно-технічної) освіти на 2016-2018 роки, на виконання наказів Міністерства освіти і науки України від 14.06.2018 № 647, № 648 «Про реорганізацію закладів професійної (професійно-технічної) освіти Чернігівської області», від 26.06.2018 № 699 «Про реорганізацію закладів професійної (професійно-технічної) освіти міста Чернігова» оптимізовано Ніжинський професійний ліцей побуту та сервісу Чернігівської області, Професійно-технічне училище № 33 с. Мрин та Чернігівський професійний ліцей побуту шляхом їх приєднання до більш потужних державних закладів професійної (професійно-технічної) освіти. Такі кроки зумовлені необхідністю підвищення якості підготовки робітничих кадрів, укрупнення освітніх закладів, оптимального використання їх матеріально-технічних, кадрових, навчально-методичних ресурсів.
16.	Забезпечення умов для отримання якісної професійної (професійно-технічної) освіти шляхом осучаснення матеріально-технічної бази та оновлення змісту.	За державної підтримки на базі ДНЗ «Ніжинський професійний аграрний ліцей Чернігівської області» модернізовано освітнє середовище шляхом створення Регіонального навчально-практичного центру зварювальних технологій, що сприятиме підвищенню рівня компетентності випускників закладів професійної (професійно-технічної) освіти. У створення Центру інвестовано понад 2,3 млн грн державної субвенції, 580,0 тис. грн з обласного бюджету та 509,0 тис. грн власних надходжень закладу. Окрім того, упродовж 2018 року за рахунок власних надходжень створено 8 навчальних кабінетів, дооблаштовано 2 робочих місця; для навчальних цілей придбано: обприскувач рослин, косарку тракторну, 11 персональних комп'ютерів, 5 мультимедійних проекторів, 7 принтерів, запчастини та пально-мастильні матеріали для сільськогосподарської техніки і автотранспортних засобів, спортінвентар, стенди, маркерні дошки, робочий інструмент витратні матеріали, спецодяг для учнів. Всього освоєно близько 2,0 млн грн. Упровадження інноваційних виробничих досягнень в освітній процес відбувалося шляхом співпраці з підприємствами – замовниками кадрів, виробниками сучасних матеріалів, інструменту та торгівельними фірмами, що їх реалізують; вивчення галузевих інформаційних матеріалів, відвідування відповідних Всеукраїнських виставок тощо. З урахуванням вивченого внесено зміни до змісту робочих навчальних програм з конкретних професій. Окрім того, з 01.09.2018 професійна та загальноосвітня підготовка новоприйнятого контингенту учнів у закладах професійної (професійно-технічної) освіти області здійснюється на основі Стандартів професійної (професійно-технічної) освіти за компетентнісно-модульним принципом та Типової освітньої програми загальної середньої освіти III ступеня. До початку 2018/19 н.р. розроблено 29 освітніх програм.
17.	Посилення профорієнтаційної роботи.	З метою популяризації актуальних на ринку праці професій та спеціальностей, сприяння

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>формуванню професійних намірів школярів, спрямування їх до усвідомленого вибору професії в закладах професійної (професійно-технічної) освіти області проведено Дні відкритих дверей для випускників 9-х, 11-х класів закладів загальної середньої освіти.</p> <p>Підняття престижу робітничих професій сприяв віртуальні флешмоби серед учнів випускних курсів закладів професійної (професійно-технічної) освіти через соціальні мережі Фейсбук та Інстаграм: «Я – кваліфікований робітник! Я матиму роботу! А ти?», «Навчайся та працюй в Україні», «Наш гуртожиток – найкращий». Пропагування робітничих професій здійснювалось через інформаційні електронні табло та сітілайти на центральних вулицях міста Чернігова.</p> <p>19.04.2018 учні шкіл міста Чернігова мали можливість ознайомитись із різноманітними робітничих професій, закладами професійної (професійно-технічної) освіти, умовами вступу до них та особливостями навчання на Ярмарку професій, який проведено на базі Обласного палацу дітей та юнацтва. Профорієнтаційні заходи також пройшли у містах Ніжин, Прилуки, Сновськ, Мена, Городня, Носівка, Борзна.</p> <p>02.09.2018 в Центральному парку культури та відпочинку Чернігова відбувся бізнес-фест «Разом до успіху», приурочений до Дня підприємця. До заходу долучилась і профтехосвіта освіти Чернігівщини, яка готує робітничі кадри, у тому числі для суб'єктів малого і середнього підприємництва. Відвідувачам презентовано, широкий спектр професій різних галузей економіки й сфери побуту, можливість їх набуття в закладах професійної освіти; проведено майстер-класи з професій: «Перукар», «Візажист», «Манікюрник», «Муляр», «Штукатур», «Кондитер».</p>
<i>Завдання 4. Підвищення якості і конкурентоспроможності вищої освіти</i>		
18.	Створення умов для підвищення якості підготовки фахівців з урахуванням вимог регіонального ринку праці.	<p>На шляху підвищення якості підготовки фахівців відбувається поступова оптимізація мережі закладів освіти області, на вимогу часу зазнає коректив спектр напрямів підготовки спеціалістів у закладах вищої освіти області.</p> <p>Заклади вищої освіти області здійснюють підготовку фахівців за новими спеціальностями та спеціалізаціями, що мають попит на ринку праці.</p>
19.	Сприяння створенню умов для розвитку здібностей студентів у процесі навчання та участі в науковій роботі.	<p>Координацію і організацію науково-дослідної роботи студентів здійснюють такі підрозділи: Рада молодих вчених, Наукове товариство студентів та аспірантів, до складу яких входять студенти, магістранти, аспіранти та молоді викладачі. На базі закладів вищої освіти області працюють творчі науково-дослідницькі групи та гуртки. Для студентів та молодих вчених проводяться «Літні польові школи» на базі екологічних та археологічних експедицій.</p> <p>Студенти беруть участь у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт з природничих, технічних і гуманітарних наук, а також у Всеукраїнських студентських олімпіадах. Молоді вчені постійно публікують власні наукові статті. На базі університетів області організовуються студентські наукові конференції.</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		Троє молодих вчених Чернігівського національного технологічного університету отримують стипендію Кабінету Міністрів України молодих вчених.
5.6. Культура і туризм		
Завдання 1. Розвиток культури і мистецтв		
.	Проведення на належному організаційному та творчому рівні культурно-мистецьких заходів з нагоди державних свят, пам'ятних дат, ювілеїв, фестивалів та конкурсів.	За 2018 рік проведено: Зимовий фольклорний фестиваль «Коза», Різдвяно-новорічні заходи, заходи до 100-річчя бою під Крутами, Заходи до дня Соборності України, «Чернігівське земляцтво», зимовий бардівський фестиваль, відкриття музею «Чернігівщина – подорож крізь віки», культурно-патріотичний захід День пам'яті «Героїв Дебальцевого», заходи до 75-х роковин Корюківської трагедії, Всеукраїнський конкурс учнівської творчості «Об'єднаймо ж, брати мої», Обласний фестиваль-конкурс «Надія-2018», Всеукраїнський захід «Біда не зламала, біда об'єднала», День українського добровольця, участь філармонійного центру в культурно-мистецькому проєкті «Мистецький Донбас», теоретичну олімпіаду в рамках обласних конкурсів серед учнів мистецьких шкіл області, обласне свято-конкурс " Діти, що читають - майбутнє України" (в рамках всеукраїнського конкурсу "Найкращий читач року") та багато інших.
2.	Постановка нових вистав та концертних програм, активізація гастрольно-концертної діяльності.	За 2018 рік репертуар театральних-видовищних підприємств поповнився 64 новими концертними та театралізованими концертними програмами, 30 виставами. За 2018 рік на постановку нових вистав та концертних програм театральних-видовищними підприємствами витрачено коштів від власної діяльності 1,1 млн грн.
3.	Підтримка розвитку культурно-мистецьких закладів.	Бібліотечні фонди поповнились на 3004 примірники книг, 1243 примірників журналів та 303 комплекти газет. На виконання Програми оновлення та розвитку Менського зоологічного парку загальнодержавного значення на 2016-2020 роки з обласного бюджету використано 7,3 млн грн. Потягом 2018 року за кошти обласного бюджету проведено капітальні ремонти на об'єктах культури та мистецтв обласного підпорядкування: гуртожитку Ніжинського коледжу культури і мистецтв ім. М.Заньковецької; адміністративної будівлі КЗ «ОМЦ контролю та технічного нагляду закладів культури і туризму» ЧОР; головної сцени Чернігівського обласного академічного музично-драматичного театру ім. Т.Г.Шевченка. Також проведено поточний ремонт кабінету в будівлі музичного коледжу ім. Л.М.Ревуцького, приміщень обласного молодіжного театру; будівлі обласного філармонійного центру фестивалів та концертних програм; пожежної сигналізації у будівлі обласної бібліотеки для юнацтва; виставкових залів та кабельної лінії історичного музею ім. В.В.Тарновського. Поповнено музейні фонди історичного музею ім. В.В.Тарновського (ювілейні та пам'ятні монети); придбано музичне обладнання та костюми обласним філармонійним центром фестивалів та концертних програм,

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		а також оргтехніку для обласних бібліотек, історичного музею ім. В.В.Тарновського.
4.	Проведення обласних конкурсів і фестивалів серед учнів початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів.	Протягом 2018 року проведено 22 обласних та всеукраїнських конкурси, в яких взяли участь 127 дитячих колективів та 3513 учнів ПСМНЗ. Використано 44,34 тис. грн з обласного бюджету.
5.	Підвищення кваліфікації працівників культури і мистецтв в Чернігівському інституті мистецтв та менеджменту культури Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. Проведення семінарських занять для працівників культури.	За 2018 рік 401 працівник культурно-мистецької сфери підвищив кваліфікацію. КЗ «Обласний центр народної творчості» ЧОР проведено вісім семінарів: «Нові комп'ютерні технології в організації та фінансовій допомозі діяльності закладів культури»; «Фотомистецтво»; «Модернізація клубних закладів. Сучасний стан та перспективи»; «Гранти як додаткова можливість фінансування закладів культури»; «Розвиток хореографічного мистецтва в умовах сьогодення»; «Пріоритетні напрямки організаційно-методичної роботи районних, міських будинків культури та закладів культури, підпорядкованих ОТГ»; семінар-практикум для керівників вокально-хорових та інструментальних колективів області; семінар-виставка робіт майстрів з лозоплетіння, соломки та рогози на тему «Українська народна казка».
Завдання 2. Популяризація туристично-рекреаційного потенціалу Чернігівщини		
6.	Організація та проведення рекламно-інформаційних турів для представників туристичної галузі та ЗМІ.	У 2018 році проведено 4 рекламно-інформаційні тури по Чернігівській області. Зокрема, для представників туристичної сфери Чернігівської області у рамках відкриття музею-виставки «Чернігівщина – подорож крізь віки» (с. Калитянське Чернігівського району) та по Куликівському району; для туристичних операторів України та окремо для туроператорів Гомельської області Республіки Білорусь.
7.	Виготовлення інформаційно-довідкової продукції про туристичний потенціал Чернігівщини.	Видано 10 різновидів друкованої інформаційно-довідкової продукції: «Музей: Чернігівщина – подорож крізь віки», «Пам'ятки домонгольської доби», «Активний та екстремальний відпочинок на Чернігівщині», «Чернігівщина: історичні міста і селища» (українською та англійською мовами), «Голубі озера», «Календар подій», «Старі майстри», «Туристичний каталог», оновлено каталог «Музеї та заповідники Чернігівщини».
8.	Участь у міжнародних, всеукраїнських та регіональних презентаціях та виставково-ярмаркових заходах.	Взято участь у 24-й виставці УІТТ: «Україна – Подорожі та туризм 2018», Міжнародній виставці «Весна в Гомелі - 2018» та Міжрегіональній туристичній виставці «Кіровоградщина запрошує» у рамках IV Центральноукраїнського туристичного фестивалю та Міжнародному туристичному салоні «Україна»
Завдання 3 .Розвиток сільського та фестивального (подієвого) видів туризму		
9.	Проведення семінарів-практикумів у сфері сільського зеленого та інших видів туризму.	Проведено виїзні семінари з питань розвитку сільського зеленого туризму в Чернігівській області на базі садиби «Андріївські озера» та туристичного комплексу «Голубі озера», дискусію «Екологічний та активний туризм Чернігівщини: реалії, перспективи, тенденції» (с.Беремицьке Козелецького району); семінар-тренінг «Реалізація вимог ЄС щодо технічного

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		регулювання в Україні (аграрний сектор, харчова промисловість, туризм)».
10.	Забезпечення туристичної складової під час проведення культурно-мистецьких заходів в області.	Туристичний потенціал області був представлений на виставках, які проходили під час літературно-мистецького свята «Нетлінне слово» (м. Новгород-Сіверський), «День Десни» (м. Чернігів), фестивалю традиційної слов'янської культури та бойових єдиноборств «Київська Русь», Міжнародного фестивалю авторської пісні на Голубих озерах та свята Івана Купала (с. Олешня) та інших заходах.

Завдання 4. Збереження та облік пам'яток містобудування та архітектури, садово-паркового мистецтва

11.	Проведення паспортизації об'єктів містобудування та архітектури, садово-паркового мистецтва Чернігівської області.	На державному обліку в області перебуває 309 пам'яток містобудування та архітектури, садово-паркового мистецтва. З них 135 – пам'яток національного значення, 174 – місцевого значення. Діє обласна програма паспортизації об'єктів культурної спадщини містобудування та архітектури, садово-паркового мистецтва Чернігівської області на 2013-2020 роки. Направлено листи користувачам і власникам пам'яток щодо необхідності проведення паспортизації об'єктів культурної спадщини містобудування та архітектури, розташованих на території Чернігівської області.
-----	--	---

5.7. Фізична культура і спорт

Завдання 1. Створення умов для формування здорового населення

1.	Проведення в населених пунктах області спортивних та фізкультурно-оздоровчих заходів серед усіх верств населення.	<p>Для забезпечення оптимальної рухової активності різних вікових груп населення фізкультурно-спортивними товариствами, центрами «Спорт для всіх» спільно з обласним відділенням НОК України проведено масові фізкультурно-оздоровчі і спортивні заходи такі, як: змагання «Веселі старты», «Мама, тато, я – спортивна сім'я», Олімпійський день, Олімпійський тиждень, Олімпійське лелечення, «Хто ти майбутній олімпієць», «Повір у себе», «Краще спортивне село», галузеві Спартакіади трудящих, тощо.</p> <p>Для інвалідів, учасників АТО та інших вразливих категорій громадян Чернігівським регіональним центром з фізичної культури і спорту інвалідів «Інваспорт» проведено 16 спортивних заходів, спрямованих на реабілітацію спортсменів з інвалідністю засобами фізичної культури і спорту та забезпечено участь 48 команд у всеукраїнських і міжнародних змаганнях.</p> <p>У 2018 році продовжено реалізацію проектів фізкультурно-спортивного спрямування за участі громадських організацій області, для реалізації яких надається фінансова підтримка за рахунок бюджетних коштів. Для дольової участі у реалізації проектів освоєно 169,5 тис. грн коштів обласного бюджету</p> <p>Задля підвищення рівня фізичної підготовки молоді до проходження служби у Збройних Силах України на базі 71-ї танкової бригади в смт Гончарівське проведено Спартакіаду допризовної</p>
----	---	---

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>молоді під гаслом «Я патріот», в якій взяли участь 25 команд з міст і районів області.</p> <p>З метою пропаганди здорового способу життя серед депутатів усіх рівнів та державних службовців шляхом залучення до занять фізичною культурою і спортом були проведені VIII обласна літня Спартакіада депутатів обласної, міських, районних, сільських та селищних рад та XVIII обласна Спартакіада державних службовців і працівників органів місцевого самоврядування.</p>
2.	<p>Виконання заходів з реалізації в області Національної стратегії з оздоровчої рухової активності «Рухова активність – здоровий спосіб життя – здорова нація».</p>	<p>План заходів на 2018 рік з реалізації в області Національної стратегії з оздоровчої рухової активності, затверджений розпорядженням голови облдержадміністрації від 29.09.2017 № 500 виконано повністю, звіт про результати його виконання оприлюднено на офіційному веб-сайті Департаменту сім'ї, молоді та спорту обласної державної адміністрації (http://dsms.cg.gov.ua).</p> <p>Зокрема, проведено щорічне оцінювання фізичної підготовленості населення. На добровільних засадах власну фізичну готовність оцінили понад 3000 працівників трудових колективів. Щорічне оцінювання учнівської та студентської молоді пройшло 42430 учнів із 496 загальноосвітніх навчальних закладів, 2378 учнів із 15 професійно-технічних навчальних закладів, 4420 студентів із 17 вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації, 5691 студент із 4 вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації .</p>
3.	<p>Забезпечення функціонування та удосконалення мережі закладів фізичної культури і спорту.</p>	<p>До мережі спортивних закладів області входять 46 дитячо-юнацьких спортивних шкіл, з них 5 спеціалізованих дитячо-юнацьких шкіл олімпійського резерву з контингентом учнів 14793 особи, 2 школи вищої спортивної майстерності – 234 особи, 119 спортивних та фізкультурно-оздоровчих клубів з контингентом 14887 осіб, 70 громадських організації фізкультурно-спортивного спрямування в яких систематично займається 959 осіб. Розвивається 80 видів спорту, з яких 30 олімпійських. Найпопулярнішими видами в області є футбол (займається 6,4 тис.осіб), легка атлетика (2,6 тис.осіб), волейбол (2,4 тис.осіб), стрільба кульова (1,1 тис.осіб), бокс (1 тис.осіб), боротьба дзюдо (806 осіб), настільний теніс (797 осіб), баскетбол (790 осіб) і шахи (767 осіб).</p> <p>Різними видами спорту у спортивних школах, секціях, клубах систематично займаються 25,6 тис. осіб. Всього спортивною, фізкультурно-оздоровчою і реабілітаційною роботою охоплено 89,5 тис. осіб. Систематичними заняттями у спортивних школах охоплено 15,4 % дітей і учнівської молоді віком 6-18 років.</p>
4.	<p>Будівництво, реконструкція і ремонт спортивних споруд, оснащення їх сучасним інвентарем і обладнанням.</p>	<p>Виконано основну частину робіт з капітальної реконструкції по двох перехідних з 2017 року спортивних об'єктах за рахунок коштів державного Фонду регіонального розвитку:</p> <p>реконструкція стадіону «Юність» Спеціальної дитячо-юнацької школи олімпійського резерву з футболу «Юність» в м.Чернігові; реконструкція кінотеатру «Літній» під спортивний зал в м.Новгород-Сіверський.</p> <p>За рахунок коштів приватного інвестора продовжено виконання будівельних робіт з</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		капітальної реконструкції спорткомплексу «Хімік» в м.Чернігові (5 млн.грн). Виготовлено проектно-кошторисну документацію на капітальну реконструкцію стадіону «Локомотив» в м.Чернігові (206,9 тис.грн).
5.	Будівництво в населених пунктах області міні-футбольних полів зі штучним покриттям для масового використання.	Згідно з державною програмою «Будівництво футбольних полів зі штучним покриттям в регіонах України» протягом 2018 року в області збудовано 11 міні-футбольних полів зі штучним покриттям (перехідні з 2017 року) на умовах співфінансування на загальну суму 15706,8 тис. грн (у т.ч. з державного бюджету 8734,0 тис. грн і місцевого 6972,8 тис.грн). Крім того збудовано ще 5 таких майданчиків, 3 з яких за рахунок місцевих бюджетів (у т.ч. 1 перехідний з 2017 року) і 2 за рахунок залучених позабюджетних асигнувань.
6.	Запровадження на діючих спортивних спорудах, у т.ч. на базах олімпійської підготовки, енергозберігаючих технологій.	На всіх спортивних спорудах, на яких здійснюється капітальна реконструкція і на спорудах, які будуються, застосовуються енергозберігаючі технології. Зокрема, під час капітальної реконструкції стадіону «Юність» СДЮШОР з футболу «Юність» в м.Чернігові та реконструкції кінотеатру «Літній» під спортивний зал в м.Новгород-Сіверський.
Завдання 2. Виконання планів підготовки провідних спортсменів Чернігівщини до зимових 2018 року Олімпійських і Паралімпійських ігор у м. Пхьончхан (Південна Корея), чемпіонатів світу та Європи		
7.	Забезпечення фінансування участі провідних спортсменів області у відбіркових і контрольних змаганнях, передбачених індивідуальними планами підготовки до зимових 2018 року Олімпійських і Паралімпійських ігор у м. Пхьончхан (Південна Корея).	Четверо представників області взяли участь в зимових 2018 року Олімпійських (Артем Прима, Сергій Семенов, Ірина Варвинець і Артем Тищенко) та четверо в Паралімпійських іграх (Ігор Рептюх, Дмитро Суярко, Борис Бабар і Василь Потапенко). Ігор Рептюх завоював золоту, срібну і бронзову медалі в змаганнях з біатлону і лижних гонок. На проведення навчально-тренувальних зборів і змагань з олімпійських видів спорту в області використано 4838,3 тис. грн. Крім того, на забезпечення діяльності 2-х обласних ШВСМ з обласного бюджету використано 9533,7 тис.грн. Обласною ДЮСШ для інвалідів проведено 19 навчально-тренувальних зборів та 10 спортивних заходів з метою підготовки спортсменів-інвалідів до зимових Паралімпійських ігор на суму 13,8 тис. грн. Загалом на проведення спортивних заходів за участі спортсменів з інвалідністю використано 252 тис.грн.
8.	Придбання провідним спортсменам необхідних предметів екіпіровки, інвентарю і обладнання, медичних, відновлювальних та вітамінних препаратів і технічних засобів відповідно до потреби.	Для провідних спортсменів області придбано спортивного інвентарю і обладнання на загальну суму 516,4 тис. грн, зокрема: пістолет пневматичний (49,9 тис. грн), гвинтівка пневматичні (2 од – 40 тис.грн), мати татамі для боротьби (10 шт. –21 тис. грн), черевики для стрільби (2 пари 10 тис. грн), балон стислого повітря (2 од. –16,3 тис.грн.), кімоно для дзюдо (1 шт –5 тис. грн), тренажер багатофункціональний (1 шт – 48 тис. грн.), накладки тенісні (15 шт. – 23,2 тис.грн.), м'ячі тенісні (150 шт – 9,9 тис.грн.), кулі пневматичні (40 тис. шт – 20 тис.грн.), набой малокаліберні (4 тис. шт.– 20 тис. грн), установки мішені для стрільби з пістолета (4 шт. – 49,6 тис.грн.), лижі бігові спортивні для змагань (3 пари –29,7 тис.грн), груша боксерська (1 шт. –15 тис.грн) та інше.
9.	Розв'язання соціально-побутових проблем і створення максимально	Всім учасникам зимових 2018 року Олімпійських ігор в м. Пхьончхані виділено земельні ділянки в районі с.Олександрівка Чернігівського району.

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	сприятливих умов для тренувань провідним спортсменам, кандидатам на участь в зимових 2018 року Олімпійських і Паралімпійських ігор у м. Пхьончхан (Південна Корея).	Завдяки придбанню нового якісного інвентарю і обладнання суттєво покращено умови для тренувань провідних спортсменів.
5.8. Розвиток інформаційного простору		
Завдання 1. Зміцнення інформаційної галузі Чернігівщини		
1.	Реалізація проекту «Школа молодого журналіста». Проведення семінарів, засідань за «круглим столом», інших заходів з метою підвищення професійного рівня журналістів.	Кошти на реалізацію проекту «Школа молодого журналіста» в обласному бюджеті на 2018 рік не передбачені, відповідні заходи не проводилися. З метою підвищення професійного рівня журналістів Департаментом інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю облдержадміністрації 23 березня проведено круглий стіл «Телерадіопростір Чернігівської області: цифрове мовлення, розвиток радіомовлення та захист прикордоння». 18 квітня та 22 серпня проведено засідання ГО «Асоціація регіональних ЗМІ» з актуальних питань життєдіяльності друкованих видань області, взаємодії місцевих друкованих ЗМІ та ПАТ «Укрпошта». 20 квітня забезпечено медійний супровід прес-туру до Чернігівщини журналістів Дніпропетровської, Тернопільської, Львівської, Волинської, Закарпатської, Чернівецької, Донецької та Луганської областей у рамках проекту «Реформи в Україні очима журналістів регіональних медіа» Харківського прес-клубу та ГО «Інтерньюз-Україна».
2.	Проведення форуму працівників ЗМІ з нагоди Дня журналіста.	7 червня з нагоди Дня журналіста спільно з обласною організацією Національної спілки журналістів України, «Професійною спілкою працівників мас-медіа міста Чернігова» та ГО «Асоціація регіональних ЗМІ» проведено відкритий форум медійників Чернігівщини, в якому взяли участь понад 50 журналістів з різних видань області. На конкурс «МедіаЧе» цього року подано 43 роботи, визначено 10 фіналістів, 4 переможців та 1 лауреата заохочувальної премії в номінаціях: «Реформи на Чернігівщині», «Чернігівщина патріотична», «Молодь Чернігівщини», «Децентралізація на Чернігівщині» та «Чернігівщина: голос спільноти».
3.	Надання фінансової підтримки друкованим виданням «Сіверянський літопис», «Літературний Чернігів», «Живи з надією».	Упродовж 2018 року надано фінансову підтримку: науковому журналу «Сіверянський літопис» - 90 тис. грн (6 номерів (№№1-2 у спареному вигляді) загальним накладом 1500 примірників); журналу «Літературний Чернігів» - 60 тис. грн (2 номери загальним накладом 1200 примірників); газеті для людей з інвалідністю «Живи з надією» - 60 тис. грн (24 номери загальним накладом 26000 примірників).

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
Завдання 2. Забезпечення відкритості у діяльності органів влади, створення умов для реалізації на території області державної інформаційної політики та забезпечення інформаційних потреб населення		
4.	Проведення засідань тематичних прес-брифінгів в ОДА та засідань прес-клубу «Ділове слово».	У 2018 році проведено 36 тематичних прес-брифінгів та 5 прес-конференцій керівників облдержадміністрації та її структурних підрозділів. Зокрема, розглядалися питання про реформування медичної галузі, а саме про хід підписання декларацій з сімейними лікарями в області та про переваги нових форм роботи в галузі, про шляхи протидії торгівлі людьми, про зміни до Порядку нарахування субсидій під час опалювального періоду та про стан призначення субсидій на Чернігівщині з урахуванням змін у законодавстві, про впровадження проекту «Нова українська школа» на теренах Чернігівщини, про новації законодавства, що стосуються управління багатоквартирними будинками тощо. Медіа-заходи супроводжувалися презентаціями, забезпечувалась їх пряма трансляція, матеріали за їх результатами розміщувалися на офіційному веб-сайті ОДА, а також розповсюджувалися серед ЗМІ області.
5.	Висвітлення діяльності облдержадміністрації та її структурних підрозділів у засобах масової інформації області.	Постійно забезпечувалось висвітлення діяльності облдержадміністрації та її структурних підрозділів на офіційному веб-сайті ОДА, а також сторінці Чернігівської ОДА в мережі Facebook (з коментарями керівництва ОДА та експертів, інфографіками, фото- та відеоматеріалами). Крім того, розсилка новин здійснювалася на місцеві ЗМІ: телерадіокампанії області, друковані ЗМІ, Інтернет-ресурси. Забезпечено висвітлення діяльності облдержадміністрації та обласної ради в обласних та районних друкованих ЗМІ області (101 публікація). У теле- та радіоефірах місцевих мовників на договірних засадах (у рамках обласної Програми підтримки розвитку інформаційної та видавничої сфер Чернігівщини на 2016–2020 роки) розміщувалися сюжети про основні напрямки і стан реалізації реформ в Україні та області, поточну діяльність облдержадміністрації та обласної ради, аносувалися значимі масові заходи обласного масштабу.
6.	Координація діяльності інформаційних служб РДА, МВК, ОТГ, територіальних підрозділів ЦОВВ. Проведення семінарів, засідань за «круглим столом», інших заходів з метою підвищення професійного рівня осіб, відповідальних за зв'язки з громадськістю.	У I півріччі 2018 р. проведено: - 2 лютого – навчальний семінар «Розвиток місцевого радіомовлення для представників ОТГ Чернігівщини (спільно з Чернігівським відокремленим підрозділом установи «Центр розвитку місцевого самоврядування» та представником Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення в області); - 20 лютого – навчальний семінар «Інформаційна діяльність громад» (спільно з Чернігівським відокремленим підрозділом установи «Центр розвитку місцевого самоврядування»); - 23 березня – круглий стіл «Розвиток радіомовлення — важлива складова розвитку громад» (у рамках візиту голови та членів Національної ради України з питань телебачення та

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>радіомовлення до Чернігівської області);</p> <p>- 04 вересня – навчання керівників/спеціалістів РДА, виконавчих комітетів міських рад, відповідальних за інформаційну діяльність та комунікації з громадськістю у рамках тематичного короткотермінового семінару на тему «Основи державної політики сприяння розвитку громадянського суспільства України та залучення громадян до діяльності органів місцевої влади, висвітлення роботи органу влади в соціальних мережах».</p> <p>Забезпечено реалізацію на території області загальнодержавних інформаційних кампаній, розміщення соціальної реклами.</p> <p>За потреби надавалися консультації задля забезпечення більш ефективної реалізації державної інформаційної політики, взаємодії зі ЗМІ, підготовки інформаційних матеріалів.</p>
7.	Виготовлення та розміщення соціальної реклами.	<p>Упродовж 2018 року на зовнішніх рекламних носіях у районах та містах обласного значення розміщувалися білборди та сітілайти з нагоди визначних та пам'ятних дат: до Новорічних та Різдвяних свят, Дня Соборності України, Дня пам'яті Героїв Крут, Дня Героїв Небесної Сотні, до 75-х роковин Корюківської трагедії, до 100-річчя Української революції 1917-1921 років, Дня пам'яті та примирення та Дня Перемоги, Дня Конституції України, а також у рамках інформаційних кампаній «Я маю право», «Бранці Кремля», «Разом проти корупції», «Поєднані: різні часи – одна Україна», «Емір-Усеїн Куку – правозахисник з окупованого Криму», «Посада: простий українець».</p> <p>Забезпечено друк та розміщення соціальної реклами за результатами звернень громадських організацій та благодійних фондів. Так, розміщувались білборди на підтримку руху захисту української мови, щодо популяризації Збройних Сил України, щодо прем'єрного показу та прокату документального фільму «Міф», до 80-річчя від дня народження В'ячеслава Чорновола, у рамках соціальної програми Марини Порошенко «Інклюзивна освіта».</p> <p>Упродовж 2018 року на території області розміщено понад 800 білбордів та понад 150 сітілайтів із соціальною рекламою.</p>
8.	Забезпечення сурдоперекладу інформаційних передач Чернігівської ОДТРК.	<p>Сурдоперекладом супроводжувалися щоденні випуски новин у телефілії філії НСТУ «Чернігівська регіональна дирекція». Оплата послуг сурдоперекладачів здійснювалася за кошти обласного бюджету в рамках обласної Програми підтримки розвитку інформаційної та видавничої сфер Чернігівщини на 2016–2020 роки. Профінансовано 30,4 тис. грн, забезпечено сурдопереклад 2880 хвилин мовлення.</p>
Завдання 3. Популяризація книжкової продукції Чернігівщини та збагачення її асортименту		
9.	Забезпечення видання суспільно значущих творів місцевих авторів, їх розповсюдження серед бібліотек області та поширення іншими шляхами.	<p>У рамках Програми підтримки розвитку інформаційної та видавничої сфер Чернігівщини на 2016-2020 роки, з метою випуску книг місцевих авторів проведено щорічний обласний конкурс рукописів місцевих авторів.</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
10.	Залучення книжкової продукції Чернігівщини до представлення на виставкових заходах різного рівня.	Кошти на участь у виставкових заходах у рамках обласної Програми підтримки розвитку інформаційної та видавничої сфер Чернігівщини на 2016-2020 роки в обласному бюджеті на 2018 рік не передбачені. Разом з тим, місцеві видавці, видавничі організації та творчі спілки письменників регулярно інформувалися про заплановані в Україні виставкові заходи загальнонаціонального та міжнародного рівня, за потреби їм надавалася необхідна методична допомога.
5.9. Розвиток громадянського суспільства		
Завдання 1. Забезпечення тісної взаємодії між органами виконавчої влади області та інститутам громадянського суспільства		
1.	Підтримка роботи Громадської ради при облдержадміністрації, інших консультативно-дорадчих органів.	<p>У 2018 році відбулось три засідання Громадської ради та одні збори. Також Громадська рада організувала три засідання за «круглим столом» на теми: «Екологічна складова реформи децентралізації (регіональний аспект)», «Перші кроки реформування первинного рівня охорони здоров'я та невідкладної меддопомоги, в т.ч. медичної допомоги дітям», «Соціально-психологічні аспекти взаємодії освітніх закладів з батьками в контексті інклюзивного навчання».</p> <p>Питання, які постійно знаходяться в центрі уваги Громадської ради: розбудова комунального закладу «Регіональний ландшафтний парк «Ялівщина» Чернігівської обласної ради; забезпечення потреб закладів охорони здоров'я області донорською кров'ю, її компонентами і препаратами; реформування сфери охорони здоров'я; питання екології; включення пам'яток Чернігівщини до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО (обрання номінації, підготовка пакету документів для подання заявки); інформаційна безпека.</p> <p>Облдержадміністрація розпочала роботу зі створення Громадської ради нової каденції. 20 грудня 2018 року створено ініціативну групу у складі 14 осіб з підготовки установчих зборів для формування нового складу Громадської ради при ОДА.</p> <p>У 2018 році забезпечено роботу Координаційної ради з питань сприяння розвитку громадянського суспільства при ОДА – відбулося три засідання Координаційної ради (20 березня та 20 червня, 21 грудня).</p> <p>Під час засідань розглядалися питання про виконання плану заходів на 2018 рік та розробки плану заходів на 2019 рік щодо реалізації в Чернігівській області Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2016—2020 роки; про досвід України щодо залучення ОГС до надання соціальних послуг та про впровадження обласної Програми залучення організацій громадянського суспільства до надання соціальних послуг за рахунок бюджетних коштів.</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
Завдання 2. Сприяння діяльності інститутами громадянського суспільства області у їх діяльності		
2.	Проведення конкурсу програм (проектів, заходів) для інститутів громадянського суспільства області, сприяння у реалізації громадських проектів.	У 2018 році реалізовано 7 проектів ІГС – переможців конкурсу з визначення програм (проектів, заходів), розроблених ІГС, на виконання (реалізацію) яких надана фінансова підтримка з обласного бюджету: Громадська організація «Чернігів Європейський»; проект «Історичний квест «Патріоти Чернігівщини»; Громадська організація «Епоха свідомості»; проект соціально-психологічної реінтеграції жінок, що перебувають у конфлікті із законом «Калиновою дорогою змін»; Новгород-Сіверська районна громадська організація «Княжий ГРАД»; проект «Living lesson» (живий урок); Громадська організація «Громадське телебачення: Чернігів»; проект «Разом за життя» ; Міська громадська організація «Асоціація безперервної фахової освіти «АТЕНЕУМ»; проект «Чернігівці в Українській Революції»; Асоціація регіональних засобів масової інформації; проект: «Децентралізація у медіа: доступно, достовірно, актуально» ; Громадська організація «Громадське телебачення: Чернігів»; проект «Реформа медицини стосується кожного!». Загалом у 2018 році на виконання проектів ІГС з обласного бюджету виділено 170,94 тис. гривень.
3.	Сприяння інститутам громадянського суспільства у проведенні громадських моніторингів, здійсненні громадських та антикорупційних експертиз.	У 2018 році запити від інститутів громадянського суспільства щодо здійснення громадських та антикорупційних експертиз, проведення громадських моніторингів не надходили.
4.	Сприяння поширенню в області меценатства та волонтерського руху. Проведення щорічного обласного конкурсу «Благодійник року» імені меценатів Тарновських.	Надано сприяння об'єднанням громадян у проведенні заходів (організація презентацій, семінарів, інших публічних акцій). Інформація про їхню діяльність, проекти соціального спрямування поширювалася у ЗМІ та Інтернет-просторі області. У рамках проведення щорічного обласного конкурсу «Благодійник року» імені меценатів Тарновських відзначено 40 номінантів у 7 номінаціях: «Благодійник року- всеукраїнська бізнес-структура», «Благодійник року - регіональна бізнес-структура», «Благодійник року - неприбуткова організація», «Благодійник року - благодійник-початківець», «Благодійник року - представник малого бізнесу», «Благодійник року - приватна особа», «Благодійник року - волонтер». Урочиста церемонія нагородження відбулася 6 грудня в Чернігівському обласному художньому музеї імені Григорія Галагана.
5.	Надання інформаційної підтримки інститутам громадянського суспільства.	У 2018 році надано підтримку (інформаційну, сприяння в реалізації проектів) інститутам громадянського суспільства: благодійній організації «Чернігівське відділення благодійної організації «Всеукраїнська Мережа людей, які живуть з ВІЛ/СНІД»; громадській організації «Асоціація регіональних засобів масової інформації»; Всеукраїнській громадській організації «Зробимо Україну чистою!»; обласній організації ветеранів України; обласному відділенню Української спілки в'язнів-жертв нацизму (УСВЖН); обласному відділенню УСВА (воїнів-

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		інтернаціоналістів); громадській організації «Єдина родина Чернігівщини»; громадській організації «Центр «Доброчин»; громадській організації «Родина воїна»; обласній організації Національної спілки журналістів України; громадській організації «Центр «Апельсин».
6. Природокористування, екологічна безпека		
6.1. Використання природних ресурсів		
Завдання 1. Ефективне використання водних ресурсів		
1.	Забезпечення експлуатації міжгосподарських державних меліоративних систем.	Упродовж 2018 року державними експлуатаційними водогосподарськими організаціями Деснянського БУВР проведено ремонт 282 гідротехнічних споруд, 42 гідропостів на міжгосподарській меліоративній мережі, видалено чагарник на 772,8 км міжгосподарської мережі каналів, підготовлено до включення в роботу 4 державні насосні станції, відремонтовано 16 гідротехнічних споруд на внутрішньогосподарській меліоративній мережі.
2.	Забезпечення державного управління водними ресурсами і проведення моніторингу вод.	За 2018 рік водогосподарськими організаціями Деснянського БУВР забезпечено виконання спостережень за гідрохімічними та радіологічними показниками на 13 водних об'єктах по 20 створах. Проведено 5288 вимірювання показників якості поверхневих вод. Аналіз якісного стану поверхневих вод засвідчив, що значних змін у гідрохімічному стані контрольованих поверхневих водних об'єктах порівняно з відповідним періодом попередніх років не відбувалось.
Завдання 2. Ефективне використання лісових ресурсів, поліпшення якісного складу лісів		
3.	Проведення заходів з боротьби зі шкідниками лісу, рубок формування і оздоровлення лісів.	За 2018 рік біологічні заходи по боротьбі зі шкідниками лісу проведені на площі 22,6 га, рубки формування і оздоровлення лісів проведено на площі 23,1 тис.га
4.	Відтворення лісів на землях лісового фонду (зокрема на площах суцільних рубок).	Відтворення лісів проведено на площі 6,2 тис. га.
5.	Встановлення лімітів використання лісових ресурсів при заготівлі другорядних лісових матеріалів та здійсненні побічних лісових користувань на 2018 рік.	Розпорядженнями голови облдержадміністрації від 26.12.2017 № 698 та від 12.06.2018 №328 встановлено ліміти використання лісових ресурсів при заготівлі другорядних лісових матеріалів та здійсненні побічних лісових користувань.
Завдання 3. Раціональне використання земельних ресурсів		
6.	Проведення робіт з оновлення нормативної грошової оцінки земель	Протягом 2018 року оновлена технічна документація нормативної грошової оцінки земель по 51 населеному пункту. Оновлено нормативну грошову оцінку по земельним ділянкам

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	населених пунктів та розробки нормативної грошової оцінки земельних ділянок за межами населених пунктів.	сільгосппризначення на площі 17,5 тис. га, несільгосппризначення на площі 403,8 га.
6.2. Охорона навколишнього природного середовища та техногенна безпека		
Завдання 1. Зменшення негативного впливу відходів на довкілля, збереження і відтворення природного різноманіття		
1.	Утилізація та знешкодження непридатних до використання хімічних засобів захисту рослин на території області.	Протягом 2018 року заходи не проводилися через відсутність фінансування.
2.	Знешкодження рідких токсичних відходів, що розміщені в ставках-накопичувачах.	Комплексною цільовою програмою розвитку житлово-комунального господарства міста Чернігова на 2017-2020 роки, затвердженої рішенням Чернігівської міської ради від 28.02.2018 № 28/VII-3, передбачено захід «Рекультивация ставків-накопичувачів рідких промислових відходів (район Масани). Наприкінці 2018 року було укладено договір по розробці проектної документації по вищезазначеному об'єкту.
3.	Впровадження систем роздільного збирання відходів.	У 2018 році за рахунок коштів обласного фонду охорони навколишнього природного середовища (ОНПС) придбано прес для вторинної сировини м. Борзна на загальну суму 88,8 тис. грн. Частково налагоджено роздільне збирання твердих побутових відходів з розсортуванням для подальшої переробки корисних компонентів у населених пунктах 18 районів та містах Ніжин, Прилуки. За видами окремих компонентів твердих побутових відходів відсортовують полімери, скло, папір.
4.	Будівництво нових чи реконструкція існуючих об'єктів водовідведення та очисних споруд.	Протягом 2018 року освоєно 6,4 млн грн коштів Фонду охорони навколишнього природного середовища (ОНПС): завершено роботи по реконструкції очисних споруд в с. Снов'янка Чернігівського району; каналізаційних колекторів по вул.Галаганівській в м.Прилуки та вул. Незалежності в м.Ніжин; каналізаційної насосної станції в смт.Сосниця; проведення розчищення водойми № 1 в заплаві річки Остер в Козелецькому районі; розчищення водойми з метою поліпшення технічного стану та благоустрою в с.Єрків Козелецького району; тампонаж недіючих артезіанських свердловин в Корюківському та Семенівському районах.
5.	Проведення ліквідаційного санітарно-технічного тампонажу недіючих артезіанських свердловин.	У 2018 році за рахунок коштів обласного фонду ОНПС проведено роботи з тампонажу недіючих артезіанських свердловин у Корюківському (8 шт.) та Семенівському (11 шт.) районах області на загальну суму 1568,8 тис. грн.
6.	Запровадження системи природоохоронних заходів збереження біо- та ландшафтного різноманіття.	З метою захисту соснових ділянок території РЛП «Ялівщина» від верхівкового короїду, в 2018 році за кошти обласного фонду ОНПС проведено заходи з впровадження інтегрованих методів захисту лісу від стовбурових шкідників на загальну суму 193,6 тис. гривень.

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
7.	Розширення площі природно-заповідного фонду.	У 2018 році продовжувались роботи по створенню ландшафтного заказника загальнодержавного значення «Мурав'ївський» в Новгород-Сіверському районі, який стане ядром Деснянського біосферного резервату ЮНЕСКО в області. Створено ландшафтний заказник місцевого значення «Бакумова гора» в Прилуцькому районі площею 16 га.
Завдання 2. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій		
8.	Попередження виникнення пожеж, випадків загибелі та травмування людей на них.	<p>З метою зменшення кількості пожеж, випадків загибелі та травмування людей на них, мінімізації економічних збитків від пожеж, формування громадянського світогляду та громадської позиції підростаючого покоління у сфері пожежної безпеки, формування у дітей культури поводження з вогнем, залучення їх до дій, спрямованих на попередження пожеж, навчання діям при виникненні пожежі Управлінням ДСНС України в Чернігівській області та підпорядкованими підрозділами проводились різні заходи.</p> <p>Питання профілактики пожеж, надзвичайних подій за участю фахівців підрозділів 206 разів розглядалися на загальних зборах мешканців населених пунктів, були висвітлені у загальнонаціональних (664 матеріали), регіональних (1297) та районних (4534) виданнях. По Українському радіо інформацію передано 47 разів, по регіональному та ФМ - 452, по районному - 1319, по гучномовним вузлам об'єктів - 46675. По загальнонаціональних телеканалах сюжети демонструвалися 267 разів, по регіональних - 459, по районних - 678. Проводилась профілактична робота, направлена на підвищення рівня обізнаності підростаючого покоління з питань безпечної поведінки. Проведено етапи Всеукраїнського конкурсу "Безпека в житті - життя у безпеці", Всеукраїнського фестивалю Дружин юних пожежних.</p> <p>У травні та жовтні в професійно-технічних, загальноосвітніх та дошкільних закладах області проведено "Тиждень знань з основ безпеки життєдіяльності". Фахівці підпорядкованих підрозділів Управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій у Чернігівській області 2455 разів виступали перед дітьми та на загальних батьківських зборах, організовано виїзди пожежно-рятувальної техніки у дошкільні та загальноосвітні заклади, а також діти 1117 разів відвідували пожежно-технічну виставку Управління та пожежно-рятувальні підрозділи. В рамках проведення "Тижня знань з основ безпеки життєдіяльності" для учнів продемонстровані навчальні відеофільми, проведені різноманітні конкурси й вікторини з питань безпечної поведінки, учнівська молодь залучалась до проведення заходів пізнавальної громадської акції "Запобігти. Врятувати. Допомогти.".</p> <p>У 2018 році відпрацьовано 1525 населених пунктів, проінструктовано 495,9 тис. непрацюючих осіб. Рятувальниками проведено майже 7000 виступів у трудових колективах.</p> <p>Ініційовано виготовлення наочних матеріалів соціальної реклами з питань безпеки</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		життєдіяльності загальним тиражем 272,1 тис. примірників, які розповсюджувалися серед населення під час відпрацювання житлового сектору громадян, зимової риболовлі, місць масового відпочинку людей біля водойм, патрулювання лісопаркових зон та екологічних систем.
9.	Планування і реалізація заходів щодо запобігання виникненню надзвичайних ситуацій.	<p>Протягом 2018 року за призначенням проведено:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 22 лютого штабне тренування навчання з органами управління та силами ланок функціональних та територіальних підсистем єдиної державної системи цивільного захисту Чернігівської області щодо виконання завдання під час пропуску весняного льодоходу та повені; – 23-24 березня командно-штабне навчання з органами управління та сил ланок територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту населення і територій Сновського району (об'єднаної територіальної громади) у період загрози та виникнення пожеж у лісових масивах та на торфовищах; – 25 квітня тренування органів управління та сил цивільного захисту територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту населення і територій Чернігівської області та її ланок Прилуцького району та м. Прилуки у разі виникнення надзвичайної ситуації на території військової частини А4245 з практичним відпрацюванням заходів з оповіщення, евакуації, розміщення евакуйованого населення та забезпечення публічної громадської безпеки і порядку в евакуйованих населених пунктах Заїзд, Тихе та Петрівське; – 17-18 травня навчання органів управління, сил і засобів ланки територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту Срібнянського району у період загрози виникнення буревію та сильної зливи. <p>Здійснювалися організаційні заходи щодо запобігання загибелі людей на водних об'єктах області у зимовий період. Протягом лютого-березня були розглянуті всі надзвичайні ситуації і події, які сталися у весняно-літній пожежонебезпечний період 2017 року, та дії органів влади під час гасіння пожеж у природних екосистемах області.</p> <p>6 березня на засіданні обласної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій затверджений комплексний план заходів обласних управлінь, організацій і підприємств, місцевих органів виконавчої влади щодо протидії масовим пожежам лісів, торфовищ і сільгоспугідь у весняно-літній період 2018 року.</p> <p>21-22 лютого у Ріпкинському районі, 20-21 березня у Чернігівському районі вивчено стан усунення недоліків, які були виявлені комісіями Департаменту з питань цивільного захисту та оборонної роботи облдержадміністрації та управління ДСНС України у Чернігівській області при проведенні комплексної перевірки стану реалізації заходів державної політики у сфері цивільного захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного і</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>природного характеру, стану і організації роботи з питань техногенної і пожежної безпеки, готовності органів управління та сил реагування до дій при загрозі та виникненні надзвичайних ситуацій.</p> <p>20-23 березня у Сновському районі (Сновській міській об'єднаній територіальній громаді), 23-24 квітня у Прилуцькому районі і м. Прилуки, 15-16 травня у Срібнянському та Талалаївському районах, 11-12 вересня у Ніжинському районі здійснювалися заходи контролю щодо виконання вимог законів та інших нормативно-правових актів з питань цивільного захисту, техногенної і пожежної безпеки.</p> <p>У 2018 році підготовлено і проведено 13 засідань обласної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій, на яких було розглянуто 32 питання, та 4 засідання регіональної Ради з питань безпечної життєдіяльності населення, на якому було розглянуто 15 питань.</p>
10.	Створення регіонального, місцевих і об'єктових резервів матеріально-технічних ресурсів для ліквідації надзвичайних ситуацій і їх наслідків.	Усього протягом 2018 року було накопичено резервів матеріальних цінностей на суму 13,3 млн грн, з них: до місцевого резерву – 993,6 тис. грн, до об'єктового резерву – на суму 11,9 млн гривень.
11.	Підтримання в постійній готовності обласної системи оповіщення.	<p>Для доведення до населення інформації про загрозу та виникнення надзвичайних ситуацій, постійного інформування про наявні обставини та своєчасного оповіщення керівного складу органів цивільного захисту і членів постійних комісій з питань ТЕБ та НС в Чернігівській області існує регіональна автоматизована система централізованого оповіщення "Сигнал-ВО". Департамент забезпечує цілодобову готовність регіональної системи централізованого оповіщення "Сигнал-ВО".</p> <p>Для підтримання постійної готовності системи оповіщення регулярно проводяться: щоденні, щомісячні, комплексні, вибіркові та позапланові перевірки технічного стану засобів оповіщення і зв'язку цивільного захисту міст та районів області.</p> <p>Протягом 2018 року проведено 365 щоденних, 12 щомісячних, 7 вибіркових та 5 позапланових технічних перевірок системи оповіщення, 24 учбово-тренувальних сигналів по системі "Габардин", передані 4 контрольні сигнали Чернігівської обласної державної адміністрації для керівного складу міст та районів області, передано 49 штормових попереджень в райони.</p> <p>Щомісячно проводились комплексні технічні перевірки апаратури системи оповіщення населення та керівного складу, у тому числі здійснювалась передача учбового повідомлення про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій для населення Чернігівського, частини Ріпкинського, Городнянського та Куликівського районів радіостанцією "Наше радіо" на частоті 104,3 FM-діапазону, а також по УР-1 для населення Бахмацького, Чернігівського,</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>Корюківського, частини Новгород-Сіверського, Сосницького та Прилуцького районів. 15-16 листопада 2018 року проводилась річна комплексна перевірка регіональної системи оповіщення. По обласному, місцевим каналам телебачення і радіомовлення передавалась учбова інформація для населення на випадок загрози або виникнення надзвичайних ситуацій. Випадків відказів апаратури оповіщення та несанкціонованого запуску засобів оповіщення в Чернігівській області не зареєстровано.</p>
12.	<p>Підтримання в постійній готовності до використання за призначенням захисних споруд.</p>	<p>Протягом 2018 року проведено перевірку усіх 598 комплексних об'єктів цивільного захисту населення. За результатами комплексних перевірок "готові" до використання за призначенням 106 споруд або 17,7 % їх загальної кількості, "обмежено готові" – 389 споруд або 65,0 % загальної кількості, "не готові" – 103 споруди або 17,2% їх загальної кількості. Здійснено інвентаризацію 478 захисних споруд цивільного захисту що складає 80,0 % їх загальної кількості. Проведено технічну інвентаризацію 65 захисних споруд цивільного захисту. Утримувались у належному стані для використання 194613 споруд подвійного призначення та найпростіших укриттів населення області від деяких факторів небезпеки.</p>
7. Добровільне об'єднання територіальних громад		
<i>Завдання 1. Організаційна підтримка та інформаційно-просвітницьке сприяння добровільному об'єднанню територіальних громад та приєднанню до об'єднаних територіальних громад</i>		
1.	<p>Розгляд проектів рішень місцевих рад про добровільне об'єднання територіальних громад та добровільне приєднання до об'єднаних територіальних громад, підготовка висновків про їх відповідність Конституції та законам України.</p>	<p>Протягом року затверджено 13 висновків облдержадміністрації щодо відповідності Конституції та Законам України проектів рішень місцевих рад про добровільне об'єднання та приєднання, з них 5 - про добровільне об'єднання, 2 - про добровільне приєднання до міст обласного значення, 6 - про добровільне приєднання до раніше утворених об'єднаних територіальних громад. Розпорядження про затвердження висновку щодо відповідності проектів рішень про добровільне об'єднання та приєднання територіальних громад оприлюднено на офіційному сайті облдержадміністрації.</p>
2.	<p>Надання консультативної допомоги органам місцевого самоврядування щодо процесу добровільного об'єднання територіальних громад та добровільного приєднання до об'єднаних територіальних громад.</p>	<p>Постійно надається методична та консультативна допомога з питань добровільного об'єднання та приєднання до вже об'єднаних територіальних громад.</p>
3.	<p>Проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи з питань реформування місцевого самоврядування</p>	<p>Новини з питань децентралізації, реформування місцевого самоврядування, добровільного об'єднання та приєднання територіальних громад розміщуються на сайті облдержадміністрації та сайті ОТГ.sp.ua, створеному Аналітично-консалтинговою спілкою «ОТГ» у партнерстві з</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	та добровільного утворення об'єднаних територіальних громад.	громадською організацією «Асоціація регіональних ЗМІ» для висвітлення інформації про діяльність утворених об'єднаних територіальних громад області. До широкого інформування населення щодо децентралізації залучені телерадіоорганізації області. Так, в ефірах філії Національної суспільної телекомпанії України «Чернігівська регіональна дирекція», телерадіоагенства «Новий Чернігів», телеканалу «Дитинець» транслювались інформаційні сюжети та тематичні передачі про об'єднання територіальних громад, децентралізацію влади та реформування місцевого самоврядування. За 2018 рік в друкованих ЗМІ Чернігівщини опубліковано понад 600 статей, що стосувались адміністративно-територіальної реформи, зокрема, процесу об'єднання територіальних громад, децентралізаційних реформ у сферах освіти і медицини тощо.
<i>Завдання 2. Організаційно-інформаційна підтримка об'єднаних територіальних громад області</i>		
4.	Розгляд проектних заявок щодо проектів, які можуть реалізовуватися за рахунок коштів субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад та підготовка проектів відповідних висновків.	Проведена робота щодо розгляду проектних заявок щодо проектів, які можуть реалізовуватися за рахунок коштів субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад області. За результатом розгляду документів, погоджено переліки проектних заявок всім 37 ОТГ. Погоджено 199 проектів, що фінансуються за рахунок субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад.
5.	Надання методичної та консультативної допомоги об'єднаним територіальним громадам області щодо реалізації ними наданих законом повноважень місцевого самоврядування із земельних питань, а також у бюджетній, фінансовій, освітній, медичній, соціальній та інших сферах. Змістовне наповнення тематичних розділів з відповідних питань на офіційних сайтах.	Постійно надавалась інформаційно-консультативна допомога з питань реалізації наданих законодавством повноважень місцевого самоврядування у сфері соціального захисту, освітній, медичній, бюджетно-фінансовій сферах, щодо формування та виконання місцевих бюджетів, застосування програмно-цільового методу бюджетування, оплати праці працівників бюджетних установ, механізму міжбюджетних відносин місцевих бюджетів, з питань земельних відносин, грошової оцінки земель, містобудування та архітектури, розроблення містобудівної документації, щодо підготовки проектних заявок стосовно проектів, які можуть реалізовуватися за рахунок субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури ОТГ. Об'єднаним територіальним громадам області доведено інформацію про особливості складання проектів місцевих бюджетів, прогноз на 2019-2020 роки, розрахункові обсяги міжбюджетних трансфертів на рік. На сайті облдержадміністрації розміщено методичку формування спроможних територіальних громад, форму проектної заявки на проект, який може реалізовуватися за рахунок коштів субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад. Також розміщено примірну структуру Плану соціально-економічного розвитку об'єднаної територіальної громади, рекомендації щодо його розроблення, можливих шляхів фінансового забезпечення реалізації Плану, організації виконання, а також проведення моніторингу та

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		оцінки стану виконання, орієнтовний перелік показників соціально-економічного розвитку об'єднаної територіальної громади.
6.	Організація та проведення для представників об'єднаних територіальних громад області навчальних заходів, що сприятимуть вирішенню проблемних питань місцевого значення.	У 2018 році проведено: 25-26.01.– семінар на тему «Підготовка проектів місцевого розвитку, що здійснюватимуться за рахунок коштів державного бюджету»; 27.02.– семінар-нарада з спеціалістами ОТГ, райдержадміністрацій та виконкомів міськрад з питань забезпечення населених пунктів містобудівною документацією; 29-30.03. – тренінг з питань соціальної підтримки вразливих груп населення в об'єднаних територіальних громадах; 24.04. – семінар «Актуальні питання підготовки проектів до ДФРР та використання коштів субвенції на розвиток інфраструктури ОТГ»; 14-15.06. – семінар «Розробка та управління проектами регіонального розвитку та транскордонного співробітництва»; 14.06.– нараду в режимі он-лайн з питань використання коштів субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад; 22.06. – у м.Новгород-Сіверський круглий стіл з питань приєднання територіальних громад до міста обласного значення; 17.07. – семінар-нарада для керівництва ОТГ з питань землевпорядкування та екології; 18-19.07. – тренінг «Механізми захисту прав та інтересів дитини» для працівників у справах дітей об'єднаних територіальних громад; 18.09. – Форум зі стратегічного планування громад; 3.10. – нарада з головами РДА та ОТГ стосовно використання коштів з держбюджету на інфраструктурні проекти; 30.10. – семінар «Про комунальні послуги та енергозбереження в ОТГ» для представників об'єднаних територіальних громад; 30.10. – засідання Чернігівського регіонального відділення Асоціації міст України, на якому обговорили особливості формування та впровадження фонду енергоефективності у територіальних громадах Чернігівщини.